

Eeva Lehdonheimo

VEROTILI -

KÄYTTÖÖNOTON HAASTEELLISUUS

Liiketalouden koulutusohjelma
Taloushallinnon suuntautumisvaihtoehto
Kevät 2011

VEROTILI – KÄYTTÖÖNOTON HAASTEELLISUUS

Lehdonheimo, Eeva
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma
Huhtikuu 2011
Ohjaaja: Rajala, Jukka
Sivumäärä: 83
Liitteitä: 1

Asiasanat: verotili, verotililaki

Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia mielipiteitä verotilistä sekä haasteita ja ongelmia, joita verotilijärjestelmän käyttöönotossa ilmeni käyttäjille, lähinnä pienyritysten näkökulmasta. Mielenkiintoinen tutkimuskysymys oli myös, miten yrittäjä sai informaatiota verotilijärjestelmästä ja selviytyy muutostilanteessa. Ongelmia ja haasteita tutkiessa on pyritty selvittämään myös sitä, mistä syystä nämä aiheutuivat. Tutkimuksessa on myös käsitelty, ovatko kyseiset asiat tiedostettu verohallinnossa ja millaisia muutosehdotuksia tai muutoksia on tähän mennessä tehty verotilijärjestelmään.

Tutkimusaineistona käytettiin sekundaariaineistona yritysjärjestön teettämää kyselytutkimusta käyttäjille sekä muita lähteitä, kuten esimerkiksi verkkojulkaisuja sekä lehtiartikkeleita ja haastattelua. Kyselytutkimuksessa oli kysymyksiä, joihin oli valmiit vastausvaihtoehdot sekä kysymys mahdollisista haasteista ja ongelmista, johon saattoi vastata vapaasti. Tutkimuksessa yhdisteltiin sekä laadullisen että määrällisen tutkimuksen menetelmiä.

Tutkimus osoittaa, että haasteita ja ongelmia on esiintynyt verotilijärjestelmään liittyen. Haasteet ja ongelmat saattavat olla yksilöllisiä, mutta pääosin ne ovat olleet yhdenmukaisia liittyen tunnistautumiseen sekä ilmoittamis- ja veronmaksun ajankohtiin. Oman ongelmansa ovat tuoneet veroista vähennettävät hyvitykset, miten niitä voi käyttää hyödykseen ja milloin.

Pääosin verotilijärjestelmän käyttäjät pitävät järjestelmää entistä käytäntöä parempana ja byrokratiaa vähentävänä järjestelmänä, kun tietyt ongelmakohdat saadaan selvitettyä. Käyttöönotto tapahtui nopeasti lain vahvistamisen jälkeen tiukalla aikataululla, mikä tutkimuksen mukaan aiheutti eniten ongelmia verotilijärjestelmään siirryttäessä. Verotilijärjestelmän käyttäjät eivät saaneet tarpeeksi informaatiota järjestelmästä ennen siirtymistä, jotta olisivat voineet toimia, kuten järjestelmä edellyttää. Ohjeistus on ollut osin puutteellista, osin sekavaa. Tämä aiheutti ongelmia ja sekaannuksia, mikä on aiheuttanut lisätyötä sekä yrittäjille että verohallinnolle. Verotilijärjestelmässä ja Katso-tunnistautumisessa esiintyneet ongelmat toivat oman lisänsä ongelmiin.

Tehdyn tutkimuksen perusteella voidaan sanoa, että verotilijärjestelmä ei ole vielä toiminut niin kuin odotettiin, eikä verotilijärjestelmän tavoitteisiin ole vielä kokonaisuudessaan päästy.

THE TAX ACCOUNT – CHALLENGES OF INTRODUCTION

Lehdonheimo, Eeva
Satakunta University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Studies
Bachelor's Thesis in Financial Management
April 2011
Supervisor: Rajala, Jukka
Number of pages: 83
Appendices: 1

Keywords: Tax Account, Tax Account Act

ABSTRACT

The objective of this thesis was to find out user's opinions of the Tax Account system and also research challenges and problems, which appeared to using system, mainly perspective of small business companies. The interesting research question was how entrepreneurs and other small business companies got information from the Tax Account system and how they survived in situation of change. On researching challenges and problems has also tried to clarify which caused the problems. In the report has also handled, has the Tax Administration recognized these problems and what kind of changes or amendments has made concerning the Tax Account system so far.

The research material consists of the inquiry as secondary material which business organization had made. The other research sources, which has used, were web publishings, journal articles and an interview. There were multiple questions in the inquiry which the answer alternatives had been ready defined and a question of possible challenges and problems in which man could answer openly with own words. Thus both quantitative and qualitative methods were combined in the research.

The study shows that there have been challenges and problems in the introduction of the Tax Account system. The challenges and problems could be individuals, but mainly they have been consistent with the other sources. Most of problems are related to identification to Tax Account system and both report and tax payment timings. The own problem in the Tax Account system are those rebates which man can reduce from taxes; how man can use them and when.

Most of users of the Tax Account system think that the new system is better than the old one and they also think that the new system reduces bureaucracy as the problems would be solved. After verifying the Tax Account Act was the introduction happened fast by tight timetable, which caused most of problems moving to the Tax Account system according to the study. The users of the Tax Account system don't get enough information of the system before moving that they could act like the system demands. This caused problems and confusion, which again caused more work to companies and also to the Tax Administration. The problems in the Katso- identification and technical problems in the Tax Account system brought more problems.

According to the study can it be said that the Tax Account system doesn't yet operate like expected and to the objectives hadn't been yet gotten.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
1.1	Opinnäytetyön tausta	7
1.2	Tutkimusmenetelmät ja tutkimusmenetelmät	7
1.3	Tutkielman kulku	9
1.4	Opinnäytetyön tavoitteet ja tutkimuskysymykset.....	12
1.5	Tutkielman aihe- ja sisältörajoitus.....	14
1.6	Työhypoteesi.....	15
2	VEROTILI.....	17
2.1	Lain voimaantulo	17
2.2	Lain kohteena olevat verovelvolliset	18
2.3	Verotilin tavoitteet ja käyttötarkoitus	19
2.4	Verotilin vaikutukset ja muutokset	20
2.4.1	Muutokset aiempaan käytäntöön.....	20
2.4.2	Muutosten yleiset vaikutukset verovelvollisille.....	21
2.4.3	Ajalliset muutokset.....	22
2.4.4	Käytännön muutokset.....	25
2.4.5	Tietotekniikan vaatimat muutokset	26
2.4.6	Muutokset myöhästymissanktioihin.....	27
2.4.7	Muita muutoksia.....	27
2.5	Verotili osana isompaa kokonaisuutta	29
2.6	Verotilijärjestelmään siirtyminen	31
3	VEROTILIN KÄYTTÖ	32
3.1	Minkälaisia resursseja verotilin käyttäminen vaatii.....	32
3.1.1	Katso-palvelun käyttöönotto katso-tunnisteella.....	32
3.1.2	Katso-tunnisteen käyttöönoton edellytykset	33
3.1.3	Katso – tunnisteiden käyttö yleistyessä.....	34
3.2	Käyttöönoton ohjeistus	35
3.3	Verotiliohjeet ja yrityksen viitenumero	36
3.4	Ilmoittaminen.....	37
3.4.1	Mitä ilmoituksia verohallinto edellyttää verotiliä koskien.....	39
3.4.2	Kausiveroilmoituksen korjaaminen	41
3.5	Maksaminen.....	42
3.5.1	Eräpäivä ja viitenumero	42
3.5.2	Maksujen suorittaminen, hyvityskorko ja viivästyskorko sekä maksun määrä	43

3.5.3	Hyvitysten käyttäminen velvoitteiden kuittamiseen	44
3.5.4	Palautusraja	45
3.5.5	Tilapäiset maksuvaikeudet	45
3.6	Verotilin seuranta käytännössä	47
3.7	Toiminnan omaehtoisuus ja vastuullisuus	48
4	VEROTILIJÄRJESTELMÄN HAASTEET JA ONGELMAT	49
4.1	Kyselytutkimuksen (Varsinais-Suomen Yrittäjät 2010) analysointi	50
4.2	Siirtymäaikataulu	57
4.3	Katso – tunnistautuminen ja valtuutukset	58
4.4	Muutos ja uuden opettelu sekä tietotekniikan ongelmat.....	59
4.5	Reaaliaikaisuus ja eräpäivät	59
4.6	Ohjeistus ja negatiivisen arvonlisäveron käyttäminen veron maksussa	60
4.7	Kausiveroilmoitusten korjaaminen sekä viivästysseuraamukset	61
4.8	Omaehtoinen toiminta ja vastuullisuus sekä käyttöönotto	61
5	OMAA POHDINTAA JA YHTEENVETO	62
5.1	Lain tavoitteiden toteutuminen	67
5.2	Tutkimuksen merkitys	69
5.3	Mahdolliset muutostarpeet.....	69
5.4	Laajennusmahdollisuudet	70
5.5	Jatkotutkimus	72
	LÄHTEET	73
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Yritysmailmaan liittyy olennaisesti verotus ja verotusasioissa ajankohtainen ja kuuma aihe on tällä hetkellä verotili ja sen käyttö. Verotilijärjestelmä on ollut käytössä jo esimerkiksi Ruotsissa vuodesta 1998 ja Tanskassa vuodesta 2009. Itävallassa verotili on ollut käytössä jo 1970 luvulta asti. (HE 221/2008.) Suomessa sysäys verotilijärjestelmän käyttöönottoon tapahtui Suomen Yrittäjät ry:n aloitteista. (Verohallinto 11.11.2009.) Verotilijärjestelmän arveltiin tuovan hyötyä sekä verottajalle että verovelvollisille. Selvityksen verotilistä ja pientyönantajien maksupalvelujärjestelmästä teki Mirjami Laitinen jo vuonna 2001 (Laitinen 2001). Selvitysraportin valmistumisesta (2001) hallituksen esitykseen (2008) kesti ajallisesti 7 vuotta. Verotililaki astui voimaan elokuussa 2009 ja sitä sovellettiin oma-aloitteisten verojen ilmoittamiseen ja maksamiseen 1.1.2010 alkaen. Varsinainen käyttöönotto tapahtui periaatteessa siis vuoden 2010 alusta. Julkisuudessa keskustelu verotilistä tuntui näkyvän vasta vuodesta 2008 hallituksen esityksen jälkeen. Verotilijärjestelmän käyttämisestä tuntui olevan hyvin vähän asiantietoa; miten sitten pitäisi toimia, kun järjestelmään siirrytään ja sen jälkeen. Keskustelu verotilijärjestelmästä kiihtyi vuoden 2009 aikana mielipiteineen, mutta lakipäätös tehtiin vasta elokuussa 2009. Niinpä yritysten ja ohjelmistotoimittajien olikin varauduttava jo ennalta siihen, että hallituksen esittämä lakiehdotus menisi läpi. Varmuutta ei tilanteesta ollut. Kun lakipäätös elokuussa 2009 astui voimaan, oli yrityksillä ja verohallinnolla vajaa puolivuotta aikaa laittaa kuntoon järjestelmänsä ja informoida sekä kouluttaa henkilökuntaa.

Eri projekteissa tulee eteen erilaisia haasteita ja ongelmia. Liian nopea aikataulu edistää haasteiden syntyä. Eteen tulee tilanteita, joihin ei ole osattu varautua. Verotilijärjestelmän käyttöönoton yhteydessä on myös sekä käyttäjien että verohallinnon edustajien mielestä käynyt juuri näin. Verotilijärjestelmän käyttöönotto ajoitettiin liian kireällä aikataululla ja siitä syntyi erilaisia haasteita ja ongelmia. Tutkimalla ongelmakohtia ja syitä, miksi näin on käynyt, voidaan parantaa jo olemassa olevaa järjestelmää ja edesauttaa mahdollista verotilijärjestelmän ”laajennusprojektia”.

1.1 Opinnäytetyön tausta

Uudesta verotilistä kuullessani, mietin, kuinka vähän olin kuullut verotilin tulosta ja mitä käytännön vaikutuksia se toisi yrityksille. Julkisuudessa oli asiasta mielestäni kovin vähän tietoa ja uutisia aiheesta. Mielenkiintoni heräsi, ja näin sain aiheen opinnäytetyöhöni.

Valitettavasti ns. infotilaisuuksia ei enää tässä vaiheessa järjestetty, kun aloitin opinnäytetyötäni. Olisi ollut mielenkiintoista saada olla paikalla kuulemassa, mitä tietoa verotilistä ja sen tuomasta muutoksesta annettiin.

Opinnäytetyöni perustuu tietoihin, joita olen saanut kerättyä verotilin käyttäjiltä sekä verohallinnolta eri lähteiden avulla. Ajatuksena on, että selvittämällä ja tutkimalla, voidaan keksiä uusia tapoja parantaa jo olemassa olevaa tapaa. Tästä opinnäytetyöstäni käytän synonyyminä myös nimitystä tutkielma. Toivon mukaan myös tämä tutkielma herättää ajatuksia ja auttaa mahdollisesti näkemään mahdollisuuksia parantaa järjestelmää. Tarvitaan mielipiteitä niiltä, jotka verotilijärjestelmää käyttävät, jotta voidaan parantaa järjestelmää käyttäjäystävällisemmäksi. Tämä ajatus oli pohjana opinnäytetyölleni.

1.2 Tutkimusmenetelmät ja tutkimusmetodit

Tutkimusmenetelmänä on kvalitatiivinen eli laadullinen, empiirinen tutkimus. Laadullisella tutkimuksella on mahdollisuus saada moniulotteisempaa tietoa verotilijärjestelmän käyttäjiltä kuin kvantitatiivisella. Kvalitatiivisella tutkimusmenetelmällä saadaan vastauksia kysymyksiin: mitä, miksi ja kuinka (Taloustutkimus, Kvalitatiivinen tutkimus.) Tutkielmassani käytin laadulliselle tutkimusmenetelmälle ominaista tutkimusmetodia, haastattelua sekä toimintatutkimukselle luonteenomaista osallistuvaa havainnointia. Haastattelu tuli sisältämään ennalta määrättyjä kysymyksiä, mutta mahdollisuuksien mukaan, pyrin luomaan haastateltavalle tilaa avoimelle keskustelulle. Tämän tarkoituksena oli saada haastateltavalta informaatiota, jota itse en ehkä ole osannut ottaa huomioon, valmiita kysymyksiä laatiessani. Avoin keskustelu luo

myös haastateltavalle luontevampaa ilmapiiriä ja hänen on helpompi esittää omia mielipiteitään sekä antaa lisäinformaatiota. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006a.)

Aihe oli itsellenikin uusi, joten halusin tehdä ns. esihaastattelun verohallinnon edustajalle, saadakseni informaatiota verotilijärjestelmästä ja sen käyttöönotosta. Tarkoituksena ensimmäisellä haastattelulla oli saada lisäinformaatiota verotilijärjestelmästä, voidakseni vahvistaa lukemaani ja kuulemaani verotilijärjestelmästä sekä saadakseni käsitystä sen toiminnasta. Lisäksi arvelin haastattelun avulla saavani tietoja, joita minun mahdollisesti kannattaisi ottaa huomioon laatiessani myöhemmin kyselylomaketta yrittäjille.

Tutkielman tarkoituksena oli selvittää myös, kohtaavatko verovelvollisten mielipiteet verottajan mielipiteet, ja olivatko mielipiteet samansuuntaisia, jos ajatellaan verotilijärjestelmän käyttöönoton haasteellisuutta. Tätä oli tarkoitus selvittää toisella haastattelulla, kun olisin saanut vastauksia kyselyyn verovelvollisilta.

Ajatuksena oli lähtökohtaisesti haastatella verohallinnon edustajaa, jolla olisi ajantasaista tietoa siitä, minkälaista palautetta verohallinto on saanut verovelvollisilta uudesta verotilijärjestelmästä.

Laadulliseen tutkimukseen on mielestäni hyvä liittää myös määrällisiä tutkimusmenetelmiä, jotta saadaan tutkittua ilmiöiden/tapausten laajuutta ja kerranneisuutta. Tässä kyseisessä tutkimuksessa tuo tarkoittaa sitä, miten paljon jokin tietty asia/ongelma on esiintynyt analysoitavassa kyselytutkimuksen aineistossa, tätä tutkimusta on vaikea suorittaa ilman määrällisiä menetelmiä. Pertti Tötön mukaan laadullinen tutkimus ei pysty vastaamaan kysymyksiin miksi; syy-seuraus-suhteen todentamiseen tarvitaan aina tietoa ilmiöiden korrelaatioista ja sitä ei voi todeta ilman määrällistä tutkimusta (Sommers 2000). Kvantitatiivinen tutkimus suoritetaan kyselylomakkeella, josta voi tehdä määrään perustuvia tutkimuksia ja otantoja. Kvantitatiiviselle tutkimukselle ominaista on muuttujien järjestäminen taulukkomuotoon ja aineiston saattaminen tilastollisesti käsiteltävään muotoon (Hirsjärvi ym. 2009, 140).

Kyselytutkimuksella on mahdollisuus saada laajaa aineistoa tehokkaasti sekä aikaa, vaivan näköä (Hirsjärvi ym. 2009, 195) että kustannuksia säästäen. Toisaalta kysely-

tutkimus saattaa kuitenkin olla aikaa vievää, sillä lomakkeen laadinta ja vastausten analysointi ottaa oman aikansa. Kyselytutkimus on periaatteessa kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimusmetodi, jolla voidaan mitata ilmiöiden laajuutta ja määrää, mutta tutkimuksen tarkoituksenmukaisuuden kannalta kyselytutkimus sisältäisi vapaita vastauksia varten tilaa, jotta vastaajilta saadaan tutkimuksen kannalta olennaista ja tärkeää tietoa. Tutkimukseen vastaajat voivat ilmaista itseään omin sanoin, vastauksista voi päätellä vastaajien tunteiden voimakkuutta tiettyjä asioita kohtaan ja vastaajat ilmaisevat avoimiin kysymyksiin vastatessaan ne asiat, mitkä ovat heidän mielestään tärkeitä (Hirsjärvi ym. 2009, 201). Nämä ns. vapaat vastausmahdollisuudet ovat laadullisia. Näin ollen ajatuksenani oli yhdistää tutkielmaani sekä kvalitatiivista että kvantitatiivista tutkimusotetta. Tämä siitä syystä, sillä mielestäni kyseinen tutkimus vaatii sekä määrällistä että laadullista näkökulmaa, ja triangulaation käyttö tutkimuksessa toisi tutkimukseen haluamaani moninaisuutta (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006c; Taanila 2011).

Empiiristä eli kokemusperäistä tutkimusmenetelmää on käytetty opinnäytetyössä käyttämällä havainnointia tutkimusmetodinä. Havainnointia olen suorittanut työpaikalla (tilitoimistossa) keskustelemalla ja kuuntelemalla pääosin asiakkaiden mielipiteitä, mutta olen myös saanut samoista asioista vahvistusta työkavereilta. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006b.)

Tutkielman edessä tutkimusmenetelmäni pysyi samana; laadullisena, empiirisenä tutkimuksena, mutta tutkielman tutkimusmetodien käytössä ja itse tutkimuksen suorittajissa tapahtui muutoksia. Tästä olen kertonut kappaleessa tutkielman kulku.

1.3 Tutkielman kulku

Verotilijärjestelmän tutkimisen aloitin tutkimalla tietoja Internetistä sekä taloushallinnon alan julkaisuja lukemalla. Työpaikan vaihdon myötä, tilitoimistossa, tuli verotilin käyttö konkreettisesti tutuksi. Tilitoimistossa virittelin keskustelua työkavereiden kanssa verotilistä saadakseni yleistä informaatiota aiheesta. Asiakkailta tuli kyselyjä verotilistä, mikä synnytti keskusteluja aiheesta asiakkaiden kanssa.

Soittaessani verotoimistoon haastatteluaikaa, minut yhdistettiin ensin verotilipalvelun palvelunumeroon. Verotilipalvelussa vastannut henkilö oli positiivisesti yllätynyt asiastani, kun kerroin tekeväni opinnäytetyötäni verotilistä. Hänen kanssaan puhelinkeskustelu venyikin yllättävän pitkäksi ja sain häneltä vinkkejä siitä, mistä voisinkin hakea tietoa (Verotili – palvelupuhelin 2010). Pitkän puhelinkeskustelun lopuksi, minut yhdistettiin eri vaiheiden jälkeen Porin verotoimistoon verosihteeri Erolalle. Sovin hänen kanssaan haastattelusta.

Haastattelua varten olin tehnyt valmiita kysymyksiä lukemani perusteella niistä asioista, mitkä minua askarruttivat tai olivat epäselviä. Haastateltava oli positiivinen ja avulias, hän vastasi minun esittämiini kysymyksiini ja kun ne loppuivat, hänellä oli vielä runsaasti informaatiota annettavana niistä asioista, joita tutkimalla saisin paremman käsityksen verotilijärjestelmästä ja mahdollisista ongelmista. Esimerkiksi vero.fi – sivustolta hän opasti käyttämään siellä ollutta demoversiota (Verotilipalvelu demo 2009). ja hän mainitsi myös Varsinais-Suomen Yrittäjien tekemän tutkimuksen ja kehotti ottamaan heihin yhteyttä saadakseni lisäinformaatiota tuosta tutkimuksesta. Tosin tuosta Varsinais-Suomen Yrittäjien tekemästä tutkimuksesta olin jo ehtinyt lukea Internetissä (Varsinais-Suomen Yrittäjät 2010a)., mutta verosihteerin kehotuksesta rohkaistuin ottamaan heihin yhteyttä. Sain Erolalta luvan ottaa yhteyttä, jos vielä myöhemmin haluaisin lisäinformaatiota tai apua tutkielmassani. Pidin haastattelua erittäin antoisana tutkielmaani varten.

Tarkoitukseni oli siis, aloittaessani opinnäytetyötäni, suorittaa kyselytutkimus verotilin käyttöönoton sisäänajovaiheesta yrityksille Satakunnan alueella. Lähtiessäni keräämään tietoa verotilistä, huomasin Varsinais-Suomen Yrittäjien sivuilta heidän tehneen vastaavanlaisen tutkimuksen jo hieman aiemmin (Varsinais-Suomen Yrittäjät 2010a). Myös verohallinnon sihteerin kanssa keskusteltuani sain tietooni tuosta tehdystä tutkimuksesta. Niinpä otinkin puhelimitse yhteyttä Varsinais-Suomen Yrittäjiin. Sieltä asian otti hoitaakseen yhteyspäällikkö Hämäläinen, joka asian kuultuaan lupasi tiedustella, josko saisin heidän tutkimuksensa vastauksineen käyttööni opinnäytetyötä varten. Piakkoin hän ilmoittelikin jo, että asia onnistuu. Sain aineiston sähköpostitse (Liite 1.)

Asiaa mietittyäni,ärkevin toimintatapa oli se, että näin pian edellisen tutkimuksen jälkeen on tarpeetonta ja hyödytöntä tehdä vastaavaa tutkimusta uudelleen, varsinkin, kun heidän teettämänsä tutkimus oli suunnattu 400 yritykselle, minun suunnittelemani 200:n sijaan ja mikä tärkeintä, tutkimus painottui juuri niihin asioihin, joihin myös itse olin suunnitellut kyselytutkimuksen kohdistuvan. Kyselytutkimuksessa oli myös osio vapaita vastauksia varten, joka antaa vastaajille mahdollisuuden ilmaista itseään vapaasti ja antaa samalla tärkeätä tietoa tutkimukselle.

Tutkin ja analysoin heidän tekemänsä tutkimuksen ja seurasin tiedotusvälineitä sekä uutisia verotilistä ja sen käyttöönotosta. Internetissä oli runsaasti tietoa verotilijärjestelmästä eri sivustoilla sekä keskustelupalstoilla. Aihe oli selvästi ihmisiä puhuttava. Halusin seurata verotilijärjestelmän käyttöönoton kulkua, ja opinnäytetyön valmistuminen venyi. Uusia opinnäytetöitä ja tutkimuksia julkaistiin verotilijärjestelmästä. Näistä sain lisää näkökulmia aiheeseen, ja vahvistusta omalle tutkimukselleni. Julkaistut opinnäytetyöt ovat aihepiiriltään samankaltaisia; verotilijärjestelmää, sen muutoksia ja käyttöönottoon liittyviä. Jopa ongelmia ja haasteellisuutta on joissakin käsitelty, mutta ei varsinaisesti verovelvollisen ja mikroyritysten näkökulmasta, kuten oma tarkoitukseni on. Näissä tarkastelun kohteena ovat lähinnä olleet tilitoimistot sekä yhdessä (Saviniemi 2010) myös tilitoimistotyöntekijöiden lisäksi verohallinnon työntekijät.

Tutkielmani loppuvaiheessa julkaistiin eräs opinnäytetyö, (Saviniemi 2010), mikä toikin vastauksia omaan tutkielmaani. Saviniemen tekemä opinnäytetyö antoi hyvää informaatiota kysymykseen verohallinnon henkilöstön osalta. Tästä syystä jätin harmitsemani toisen haastattelun tekemättä, Saviniemen tutkimus antoi vastauksia minua askarruttaviin kysymyksiin.

1.4 Opinnäytetyön tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Tutkielman tarkoitus oli tutkia sitä, toiko verotili haasteita tai ongelmia verovelvollisille, ja jos näin kävi, mitä haasteita tai ongelmia verotilin käyttöönotto ja käyttö toi. Tutkielmassa tutkittiin myös, mitä vaikutuksia/muutoksia verotilillä on ollut käytännön, miten verotilin käyttöönotto miellettiin verovelvollisten mielestä ja vastasiko verovelvollisten mielipide verottajan mielipidettä asiasta.

Mieltä askarruttavia tutkimuskysymyksiä muodostui:

- Mitä mielipiteitä uusi verotilijärjestelmä on tuonut julkisuuteen?
- Oliko verotilin käyttöönotto haasteellista verovelvollisille, jos oli, miksi se miellettiin haasteellisena?
- Oliko haasteena ainoastaan muutos ja uuden oppiminen? Jos haasteellisuus johtui ongelmista, mitä ongelmia uusi verotilijärjestelmä toi tullessaan? Oliko informaatio riittävää?
- Onko verohallinnon työntekijöillä sama käsitys käyttöönoton haasteellisudesta ja informaation riittävydestä/riittämättömyydestä? Ovatko verohallinnon tiedossa ne asiat, mitkä mielletään haasteellisiksi, onko verohallinto tehnyt jo samat havainnot?
- Onko verotili tai verotililaki saanut muutosehdotuksia tai muutoksia, jos muutoksia on tehty, mitä muutoksia?
- Ovatko ongelmat ratkenneet ja haasteet selvitetty?

Jo tutkielman alkuvaiheessa kävi selväksi, että verovelvolliset mielsivät verotilijärjestelmän ohjeistuksen sekavaksi ja puutteelliseksi. Tästä syystä halusin tutkia myös ohjeistusta ja käydä läpi ohjeistuksen vaiheita myös tässä tutkielmassa. Jos haasteet ja ongelmat ovat muodostuneet suurelta osin ohjeistuksen sekavuuden ja puutteellisuuden myötä, on siihen asiaan kiinnitettävä huomiota. Toivon, että osiosta ”Verotilin käyttö” on hyötyä verotilin käyttäjille. Verotilin käyttöä on esitelty ns. peruskäytön mukaan, lähinnä kaventaakseni tutkimusaluetta.

Tutkielman tarkoituksena oli osittain selvittää myös, oliko muutostilanteessa osattu ottaa huomioon oikeassa määrin tarvittava informaation tarve. Tutkielmasta tuleva hyöty on mielletävissä myös muissa vastaavissa muutostilanteissa, miten informaatiota tässä tilanteessa oli jaettu ja olisiko tarvetta lisätä informaatiota. Verotilijärjestelmä on vasta alkuvaiheessaan, lisää jatkoa on tulossa laajennuksen myötä. Tässä vaiheessa on hyvä ja aiheellista selvittää, olisiko tarpeen tehdä muutoksia ja minkälaisia muutoksia olisi tehtävä. Kun perusta saadaan toimivaksi, on sitä mahdollisuus muokata helposti enemmän, kuten esimerkiksi laajentaa eri verolajeihin ja verovelvollisiin. Toivon tutkimukseni tuovan hyödyllistä tietoa siitä, minkälaisissa tilanteissa informaatiota olisi lisättävä; kohdistuvatko puutteet tiedoissa itse asiaan vai esimerkiksi tietotekniikkaan liittyviin tietoihin?

Tietotekniikka tulee väistämättä lisääntymään yhteiskunnassa. Sähköinen aikakausi on alkanut. Tuo muutos vie meitä väistämättä käyttämään tietokoneita yhä enemmän. Julkisuudessa esiintyneiden uutisten mukaan, valtion sekä suurempien yritysten tapaan, myös pienemmät yritykset siirtyvät käyttämään yhä enemmän e-laskuja. Muiden on seurattava perässä, sillä se voi olla esimerkiksi tarjouskilpailutilanteessa se tekijä, mikä ratkaisee toimittajan. Olemmeko valmistautuneet siihen? Osaammeko toimia ”netissä”?

Mielipiteitä julkituomalla luodaan muutosta parempaan. Uskon, että myös tehdyillä tutkimuksilla, esimerkiksi Varsinais-Suomen Yrittäjien (Liite 1), kuten myös kannanotoilla, esimerkiksi Raimo Vistbackan (Vistbacka 2010), voidaan saada muutoksia aikaan. Verohallinto on jo tehnyt muutoksia saatujen palautteiden ansiosta. Verohallinto on esimerkiksi kertonut 12.3.2010 tiedotteessa, että verotilin viivästyskorko on mahdollista poistaa tilanteissa, joissa negatiivisen arvonlisäveron kuittaaminen työnantajasuorituksia ja muita verotiliveroja vastaan ei ole onnistunut odotetulla tavalla (Taloushallintoliitto 2010a; Verohallinto, Uutinen 12.3.2010). Kriittisyys ja mielipiteiden esittäminen ei välttämättä ole muutosvastaisuutta, vaan halua saada toimivampi ja parempi järjestelmä asioiden hoitamiseen.

1.5 Tutkielman aiherajaus

Verotilijärjestelmä on laaja kokonaisuus. On aivan järkevää ja asianmukaista, että järjestelmää tarkastellaan eri näkökulmista sen laajuuden vuoksi. Tästä syystä myös tutkimuksien aiherajauksien pitää olla tarkasti kohdennettuja.

Tässä tutkielmassa en keskity sen tarkemmin verotililakiin, sen säännöksiin tai muutoksiin, kuin tuomalla julki ne seikat, jotka ovat tässä opinnäytetyössä olennaisia, jotta lukijalle muodostuu jonkinlainen pohja opinnäytetyössä käsiteltyihin asioihin. Verotilistä ja sen tuomista muutoksista on esimerkiksi Pasi Tuija (Pasi 2009) tehnyt selvityksen omassa opinnäytetyössään.

Tämän tutkielman aiheena on verotilijärjestelmän haasteellisuus ja ongelmat, joihin pyrin kohdistamaan tutkimuksen. Joitakin tutkimukseen liittyviä, mielestäni olennaisia tietoja on selvitetty tarkemmin; verotilijärjestelmän vaikutuksia ja muutoksia sekä verotilin käyttöön liittyviä asioita ja ohjeistusta, koska nämä olivat niitä asioita, jotka todennäköisimmin aiheuttivat haasteita ja ongelmia.

Tutkielmaa aloittaessani verotilistä ei ollut vielä montaa opinnäytetyötä ja tutkimusta tehty. Tutkielmani loppuvaiheessa näitä oli jo julkaistu useampi, kuitenkin ne tutkivat eri näkökulmasta verotiliä. Monessa oli tutkimuksen kohteena tilitoimistot ja tilitoimistojen asiakkaat. Opinnäytetyötäni tehdessäni julkaistiin toinen opinnäytetyö, Tanja Saviniemen, mikä oli kohdistettu sekä tilitoimistojen että verohallinnon työntekijöille (Saviniemi 2010). Tuo opinnäytetyö oli erittäin hyvä tietolähde tehdessäni omaa tutkielmaani. Olihan tarkoitukseni tutkia myös verohallinnon mielipiteitä verotilistä ja verrata, kohtaavatko verovelvollisten ja verohallinnon mielipiteet verotilin käyttöönotosta ja haasteellisuudesta.

Omassa työssäni keskitän tutkimuksen yrityksiin, jotka käyttävät verotiliä itse ja kohdennan aluetta mikroyrityksiin. Täsmensin tutkielmaani mikroyrityksiin, sillä mielestäni haasteellisuus korostuu näissä yrityksissä. Usein mikroyrityksissä yhden työntekijän osalle muodostuu useampi yrityksen tehtävä, joissakin tapauksissa se on yrittäjä itse. Näin ollen yhden työntekijän tai yrittäjän itsensä osaamisalueen pitää

olla suurempi, tietämystason pitäisi kasvaa suureksi. Sähköiseen ilmoittamiseen ja katso-tunnisteisiin halusin tutkielmassani syventyä hetkeksi siitä syystä, että jo tutkielmani alkuvaiheessa, huomasin sen saaneen runsaasti huomiota ja palautetta verovelvollisten osalta.

Tutkielman laajuutta määritellessäni, jätin myös veronsaajat tämän ulkopuolelle. Eli tutkielmassani en myöskään keskity veronsaajiin, vaikka muutokset koskevat myös heitä. Veronsaajien tilityksen 28. päivää pidettiin uuden verotilijärjestelmän aikataulutuksen pohjana. Heille suurin muutos tuli takuutilityksen muodossa (Pasi 2009; HE 221/2008, 2.4; Verontilityslaki 532/1998, 5a§).

1.6 Työhypoteesi

Selittävässä ja vertailevissa tutkimuksissa käytetään hypoteeseja. Työhypoteesiksi nimitetään sellaista hypoteesia, joka esittää tutkijan odotuksia tuloksista. (Hirsjärvi ym. 2009, 158–159.) Omaksi työhypoteesikseni kehittyi omien mietelmieni johdosta seuraava olettaus: verotilijärjestelmään liittyvien asioiden hallinta ja – osaamisalueesta muodostuu mahdollisesti niin suuri, että sen hallitseminen tulee erittäin vaikeaksi yrittäjille ilman tilitoimistojen apua.

Uskon, että tieto eri muutoksista, myös verotilistä, saavuttaa paremmin isot yritykset ja esimerkiksi tilitoimistojen asiakkaat. Näissä yrityksissä tietotaito keskittyy tiettyihin henkilöihin, jotka päivittävät tietojaan ja pitävät tietyn osa-alueen tietotaidon ajan tasalla. Heillä on enemmän aikaa osallistua koulutustapahtumiin kuin esimerkiksi yksityisyrittäjällä, joka on työssään kiinni suurimman osan aikaa. Tilitoimistoilla on kunnia-asia pitää työntekijöiden tietotaito ajan tasalla, ja heidän kauttaan asiakasyritykset saavat ja voivat hyödyntää tietotaitoa. Tästä syystä tilitoimistojen asiantuntevuutta todennäköisesti pidetään hyvänä ja luotettavana.

Myös verohallinto sekä muut vastaavat instanssit suhtautuvat eri tavoin eri yrityksiin. Verotilistä on järjestetty kutsutilaisuuksia Erolan mukaan (henkilökohtainen tiedonanto 25.3.2010). Nämä on kuitenkin kohdistettu harvalle joukolla. Erolan mukaan

halukkaita erilaisiin verotilin info-tilaisuuksiin olisi ollut enemmän kuin mitä on voitu ottaa vastaan (henkilökohtainen tiedonanto 25.3.2010). Tieto info-tilaisuuksista on ollut julkisuudessa vähäistä, tietoa on kohdistettu tiettyihin vastaanottajiin ja ilmoittelu on ollut vähäistä ns. paikallislehdissä. Näin osa tiedon tarvitsijoista jää ehkä huomioimatta ja syrjään, jolloin oma-aloitteisuus ja aktiivisuus mikroyrityksissä korostuvat. Pitäisikö tiedottamista lisätä, jotta se saavuttaisi yhä enemmän tiedon tarvitsijoita vai pitäisikö viestiä oma-aloitteisuuden lisäämisestä, rajanveto on varmasti tiedottajille vaikeaa.

Oletan, että isoin syy verotilin haasteellisuudesta johtuu informaatiopulasta ja ohjeistuksen monimutkaisuudesta. Halusinkin siitä syytä tutkia, miten informaatiota on jaettu ja kuinka ajoissa, onko yrittäjillä ollut aikaa valmistua tulevaan verotiliin. Samoin se, millainen ohjeistus on verotilijärjestelmän käyttöön liittyen, oli mielenkiintoinen kohde.

Jonkin verran julkisuudessa on ollut keskustelua myös siitä, että myöskään asiantuntijoilta ei välttämättä saa suoraa vastausta kysymykseen ja he tuntevat myös epävarmuutta tietojensa oikeellisuudesta. Tästä syystä halusinkin tutkia, pitääkö olettamukseni paikkansa, että myöskään tilitoimistojen ja verohallinnon työntekijöitä ei ole tarpeeksi informoitu/koulutettu ennen verotilijärjestelmään siirtymistä. Tämä oletamus sai vahvistusta Saviniemen tekemästä tutkimuksesta (Saviniemi 2010)..

Eri verotilin käytön vaiheita tutkiessani ja niistä kirjoittaessani, toivon tuovani hyödyllistä käytännön tietoutta verotiliä käyttäville. En pureudu verotilijärjestelmän käyttöohjeissa yksityiskohtiin ja erikoistapauksiin, vaan tarkoituksena on käydä läpi vaiheittain ns. peruskäytäntöä.

2 VEROTILI

2.1 Lain voimaantulo

Verotilijärjestelmä on ollut käytössä joissakin maissa, esimerkiksi Ruotsissa vuodesta 1998 ja Tanskassa 2009 alkaen. Suomessa verotilijärjestelmästä tehtiin ensimmäinen selvitys jo vuonna 2001 valtiovarainministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön yhteistyönä. (Laitinen 2001.)

Hallitus antoi esityksen verotililaista 19.12.2008 (HE 221/2008). Laki vahvistettiin 7.8.2009 ja voimaan laki tuli 14.8.2009 (Verotililaki 604/2009).

Lakia kuitenkin sovellettiin vasta 1.1.2010 ja sen jälkeen päättyviin kohdekausiin liittyviin ilmoitettaviin, maksettaviin ja palautettaviin veroihin (Verotililaki 604/2009, 5 §).

Laki on saanut jonkin verran muutoksia, ja käytännön kokemukset voivat vielä muutoshalukkuutta lisätä (Kyllönen 2010). Esimerkiksi verotililain 8 §:ään lisättiin uusi 3 momentti, mikä sisältää verohallinnolta myönnytyksen siirtää kausiveroilmoituksen ilmoittamismääräpäivää tilanteessa, jossa edellisen kuun viimeisen päivän ja kohdekuukauden 7 päivän välille ei jäisi 4 arkipäivää. Tällöin muulla kuin sähköisesti ilmoittavat verovelvolliset voisivat saada ilmoittamiseen jatkoaikaa niin, että tuo 4 arkipäivää on aikaa ilmoitteluun (Verotililaki 604/2009, 8 § 3 mom).

Samoin mahdollisuus poistaa viivästyskorko tietyissä tilanteissa, jolloin negatiivisen arvonlisäveron kuittaus muista veroista ei ole onnistunut odotetulla tavalla. Verohallinto edellyttää kuitenkin oma-aloitteisuutta, jotta viivästysseuraamuksilta vältyisi. Asiasta kerroin jo aiemmassa kappaleessa ”opinnäytetyön tavoitteet ja tutkimuskysymykset” (Taloushallintoliitto 2010a; Verohallinto, Uutinen 12.3.2010).

Viivästyskorkoon, hyvityskorkoon ja kausiveroilmoituksen ilmoittamiseen sekä voimaantuloon liittyviä muutoksia on myös tehty verotililakiin. Muutokset koskevat Verotililain pykäläiä 31§, 32§, 7§ ja 51§. (Valtiovarainministeriö, Säädosmuutosrekisteri.)

2.2 Lain kohteena olevat verovelvolliset

Verotililaki on kohdistettu kaikille niille, jotka ilmoittavat ja maksavat verotilimenetelyyn kuuluvia oma-aloitteisia veroja;

- arvonlisäveroa
- työnantajasuorituksia eli lähdeveroa ja ennakonpidätyksiä palkoista, eläkkeistä ja sosiaaliturvamaksut
- ennakonpidätyksiä koroista ja osuuksista
- ennakonpidätyksiä osingoista osakeyhtiöistä, osuuskunnista sekä yhteisöiltä ja puunmyyntituloista
- lähdeverot osingoista, koroista, rojalteista ja puun myyntituloista (rajoitetusti verovelvolliset)
- lähdeveroa korkotuloista (yleisesti verovelvolliset)
- arpajaisverot
- vakuutusmaksuverot (Verohallinnon [www-sivut](#)).

Käytännössä tämä koskee kaikkia yrityksiä, yksityisiä elinkeinonharjoittajia, alku tuottajia sekä myös kotitaloustyönantajia (Alhola, 2009).

Varainsiirtoveroa, tuloveroa ennakoineen ja ennakontäydennysmaksua ei verotilijärjestelmä koske. Myöskään kiinteistö-, perintö- tai lahjaverot sekä metsänhoitomaksut eivät tässä vaiheessa kuulu verotilijärjestelmään. (Verohallinnon julkaisu 38.09.1 2009.)

Verotilijärjestelmään suunniteltiin siirtyvän kolmivaiheisesti. Järjestelmän toisessa siirtymisvaiheessa mukaan verotilijärjestelmään pitäisi liittää tuloverot, kiinteistöve-

rot sekä perintö- ja lahjaverot Tulevaisuudessa siis myös henkilöverotukseen voidaan soveltaa verotilijärjestelmää. Verotilijärjestelmän toisen vaiheen valmistelu on pitänyt alkaa syksyllä 2010 ja aikaisintaan 2012 lakiesityksen mukaan tämä olisi vasta toteutettavissa. Kolmosvaiheessa mukaan verotilijärjestelmään liitettäisiin perintä. Tämä vaihe voitaisiin alustavien suunnitelmien mukaan toteuttaa pari vuotta toisen vaiheen aloittamisen jälkeen. (HE 221/2008, 2.1.) Verotilijärjestelmän tämän hetkestä etenemisestä ei ole tarkempaa tietoa tällä hetkellä.

2.3 Verotilin tavoitteet ja käyttötarkoitus

Lain tavoitteiden toteutuminen toisi verovelvollisille sekä verottajalle hyötyä monin eri tavoin. Tästä on tehnyt selvityksen Mirjami Laitinen (Laitinen 2001).

Tavoitteiden toteutuessa verovelvollisten on helpompi saada kokonaiskuva veronmaksutilanteestaan, ilmoittelu ja selvittelyistä johtuva työ vähenisi, useista maksuista syntyvät kustannukset vähenisivät, eri verolajien välillä voidaan suorittaa kuittaamista toisistaan, erillisiä palautushakemuksia ei enää tarvittaisi, verojen palautukset nopeutuisivat ja ennen eräpäivää maksetuille maksuille voisi saada hyvityskorkoa (Laitinen 2001, HE 221/2008).

Vastaavasti verohallinnon työ monin osin vähentyisi, aikaa jäisi enemmän muuhun valvontaan ja asiakaspalveluun. Edestakaisen rahaliikenteen väheneminen vähentäisi myös työtä. Verohallinto saisi parempaa kokonaiskuva verovelvollisten tilanteesta. Tietojen ja maksutapahtumien välitystietojen vähentyessä myös tiedonsiirtokustannukset pienenisivät. (Laitinen 2001, HE 221/2008.)

Verotilijärjestelmän tavoitteina on pääasiassa byrokratian vähentäminen ja ilmoittelujen sekä maksamisten helpottaminen, mikä osaltaan auttaa verojen oikea-aikaista ilmoittelua, maksamista ja perimistä. Yrityksille se merkitsisi ilmoittelun vähenemistä, eräpäivien yhtenäistämistä ja näin helpottaa maksamista. Pienille yrityksille on pidennetyt ilmoitus- ja maksukaudet. Näillä toimilla pyritään vähentämään edestakaisista rahaliikennettä, mikä turhaan kuormittaa sekä yrityksiä resursseja että vero-

hallintoa. Jotta edestakainen rahaliikenne saatiin vähenemään, se edellytti samalla verojen oikaisemisen olevan joustavampaa sekä palautettavien maksujen joustavampaa käyttöä tuleviin maksuihin, sen sijaan, että niitä palautetaan rahana. (Laitinen 2001.) Kustannustehokkuus on avainsana niin julkisella kuin yksityiselläkin sektorilla.

Verotili parantaa verohallinnon palvelua verkkopalveluna ja samalla verohallinnon palvelu paranee. Verovelvollinen saa verotilipalvelussa itse tietoa verotiliotteestaan sen hetkisestä ajantasaista tietoa; mm. ilmoituksista, maksuista, saldotilanteesta. Verovelvollinen voi määritellä verotililleen palautusrajan, jolloin tämäkin vähentää turhaa edestakaisuutta rahaliikenteessä. Samalla järjestelmä automatisoituu entistä enemmän, asiakaspalvelun tarve rutiiniasioissa verohallintoon vähenee ja aikaa jää enemmän nk. erityistapauksille ja kohdistaa palvelua neuvontatehtäviin. Toiminta tehostuu ja nopeutuu järjestelmän helpottuessa ja automatisoituessa. (Laitinen 2001.)

Tavoitteena on, että kaikki verolajit ovat jossain vaiheessa verotilillä, mutta aikataulua ei ollut vielä päätetty, uutisoitiin vuonna 2009 Verohallinnosta (Verohallinto, Uutinen 3.6.2009). Tälläkään hetkellä 2011 aikataulusta ei ole vielä julkaistu tarkempaa tietoa.

2.4 Verotilin vaikutukset ja muutokset

2.4.1 Muutokset aiempaan käytäntöön

Verotilin käyttöönoton jälkeen oma-aloitteisten verojen ilmoittaminen, maksaminen, palauttaminen sekä sanktiot ilmoitusten ja maksujen hoitamattomuudesta muuttuivat (Koponen 2010, 24–27). Näistä on tehty tarkemmin selvitystä myöhemmin.

Lyhykäisyydessään muutos aiempaan käytäntöön vähentää työn määrää ja resurssitarvetta sekä verottajalta että verovelvolliselta järjestelmän oikein toimiessaan. Eri verolajien yhtenäiset ilmoitus- ja maksupäivät vähentävät työtä. Ennakonpidätykset, sosiaaliturvamaksut sekä alv-ilmoitukset voidaan tehdä yhteisellä kausiveroilmoituk-

sella. Normaali menettelyllä nämä ilmoitetaan kuukausittain ja verot niistä maksetaan kuukausittain. Ns. pienet yritykset voivat hakea pidennystä ilmoitus- ja maksukertoihin, esimerkiksi neljännesvuosittain tapahtuvaksi. (Laitinen 2001; Verohallinto, Pidennetyt ilmoitus- ja maksujaksot; Verohallinto 2009, Verotiliopas.) Turha byrokratian määrä vähenee ja aikaa jää enemmän varsinaiseen asiakaspalveluun myös verohallinnolle. Verohallinnon laadukas asiakaspalvelu on suuri hyöty verovelvolliselle.

Hoitamattomista ilmoituksista ja maksuista tulee sanktioita, kuten aiemminkin, tosin niiden painotukset ovat muuttuneet. Uuden verojärjestelmän myötä korostuu ilmoittelun tärkeys. Ilmoittamatta jättämisestä seuraa suuremmat sanktiot kuin maksamatta jättämisestä (Koponen 2010, 24–27).

2.4.2 Muutosten yleiset vaikutukset verovelvollisille

Muutosten yleisenä vaikutuksena voidaan ajatella muutosta entistä omaaloitteisempaan toimintaan ja tietynlaisena vastuunsiirtona verottajalta verovelvolliselle. On omaaloitteisesti ilmoitettava määräajassa kausiveroilmoituksella tiedot verohallintoon ja on seurattava verotiliään, sinne kertyviä maksuja ja saatuja palautuksia. Verohallinto vähentää periaatteessa myös tällä tavoin osuuttaan valvonnasta ja perinnästä.

Omaehtoinen toiminta korostuu koko veron elinkaareissa; verojen synty, ilmoittaminen, maksaminen, vähentäminen muista veroista tai jos jättää maksamatta, pitää siitä myös kantaa seuraukset. Verottaja ilmoittaa maksamatta jääneestä verosta kaksi kertaa, jonka jälkeen se siirretään ulosoton perittäväksi. Verotiliotteelle tulee kyllä ilmoitus maksamattoman maksun siirtämisestä ulosottoon. Jos verovelvollisella on jo ennestään verotilijärjestelmän maksuja ulosotossa, ei erillisiä huomautuksia verotiliotteelle tule, ainoastaan päivämäärä, jolloin maksamatta olevat maksut siirretään ulosoton perittäväksi. Tämän jälkeen verovelvollinen voi hoitaa maksamatta jääneen maksun ainoastaan ulosoton kautta, sitä ei siinä tapauksessa enää voi hoitaa suoraan verottajalle verotiliä käyttäen. (Verohallinto 2009, Verotiliopas.)

Sekä verotilin seuranta että järjestelmän toiminnan ymmärtäminen on verovelvolliselle tärkeää. Esimerkiksi viive palautusten käsittelyissä ja maksujen kirjautumisissa voi aiheuttaa sen, että tulevia palautuksia ei voi ajatella vähennettäväksi tulevista veroista kuten aiemmin. Aiemmin on alv-palautuksen voinut itse vähentää seuraavasta maksettavasta verosta, nyt se ei onnistu aivan samalla tavalla. On odotettava, että ilmoitettu negatiivinen alv on verottajan toimesta hyväksytty tai ilmoitettava tuo negatiivinen alv tiettyyn aikaan kaudesta, jotta se vähentäisi esimerkiksi työnantajasuorituksista tulevaa velvoitetta. Ellei ole tarkkana tai ei tiedä, kuinka toimia, voi helposti saada itselleen negatiivisen verotilin saldon, minkä jälkeen verottaja joutuu asiasta huomauttamaan. (Suominen 2010; Verouutiset 8/2010.) Kuinka negatiivisella arvonnäkökulmalla voidaan kuitata muita veroja ja milloin on lisää ohjeistusta kappaleessa ”Muita muutoksia” sekä ”Hyvitysten käyttäminen velvoitteiden suorittamiseen”.

Voisi ajatella, että yrityksen on näin ollen seurattava myös entistä tarkemmin omaa likviditeettiään. Yritysten on tehtävä suunnitelmia suoriutuakseen velvoitteistaan entistä tarkemmin.

Verotilin avulla veronmaksajien on helpompi saada kokonaiskuva verotilanteesta; eri verolajien hyvitykset ja maksut näkyvät tiliotteella. Tällöin on myös helpompi huolehtia velvoitteista.

Ehkä asiaa voisi ajatella myös niin, että kun julkinen yhteisö, verohallinto, säästää kustannustehokkaalla toiminnallaan varoja, niin yhteiskunnan vaatima verontarve kevenee. Tätä kautta voisi ajatella myös siitä hyötyvän verovelvollisten; pienempi verontarve tietää pienempiä veroja tai ehkä varojen siirtoa muuhun hyödylliseen käyttöön.

2.4.3 Ajalliset muutokset

Ilmoitus- ja maksupäivien yhtenäistäminen saattaa tuoda suuriakin muutoksia verovelvollisille. Toisaalta saattaa olla helpottavaa, kun verot ilmoitetaan ja maksetaan samana päivänä. Näin ollen ei tarvitse muistaa eri eräpäiviä, mitä eri verolajeilla oli.

Kuitenkin tämä samalla saattaa aiheuttaa ongelmia verojen maksamiseen; maksujen yhtenäistäminen tuo helposti likviditeettiongelmaa yrityksille (Frilander 2010). Yhdellä kertaa maksettava summa voi kynnys olla joillekin verovelvollisille. Oma laskutuskausi saattoi olla niin erilainen, että ainakin aluksi ongelmia saattaa esiintyä, ennen kuin tilanne ehti tasaantua. (Grekin 2009.)

Tähän helpotusta tuotiin pienille yritykselle sallimalla heille pidennetyt ilmoitus- ja maksukaudet. Liikevaihdoltaan alle 50 000 euron yritykset voivat hyödyntää pidennettyjä aikoja sekä työnantajasuoritusten että arvonlisäverojen osalta. Ne voidaan ilmoittaa ja tilittää tällaisessa tapauksessa neljännesvuosittain. Liikevaihdoltaan alle 25 000 euron yritykset voivat myös käyttää hyödykseen mahdollisuutta ilmoittaa ja maksaa arvonlisäverot kerran vuodessa. Alkutuottajat ja kuvataiteilijat voivat liikevaihdosta riippumatta käyttää jaksona kalenterivuotta arvonlisäverojen osalta. (Verohallinto 2009, Verotiliopas.)

Ilmoittamisessa on tärkeää muistaa se, että kausiveroilmoitusten viimeinen ilmoittamispäivä on 7. päivä paperisena versiona ja 12. päivä sähköisesti (Verohallinto 2011, Milloin kausiveroilmoitus annetaan). Tällöin ilmoituksen on oltava perillä verohallinnossa. Paperisen version on oltava lähetetty siis aiemmin, viimeistään 6. päivänä. Aluksi tämä saattoi olla joillekin epäselvää ja saattoi aiheuttaa viivästyksiä ilmoittamiseen.

Jos tuo päivä on pyhäpäivä, tulee ilmoitus olla perillä seuraavana arkipäivänä. Ilmoittamisen ja maksamisen eräpäivät ovat samat. (Verohallinto 2011, Milloin kausiveroilmoitus annetaan).

Seuraavassa taulukossa on esitetty eri verolajien ilmoittamis- ja maksupäivien muutoksia.

Verolaji	Aiempi ilmoituspäivä	Nykyinen ilmoituspäivä	Muutos
Kohdekuukautta seuraavana kuukautena ilmoitettavat			
Työnantajasuoritukset	10	12	Myöhentyi 2 pvällä
Vakuutusmaksuverot	25	12	Aikaistui 13 pvällä
Lähdeverot	10	12	Myöhentyi 2 pvällä
Kohdekuukautta seuraavana toisena kuukautena ilmoitettavat			
Arvonlisävero	15	12	Aikaistui 3 pvällä
Arpajaisvero	1	12	Myöhentyi 11 pvällä
Kohdekuukautta seuraavana kolmantena kuukautena			
Tavara-arpajaiset	1	Kohdekuukautta seuraavana toisena kuukautena 12	Aikaistui n. 19 pvää

Taulukko 1. Ilmoittamis- ja maksupäivät sekä muutokset. (Verotilin vuosikalenteri 2011; Pasi 2009).

2.4.4 Käytännön muutokset

Periaatteessa verojen ilmoittaminen tehdään verotilin myötä arvonnäisäveroien sekä työnantajasuoritusten osalta yhteisellä kausiveroilmoituksella. Käytännössä, varsinkin tilioimistoasiakkaan tiedot, lähtevät erikseen; palkkahallinto ilmoittaa työnantajasuoritukset ja kirjanpidosta lähetetään ilmoitus arvonnäisäveroista. Ilmoittamisen voi tehdä perinteisen paperisen ilmoittamisen sijaan sähköisesti verotilipalvelussa katso -tunnisteiden avulla. Katso -tunnistautuminen tarvitsee kirjautumisen sähköiseen järjestelmään ja asiainhoitajat tarvitsevat valtuutuksen nimenkirjoitusoikeuden omaavalta henkilöltä yrityksestä (Katso-ohje uudelle käyttäjälle). Sähköisestä ilmoittamisesta kerrotaan tarkemmin osiossa 2.5 Verotili osana isompaa kokonaisuutta.

Jos myöhemmin käy ilmi, että kausiveroilmoitus on tehty virheellisesti, ja vaatii korjauksia tai oikaisua, tehdään siitä lisäilmoitus. Lisäilmoituksella ilmoitetaan ainoastaan muutos aiempaan, ei lopullista oikeaa lukua. Aiempaan tapaan verrattuna lisäilmoituksella ei siis nykyään korvata aiempaa ilmoitusta, vaan ainoastaan ilmoitetaan muutos (Verohallinto, Miten kausiveroilmoituksia korjataan).

Maksupäivien muutoksella yhtenäistettiin eri verolajien eräpäivät samaksi. Käytännössä yritys joutuu samana päivänä tilittämään suuremman summan, mikä voi aiheuttaa likviditeettiongelmiä yrityksissä. Verottaja ei erikseen lähde peräämään maksamattomia veroja; verohallinto huomauttaa asiasta kaksi kertaa, minkä jälkeen se jättää perinnän ulosoton tehtäväksi. Yritys voi hoitaa tämän jälkeen maksun ulosotto-toimiston kautta. Tämä aiheuttaa vähintäänkin lisää maksua verovelvolliselle; verovelvollisen pitää itse lisätä verojen myöhästymismaksu summaan, mikä on tilittämättä ja sen lisäksi ulosotto perii ulosottomaksun. Ellei verovelvollinen automaattisesti itse lisää myöhästymismaksua maksettavaksi tulevaan summaan, verohallinto maksuunpanee erikseen puuttuvan osan. (Verohallinto 2010, Perintätoimet.)

Yritys on aiemminkin joutunut varautumaan rahoitussuunnitelmissaan näihin maksuihin, siinä ei tavallaan tule muutosta. Nyt voi olla kuitenkin niin, että yritys laskuttaa kuun lopulla tai alkukuusta vasta edellisen kuun myynnin. Maksuaika huomioon ottaen tulot kassaan saadaan puolenkuun paikkeilla. Omien ostojen eräpäivät saatta-

vat ovat samaan aikaan. Puolenkuun paikkeilla siis ovat sekä saamiset että velat ja verojen maksut. Joustoa tähän voi hakea eri tavoin, esimerkiksi siirtämällä omaa laskutuskauttaan tai palkkojen maksupäivää hieman sopivammaksi, jotta talous pysyy kunnossa. Jokaisen yrityksen täytyy selvittää oma rahoitus- ja maksusuunnitelmansa, mikä edesauttaa kassavirran hallintaa ja tietyn, halutun likviditason ylläpitoa.

Verotilin positiiviseen saldoon kuuluvat veronpalautukset ja hyvityskorot palautetaan veronmaksajalle viivytyksettä, mutta itse maksetut aiheetta tai erehdyksessä maksetut palautetaan ainoastaan verovelvollisen pyynnöstä. Verotilille voi jättää veronpalautukset ja hyvityskorot seuraavia maksuja varten asettamalla palautusrajan, tai voi saada ne välittömästi takaisin. Järkevää on kuitenkin edestakaisen rahaliikenteen vähentämiseksi asettaa palautusraja. (Verohallinto 2010, Verojen ja korkojen palauttaminen.)

2.4.5 Tietotekniikan vaatimat muutokset

Verotilijärjestelmän käyttö vaatii tietotekniikkaa ja tietotekniikka toimivat ohjelmistot. Ohjelmistot vaativat muutoksia soveltuakseen verotilijärjestelmään. Ohjelmistoyrityksillä oli kiireinen aikataulu saada ohjelmistot päivitettyä järjestelmään soveltuviksi. Monilla oli asiassa omia epäilyksiään vuoden 2009 aikana, lähinnä mietittiin, onko aikataulu liian kiireinen. Pasi Tuija, tehdessään verotilistä opinnäytetyötä vuonna 2009, oli ottanut yhteyttä ohjelmistotoimittajiin, mutta nämä eivät silloin halunneet ottaa asioihin kantaa (Pasi 2009). Tämänlainen käytös antaa tietysti oletuksille siivet; saammeko päivitettyt ohjelmistot ajoissa? Nyt vuonna 2010 on sanottava, että kiire heillä ehkä oli, mutta ohjelmistot on päivitetty. Tosin ehkä tuo lisäsi ohjelmistopäivitysten ja ohjelmistojen hintaa, kun työ jouduttiin tekemään kiireellä. Tätä seikkaa en kuitenkaan ole tutkimuksessani halunnut tarkemmin tutkia. Enkä myöskään ottanut tutkimukseeni tarkemmin tietotekniikka – osiota, lähinnä kaventaa tutkimusaluetta. Selvää kuitenkin on, että tietotekniikkaan piti panostaa muutosvaiheessa ja se toi ylimääräisiä kustannuksia joka taholle. Nyt on katettava tulevaisuudessa tuo kustannuserä niillä säästöillä, mitä verotilijärjestelmä tuo tullessaan.

2.4.6 Muutokset myöhästymissanktioihin

Myöhä ilmoittaminen ei aiemmin aiheuttanut nykyiseen verrattavia viivästysseuraamuksia, mikäli ilmoittamisen myöhästyminen ei ollut toistuvaa. Nyt myöhistä ilmoittamisista menee välittömästi myöhästymismaksu, mikä on 20 % vuotuista korkoa erääntyneelle summalle, kuitenkin vähintään 5 euroa ja enintään 15 000 euroa. Myöhästymismaksu on verolajikohtainen. Tästä esimerkkinä tilanne, jossa yrityksen pitäisi ilmoittaa arvonlisävero, ennakonpidätykset sekä sosiaaliturvamaku on myöhästymismaksu vähintään 3*5 euroa yhteensä 15 euroa ja enimmillään kolmesta verolajin myöhästymisestä 45 000 euroa. (Verotililaki 604/2009, 10 §; Verohallinto 2009, Myöhästymismaksu; Alhola, 2009.) Huomioitava seikka on, että myöhästymismaksu menee, vaikka veroa ei tulisikaan maksettavaksi, esimerkiksi ilmoittaessaan ”ei palkanmaksua” – ilmoituksen myöhässä. Jos ilmoitus on puutteellinen tai tiedot ristiriitaisia, tai jos ilmoitus on jätetty ollenkaan antamatta, verohallinto lähettää asiasta kehotuksen, sisältäen arviolaskelman veron määrästä ja veronkorotus. Jos maksettavaksi määrätään veronkorotusta, jätetään tällöin myöhästymismaksu perimättä. (Verohallinto 2009, Myöhästymismaksu; Verotililaki 604/2009, 9 §.)

Tähän verohallinto on antanut joustoa vuonna 2010. Vasta syyskuun alusta alkaen on alettu kyseistä käytäntöä noudattamaan. Alku vuodesta on pienet myöhästymiset ”saanut anteeksi”, jos myöhästyminen on ollut enimmillään noin viikon (Verohallinto 2010, Myöhästymismaksua myös kausiveroilmoituksen pienistä viivästyksistä).

2.4.7 Muita muutoksia

Veroja ei maksaessa kohdisteta tiettyyn verolajiin, vaan se on kohdistamaton maksu verohallinnolle, mikä käyttää ne tietyssä järjestyksessä eri verolajeihin (Verotililaki 604/2009, 20 §; Verohallinto 2010, Milloin vero maksetaan). Kaikki oma-aloitteiset verot maksetaan yhdellä viitenumerolla samalle pankkitilille. Kukin yritys on saanut oman viitenumeronsa tuossa loppuvuodesta lähetetyssä paketissa, uudet arvonlisäverovelvolliset sekä työnantajat saavat verotiliviitteen rekisteröinnin yhteydessä, mui-

den on mahdollista pyytää viitettä soittamalla Verohallinnon palvelunumeroon tai Palkka.fi – tai Verotilipalvelusta. (Verohallinto 2010, Milloin vero maksetaan.)

Negatiivisen arvonlisäveroa ei käsitellä aiempaan tapaan vyöryttämällä ja vähentämällä tulevista maksettavista arvonlisäveroista vaan ne ilmoitellaan verokausittain kausiveroilmoituksella. Arvonlisäveron palautuksia, kuten ei myöskään alarajahuojennusta, ei haeta takaisin edelliseen tapaan, vaan negatiivinen arvonlisävero, kuten myös arvonlisäveron alarajahuojennus merkitään kausiveroilmoitukselle. (Verohallinto, Alarajahuojennus). Negatiivisen arvonlisäveron voi ilmoittaa jo ennen sen varsinaista määräaika eli esimerkiksi tammikuun negatiivisen arvonlisäveron voi ilmoittaa jo helmikuun kausiveroilmoituksella, jolloin se voidaan lukea jo helmikuussa hyvittämään verotiliä ja näin vähentää esimerkiksi helmikuussa maksettavista työnantajasuorituksista. Muutoinhan arvonlisäverojen määräaika ilmoittamiselle on maaliskuu. Negatiivinen arvonlisävero merkitään verotilille hyvitykseksi sen saapumispäivänä, aikaisintaan kuitenkin kohdekuukautta seuraavan kuukauden 12. päivänä, esimerkiksi tammikuun arvonlisävero helmikuun 12. päivänä (Verouutiset 8/2010.)

Arvonlisäveron alarajahuojennuksen saamiseksi tiedot merkitään tilikauden viimeiselle verokaudelta ilmoitettavalla kausiveroilmoituksella. Ne, joiden verokaudet ovat neljännesvuosittain, tilikautena pidetään kalenterivuotta. Nämä verovelvolliset ilmoittavat loka-joulukuun kausiveroilmoituksella tiedot alarajahuojennuksesta, riippumatta siitä, milloin todellinen tilikausi päättyy. Ne, joiden verokausi on kalenterivuosi, antavat ilmoituksensa helmikuun 28. päivänä. Tuo määräpäivä on kaikille vuosi-ilmoittajille sama riippumatta siitä, antaako ilmoituksensa paperisena vai sähköistä tiedonsiirtoa käyttäen. (Verohallinto, Alarajahuojennus.)

Verohallinto ottaa nämä tiedot kausiveroilmoitukselta ja merkitsee tiedot verotilille. Verotilillä nämä näkyvät hyvityksinä, jotka voi käyttää verojen maksuissa hyödykseen, jättää verotilille odottamaan tulevia erääntyviä veroja tai tulouttaa pankkitilille, ellei maksettavia veroja ole tai ei halua niitä jättää tilille tulevia maksuja varten.

Verotili tuo myös muutoksia kirjanpitoon. Jotta yrityksen kirjanpidon mukainen kirjauskauden verovelka/saamistilanne voidaan täsmäyttää verotiliotteeseen, tulee kir-

janpidon tilikarttaan lisätä tilejä tätä varten; lyhytaikaisiin velkoihin Verotili, perintään siirretyille veroille tili Verot perinnässä. Hyvityskorkoja ja viivästysseuraamuksia on seurattava kirjanpidossa, sillä ne on otettava huomioon seuraavassa veronmaksussa; hyvityskorot kirjataan Verotilin debet-puolelle ja korkotuottoihin, viivästysseuraamukset Verotilin kredit-puolelle sekä kulutilille. (Rekola-Nieminen 2009, 48–49; Lindfors 2010.)

Verotilijärjestelmä toi mukanaan uusia käsitteitä terminologiaan. Osa termeistä on uusia, osa termeistä korvaa vanhoja merkityksiä. (Pasi 2010; Verohallinto 2010, Verotilisanasto; Verotililaki 604/2009, 2 §.) Tuija Pasi on terminologisista muutoksista kertonut opinnäytetyössään (Pasi 2010), enkä perehdy niihin omassa työssäni sen enempää kuin tuomalla asian esille.

2.5 Verotili osana isompaa kokonaisuutta

Yhä enemmän yhteiskunta käyttää sähköistä asiointia. Verotili on osana sähköistä viranomaisasiointia. Yritykset tai tilitoimistot lähettävät tietoja sähköisten palvelujen kautta. Yrityksillä on mahdollisuus lähettää, ja usein myös vastaanottajien toiveena on saada, tiedot sähköisesti. Ammattiliittoihin, vakuutusyhtiöihin ja verottajalle lähetetään säännöllisesti ilmoituksia sähköisesti. Esimerkiksi ilmoitukset ja korvaushakemukset voi tehdä sähköisesti vakuutusyhtiöihin sekä kansaneläkelaitokselle. Laskutuksissa on siirrytty e-laskuihin. Useat tahot lähettävät tietojaan sähköisessä muodossa, mikä nopeuttaa tiedon saantia. Samanaikaisesti lisääntynyt käyttö kasvattaa tietotekniikan tuntemusta. Kuitenkin tutkiessani verotiliä, sain sen vaikutelman, että tietotekniikka on yhä useammalle se suurin kynnys, mikä rajoittaa asiointia. Mielellään jätetään sähköinen asiointi, oli se oikeastaan minkälaista vain, esimerkiksi tilitoimistojen hoidettavaksi. Useassa tapauksessa yritykset silti hoitavat itse osan sähköisestä asioinnista, miksi niin ei ole aina? Mikä vaikuttaa siihen, että jokin palvelu mielletään hankalaksi ja se jätetään mieluummin jonkun muun hoidettavaksi? Miksi sähköiseen viranomaisasiointiin on niin vaikea tottua? (Kallio 2002.)

Yrityksillä, varsinkin mikroyrityksillä, uskoisin, että suurimmat haasteet ovat olleet tietotekniikan investointi- ja käyttökustannukset, henkilöstön osaamispuute ja koulutamistarve, tietoturva ja virusongelmat, mitkä kaikki tavallaan ovat liitoksissa yritysten taloudellisiin resursseihin. Eri järjestelmien luominen on se hankalin ja kustannuksia kysyvin vaihe, käyttöönoton lisäksi. Toimiva järjestelmä vaatii aktiivisuutta ja huolenpitoa, päivitysten myötä. Sähköinen asiointi vähentää omalta osaltaan työtä ja kustannuksia, mutta mahdollisuus sähköiseen asiointiin tuo ensin kustannuksia ja vie resursseja ajasta. Mikroyrityksillä myös ajankäyttö ovat tarkempaa, koulutus ja kouluttautuminen ovat pois työnteosta. Kun henkilökuntaa on vähän, ehkä vain yrittäjä itse, merkitsee se mahdollisesti yrityksen sulkemista koulutuksen ajaksi. Isommissa yrityksissä voidaan helpommin tehdä tilaa koulutuksille järjestämällä työt eri tavoin ilman, että se vaikuttaa yrityksen varsinaiseen toimintaan ratkaisevasti.

Verotilin tulo ei periaatteessa tuonut muutosta siihen käytäntöön, kuka ilmoitukset yleensä tekee, sillä aiemman tavan mukaan, ilmoitukset hoidetaan tilitoimistojen kautta, jos tilitoimistopalveluja käyttää tai yritys itse. Ilmoitustapaan vain tuli lisäys paperi-ilmoittamisen lisäksi sähköinen ilmoittamistapa ja ilmoittajan on oltava joko itse tai valtuutuksen kautta oikeutettu tekemään sen. Välillisesti muutosta on, oman kokemukseni mukaan, voinut tuoda verotili ja sähköinen ilmoittamistapa niin, että tilitoimistot ovat saaneet lisää asiakkaita. Muutos vaatii resursseja jonkin verran ja saattaa aiheuttaa mikroyrityksissä epävarmuutta hoitaa itse asioitaan. Tämä lisää kiinnostusta antaa asiat tilitoimistojen hoitoon, sillä heidän asiantuntemukseensa luotetaan.

Sähköinen asiointi vaatii tunnistautumista. Useimmilla yksityishenkilöillä on tuttua verkkopankkiin tunnistautuminen. Verkkopankkitunnuksia käytetään useassa palvelussa niihin tunnistautuessa. Henkilökohtaisia pankkitunnuksia käytetään myös käyttöönotettaessa Verotili – palvelua, tunnistautumiseen ja saadakseen henkilökohtaiset katso-tunnisteet. Verotili – palveluun käytetään katso-tunnisteita. Katso-tunnisteita on käsitelty osiossa ”Verotilin käyttö”.

2.6 Verotilijärjestelmään siirtyminen

Verotilijärjestelmään on tarkoitus siirtyä asteittain siinä järjestyksessä kuin aiemmin on todettu raportin alussa, vuoden 2010 alusta. Aloitus tapahtui siirtämällä oma-aloitteisten verojen veronmaksajista yritysverovelvolliset verotilijärjestelmän piiriin. Myöhemmin järjestelmään on tarkoitus siirtää muitakin verovelvollisia ja laajentaa verotiliä kattamaan myös muita kuin oma-aloitteisia veroja (Laitinen 2009). Hallitus jätti eduskunnalle esityksen 19.12.2008 verotilijärjestelmästä (HE 221/2008). Tämän esityksen myötä alkoi eri rintamalla selvittely siitä, mitä kyseinen järjestelmä tulisi merkitsemään eri tahoille, miten siihen pitäisi valmistautua ja mitä ottaa huomioon, mitä käytännön muutoksia se tulisi vaatimaan ja mitä voidaan tehdä, että muutos sujuisi kitkattomasti.

Ohjelmistotalot päivittivät ohjelmistojaan, tilitoimistot kuten myös muut alan ammattilaiset etsivät ohjeistusta ja tietoutta asiasta, verohallinto ohjeisti omia työntekijöitään samalla, kun se antoi informaatiota julkisuuteen. Yrittäjät seurasivat median ja verohallinnon tuottamaa informaatiota asiasta. Tilitoimistot saivat asiaan liittyviä kyselyitä asiakkailtaan.

Syksy 2009 oli kiireinen aika monella taholla. Tällöin varsinainen valmistautuminen ja työ siirtymiseen oli tehtävä. Kaiken piti olla valmiina tammikuussa 2010, jotta siirtyminen tapahtuisi sujuvasti.

3 VEROTILIN KÄYTTÖ

3.1 Minkälaisia resursseja verotilin käyttäminen vaatii

Verotilin käyttöön tarvitaan tietokone ja Internet-yhteys sekä katso-palvelun käyttäjätunnukset. Verotilipalvelua käytetään katso-tunnisteilla. Jäljempänä on osiossa ”Katso-palvelun käyttöönotto katso-tunnisteella” selvitetty kuinka katso-tunnisteet saa. Verotilipalvelun käyttöönotto ja käyttäminen vaatii hieman perehtymistä asiaan, joten aikaa se vie resursseista, mutta toisaalta, siihen aikaa sijoittamalla, voi säästää myös euroja. Vaikka yritys käyttäisikin tilitoimiston palveluja, on yrityksen eduksi se, että myös yrityksessä ollaan selvillä toimintatavoista ja perehdytään niihin. Yrittäjän ja yrityksen edun mukaista on myös itse käydä verotilillä seuraamassa tilannetta, eikä jättää sitä vain tilitoimiston tehtäväksi. Verotilin tarkastelu on asioita, jotka vaativat jonkinlaista seuranta ja valvontaa myös yritysjohtolta. Vaikka yritys antaa toimeksiantoja ja ulkoistamisia, tuloksia tulee tarkkailla yritysjohton puolesta ja ”pitää langat käsissä”. Muutostilanteissa yritysjohton ajantasainen tieto myös verotilin osalta on avuksi.

3.1.1 Katso-palvelun käyttöönotto katso-tunnisteella

Katso – palveluun tunnistaudutaan katso-tunnisteella. Katso -tunnisteen saa haettua osoitteessa <https://yritys.tunnistus.fi> -sivulta kirjautumalla sisään omilla henkilökohtaisilla pankkitunnuksilla tai sirullisella henkilökortilla, ellei niitä omista, on henkilöllisyys käytävä todentamassa Katso – asiakaspalvelupisteessä/verotoimistossa henkilökohtaisesti käymällä neljän viikon sisällä hakemuksen jättämisestä. Ellei todentamista tapahdu neljässä viikossa, hakemus poistuu järjestelmästä automaattisesti.

(Verohallinto, Katso-palvelu; Verohallinto, Katso-ohje uudelle käyttäjälle; Verohallinto 2009, Katso-tunnisteen perustaminen.)

Katso – palveluun haetaan yllä mainitulla tavalla pääkäyttäjän tunniste. Pääkäyttäjän tunnisteen saa organisaation nimenkirjoitusoikeudellinen henkilö. Pääkäyttäjän tunnisteen hakemisen jälkeen, tiedot tarkistetaan viranomaisten taholta, ja varmennuksen jälkeen pääkäyttäjäksi hakeutuva saa siitä tiedon. Katso – palvelun sivuilla on hyvät ja selkeät ohjeet, miten Katso-palvelun saa käyttöön ja miten ja mitä palvelussa voi tehdä. (Verohallinto, Katso-ohje uudelle käyttäjälle; Pääkäyttäjäyden perustaminen; Uusi pääkäyttäjäyys; E-palvelut; Katso-käyttäjän ohjeet). Varmennuksen jälkeen, pääkäyttäjä saa vahvistuksen. Tämän jälkeen pääkäyttäjä voi hallinnoida organisaation tietoja, luoda alitunnisteita ja valtuutuksia. Alitunnisteita luodaan työntekijöille organisaation sisällä ja valtuutuksia organisaation ulkopuolelle. Usein organisaation pääkäyttäjä antaa esimerkiksi valtuutuksen tilitoimistolle hoitamaan asioitaan (ilmoittelun verohallintoon ym. tehtäviä). Huomioitava asia, mikä on tutkiessani tullut esiin, että monet laittavat esimerkiksi valtuutuksiin jonkin päivämäärän. Tällöin valtuutus on voimassa vain tuohon päivään ja valtuutus pitää uusaa. Käytännöllisesti parempi vaihtoehto on jättää päivämäärä laittamatta, jolloin valtuutus on voimassa toistaiseksi. Valtuutuksenhan voi sitten aina peruuttaa niin halutessaan.

Pääkäyttäjä antaa valtuutuksessaan erilaisia rooleja valtuutetulle. Roolit antavat valtuutetuille luvan toimia valtuutuksessa määrätyissä asioissa yrityksen puolesta. Roolista on lista Verohallinnon www-sivuilla. (Verohallinto 2011, Katso-roolit; Verohallinto 2011, Katso-palvelun roolien nimeämiskäytäntö.) Eri roolien merkitysten ymmärtäminen on todettu hankalaksi, joten ohjeisiin kannattaa tutustua huolella.

3.1.2 Katso-tunnisteen käyttöönoton edellytykset

Käyttöönoton edellytyksenä on siis katso – tunnisteen saaminen joko pääkäyttäjän asemassa tai valtuutuksen kautta. Käyttöönotto ei ole hankalaa, mutta se vaatii perehtymistä asiaan ja tutustumista palveluun. Monimutkaiselta se tuntuu ehkä ensisilmäyksellä, ja siitä syystä koetaan hankalaksi. Ohjeiden yksinkertaistaminen taas voisi

aiheuttaa sen, että jokin asia jäisi epäselväksi. Ohjeistuksessa on pyritty selittämään myös vaihtoehtoja ja antamaan vastauksia.

3.1.3 Katso – tunnisteiden käyttö yleistyessä

Katso – tunnisteiden avulla voi hoitaa sähköisiä asiointipalveluja seuraavissa instansseissa:

- Verohallinto
- Kela
- Eläketurvakeskus
- Kuntien eläkevakuutus
- Tulli (Verohallinto/Katso).

Tällä hetkellä voi katso-tunnisteiden avulla hoitaa yllä mainittujen yhteisöjen palveluja, mutta asiointikanavia ollaan tulossa lisäämään ja kirjautumista eri yhteisöjen palveluihin katso – tunnisteilla ollaan lisäämässä, esimerkkinä tästä mainittakoon Finnvera (Finnvera, Sähköinen asiointi). ”Katso – tunnisteet tulevat korvaamaan Tyvi-tunnisteet” (Verohallinnon www-sivut 2011). Katso – palveluun ollaan lisäämässä vuoden 2011 aikana esimerkiksi ulkomaisille yrityksille ja henkilöille tarkoitettu menettely (Verohallinto 2010, Katso-palvelun tulevat piirteet ulkomaisille yrityksille ja henkilöille). Muita käyttömahdollisuuksia tutkitaan ja kehitetään jatkuvasti kuten esimerkiksi voi lukea Riku Jylhänkankaan esityksestä ”Sähköisen asiointin hankkeet” (Jylhänkangas 2009).

Asiointipalvelujen kehittäjille on verohallinnon sivustoilla omat ohjeet, miten he voivat hyödyntää katso – tunnistautumista. Asiasta on saatavissa lisää informaatiota Vero.fi/e-palvelut/Katso-organisaatiotunnistus/Asiointipalveluiden kehittäjät (Verohallinto 2009, Asiointipalveluiden kehittäjät).

Kun käyttömahdollisuudet katso – tunnisteissa lisääntyvät, todennäköisesti myös niiden käyttömahdollisuuksiin tutustutaan herkemmin ja tämä samanaikaisesti helpottaa

niiden käyttöönottoa ja käytön yleistymistä.

3.2 Käyttöönoton ohjeistus

Verohallinto on tiedottanut ja ohjeistanut niitä verovelvollisia, joita asia koski, vuonna 2009 lähettämällä postitse ohjeita. Verohallinto on myös eri paikkakunnilla järjestänyt tiedotustilaisuuksia asian osalta. (Erola, henkilökohtainen tiedonanto 25.3.2010.)

Asiasta on käyty keskustelua jo hallituksen esitysluonnoksen tiimoilta. Varsinaisen hallituksen esityksen jälkeen, keskustelu verotilijärjestelmästä kiihtyi ja asiasta kiinnostuttiin enemmän. Verotilijärjestelmä oli tulossa ja se tulisi vaatimaan muutoksia, mikä aiheuttaisi ainakin hetkellistä lisäresursointia asian tiimoilta. Oli järjestettävä koulutuksia ja tiedotustilaisuuksia sekä uudistettava järjestelmiä; sekä tietokonejärjestelmiä että mahdollisesti uudistettava toiminnallisia järjestelmiä.

Vuoden 2009 aikana yritykset uudistivat järjestelmiään ja kouluttivat työntekijöitään uutta verotilijärjestelmää varten. Verohallinnon järjestämät tiedotustilaisuudet antoivat mahdollisuuden päivittää tietouttaan asiasta. Järjestetyt tilaisuudet olivat osittain kutsutilaisuuksia, osin julkisuudessa tiedotettuja yleisötilaisuuksia. Eri yhteisöt, kuten esimerkiksi kauppakamarit, järjestivät tiedotustilaisuuksia. Yritykset neuvoivat ja ohjeistivat työntekijöitään. Tilitoimistot vastailivat asiakkaitensa kyselyihin ja informoivat asiakasta uudesta verotilijärjestelmästä. Uusi järjestelmä toi muutoksia myös tilitoimistoasiakkaiden palveluun. Tilitoimistot tarvitsivat asiakkailtaan sähköisen asioinnin valtakirjan tai katso-valtuutuksen voidakseen toimia heidän puolestaan verotilijärjestelmässä. Aluksi asiakkaan asioiden hoitaminen kävi ns. tilitoimistotautuksella 30.6.2010 asti, mutta tämän jälkeen oli yritysten annettava ns. katso-valtuutus tilitoimistoille (Verohallinto 2010, Tilitoimistoedustaja – rooli käytössä 30.6.2010 asti). Ellei yrityksellä ole itsellään katso-tunnisteita, voivat he edelleen valtuuttaa tilitoimistot sähköisen asioinnin valtakirjalla. Katso-tunnisteita suositellaan käytettäväksi. Niin verovelvolliset kuin verohallinnon työntekijätkin tarvitsivat ohjeistusta sekä verotilijärjestelmän että katso-tunnistautumisen osalta.

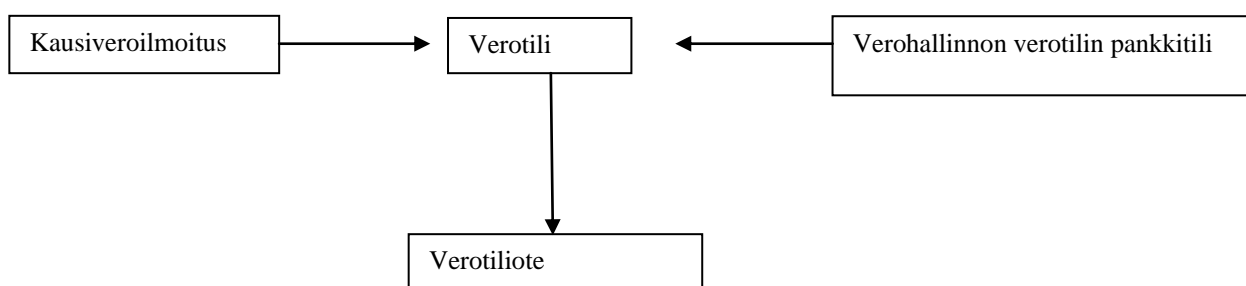
Verohallinto julkaisi vero.fi – sivuillaan demon verotilistä, jota saattoi kokeilla ja saada verotilipalvelusta käytännönläheistä harjoittelua (Verohallinto 2009, Verotilipalvelu demo).

3.3 Verotiliohjeet ja yrityksen viitenumero

Loppuvuodesta 2009 yritykset saivat postitse verotili- ja kausiveroilmoitusohjeet. Samalla yritykset ovat saaneet tiedoksi oman verotiliviitteensä, maksuohjeet sekä ilmoitusjaksoja koskevan tiedotteen. Tällöin yritysten on ollut mahdollista, tai oikeastaan on täytynyt, ottaa kantaa siihen, miten he haluavat verojaan ilmoitella, jos he kuuluvat liikevaihdoltaan alle 50 000 euron tai alle 25 000 euron yrityksiin. Yritysten on mahdollisuus valita lyhyempi jakso kuin sillä olisi oikeus liikevaihtoon perustuen. Valinta sitoo kuitenkin yrityksen kolmeksi vuodeksi. Verohallinto on lähettänyt kirjeet niille, jotka se aikoi siirtää pidennetyn kauden menettelyyn. Jos tuon siirron hyväksyi, ei kirjeeseen tarvinnut reagoida mitenkään, mutta jos halusi lyhyemmän jakson, vastaus piti antaa verohallinnolle 30.10.2009 mennessä.

Kuten myöhemmin tutkielmaa tekiessäni tein havainnon, useat ovat hukanneet joko ohjeet tai verotiliviitteensä tai jopa molemmat. Näistä aiheutui suuri kyselytulva alkuvuodesta verohallinnon palveluun. Verohallinnon www-sivuilta: Vero.fi/ Verotiliohjeet sekä Vero.fi/ Verotili löytyy verohallinnon ohjeita aiheesta.

Oheisessa kuviossa on esitetty verotilijärjestelmän toiminta; ilmoitukset lähetetään verohallinnolle kausiveroilmoituksilla. Verohallinto kirjaa tulevat ilmoitukset verotilille, jotka näkyvät tilillä miinusmerkkisinä. Veronmaksaja suorittaa verot ja mahdolliset viivästysseuraamukset verohallinnon verotili – pankkitilille, maksetut maksut verohallinto kirjaa plusmerkkisiksi verotilille. Verotilille tulevat ilmoitukset ja maksut näkyvät verotiliotteella, josta veronmaksaja voi seurata tapahtumia. (Verohallinto 2009, Verotiliote.)

Kuvio 1. Verotilijärjestelmän toiminta. (Verohallinto 2009, Verotiliote).

3.4 Ilmoittaminen

Ilmoittaminen tapahtuu kausiveroilmoituksella, jolla voidaan tehdä aiemmin mainittujen verolajien ilmoitusten lisäksi esimerkiksi arvonlisäveron alarajahuojennuksen, josta ei erillistä hakemusta enää tehdä. Samoin jos yrityksellä ei esimerkiksi ole arvonlisäverollista toimintaa tai palkanmaksua, tehdään ilmoitus kausiveroilmoituksella. Ilmoittaa voi Verotili palvelun (www.vero.fi/verotilin) lisäksi myös sähköisen asioinnin palveluntarjoajien kautta (Tyvi – palvelut), työnantajasuorituksia www.palkka.fi – palvelussa, www.ilmoitin.fi – palvelussa sekä myös paperisena (Verohallinto 2011, Ei toimintaa; Verohallinto, Kausiveroilmoitus sähköisesti).

Myöhässä tehty ilmoitus aiheuttaa veroverolliselle myöhästymismaksun, tällä hetkellä 20 % vuotuista korkoa. (Vertaa maksamisen viivästyskorkoon 7 %). Ilmoittamista

pidetään tämän mukaan maksamistakin tärkeämpänä. (Verohallinto 2010, Myöhästymismaksu.)

Kausiveroilmoitus tehdään kohdekaudelta; kohdekausi voi olla kuukausi, neljännesvuosi tai kalenterivuosi riippuen yrityksen liikevaihdosta sekä pienten yritysten omasta valinnasta. Normaali menettelyn mukaan kausiveroilmoitus tehdään kalenterikuukaudelta. Yritykset, joiden liikevaihto on yli 25 000 euroa, mutta alle 50 000, voivat valita jaksoksi neljännesvuoden. Alle 25 000 euron liikevaihdon yrityksen voivat valita jaksoksi kalenterivuoden. Pidennettyä jaksoa voi käyttää arvonlisäveron, ennakonpidätysten, sosiaaliturvamaksujen sekä lähdeverojen osalta, mutta ei vakuutusmaksu- tai arpajaisverojen osalta. Jos kesken vuotta käy ilmi, että liikevaihtoraja tulee ylittymään, on ilmoitauduttava silloin lyhyemmän jakson menettelyyn kesken vuotta. Tätä tarkoitusta varten verohallinnolla on erityinen lomake (Verohallinto 2009p). Verottaja voi myös siirtää kuukausittain tapahtuvaan menettelyyn, jos verovelvollinen laiminlyö maksujaan. (Verohallinto 2010, Pidennetyt ilmoitus- ja maksujaksot.)

Pienten yritysten on huomattava, että vaikka verohallinto antaa mahdollisuuden ilmoittaa ja tilittää pidennetyillä jaksoilla, kirjanpitolaki ei ole muuttunut. Kirjanpito on yhä laadittava kuukausittain tai muulla vastaavalla jaksotuksella neljän kuukauden kuluessa kalenterikuukauden tai jakson päätyttyä (Kirjanpitolaki 4 §).

Ilmoitus on jätettävä, vaikka kyseisen kohdekuukauden kohdalla esimerkiksi:

- ei olisi maksettu palkkoja
- arvonlisäverollinen liiketoiminta olisi tilapäisesti keskeytynyt
- laskettu arvonlisävero olisi negatiivinen
- toiminta olisi määräaikaisesti keskeytynyt ja ilmoitus on tehty yritys- ja yhteisötietojärjestelmään. (Verohallinto 2011, Ei toimintaa).

Jos arvonlisäverollinen liiketoiminta tai palkanmaksu keskeytyy useamman kuukauden ajaksi, voi ilmoituksen keskeytyksestä tehdä enintään kuudelta kuukaudelta ja neljännesvuosittain ilmoittava voi ilmoittaa keskeytyksestä enintään kahdelta vuosineljännekseltä kerrallaan. Tällöin esimerkiksi kausiveroilmoitukseen merkitään kohtaan 054-057 ”ei palkanmaksua” ne kaudet, joilta palkkaa ei tulla maksamaan. Samoin toimitaan arvonlisäverollisen toiminnan osalta. Kun tällainen ilmoitus on

tehty, ei erikseen enää ilmoiteta kausittain asiasta, ainoastaan silloin, jos tilanne muuttuu. (Verohallinto 2011, Ei toimintaa.)

Ilmoittamiseen on tulossa muutoksia myös vuonna 2011 koskien työnantajan vuosilmoituksia. Työnantajan, jolla on vuonna 2011 yli 15 työntekijää, on annettava vuosilmoitustiedot sähköistä tiedonsiirtoa käyttäen vuodelta 2011. (Pellinen 2010). Sähköisiä tiedonsiirtomenetelmiä ovat siis aiemmin mainitut Ilmoitin.fi, Tyvi-palvelut, Palkka.fi sekä verohallinnon verkkolomakkeet osoitteessa Suomi.fi. Ilmoittamiseen on tullut myös muita muutoksia (Pellinen 2010).

3.4.1 Mitä ilmoituksia verohallinto edellyttää verotiliä koskien

Ilmoitukset, joita verohallinnolle lähetetään kausiveroilmoituksella, ovat mainittu alla olevassa taulukossa 2.

Verolaji	Ketä ilmoittaminen koskee
Arvonlisävero	Liiketoiminnasta arvonlisäverovelvollinen Kiinteistön käyttöoikeuden luovuttajana hakeutunut alv-velvollinen Alkutuottajana arvonlisäverovelvollinen Porotaloudesta arvonlisäverovelvollinen(paliskunta) Ulkomaalainen ilmoituksenantovelvollinen
Työnantajasuoritukset – ennakonpidätykset – sosiaaliturvamaksut – lähdeverot	Säännöllisesti palkkoja maksavat työnantajat Satunnaisesti palkkoja maksavat työnantajat* Eläkkeen maksaja Merityötuloa maksava laivanisäntä Tilityspiste
Arpajaisvero ilmoitusjakso on aina kuukausi	Arpajaisten toimeenpanija
Vakuutusmaksuvero ilmoitusjakso on aina kuukausi	Vakuutusmaksuverovelvollinen

Ennakonpidätys puun myyntituloista	Sekä säännöllinen että satunnainen puunostaja**
Ennakonpidätykset osakeyhtiöltä, osuuskunnalta tai muulta yhteisöltä (työ- ja käyttökorvaukset)	Säännöllisesti tai satunnaisesti palkkoja maksava työnantaja Eläkkeen maksaja Merityötuloa maksava laivanisäntä Tilityspiste
Ennakonpidätykset koroista ja osuuksista	Sekä säännöllinen että satunnainen tuloverolain mukaisten korkojen yms. maksaja
Ennakonpidätykset osingoista ja osuuspääoman koroista	Julkisesti noteerattu yhtiö
Lähdevero osingoista (rajoitetusti verovelvollisilta)	Osinkojen maksaja
Lähdevero koroista ja rojalteista (rajoitetusti verovelvollisilta)	Sekä säännöllinen että satunnainen korkojen yms. Maksaja
Lähdevero korkotuloista (yleisesti verovelvollisilta)	Säännöllinen koronmaksaja, kuten esimerkiksi pankki

Taulukko 2. Verotilille tehtävät ilmoitukset sekä ilmoittajat. (Verohallinto, Yleistä kausiveroilmoituksesta...; Verohallinto, Muiden oma-aloitteisesti maksettavien verojen tiedot).

* Luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien kotitalouteen palkatun työntekijän palkasta ei toimiteta ennakonpidätystä eikä sosiaaliturvamaksua, jos samalla työntekijälle maksetaan enintään 1500 euroa kalenterivuodessa. Jos palkka liittyy elinkeino- tai tulonhankkimistoimintaan, siitä on aina pidätettävä ennakonpidätys (Verohallinto 2011, Kotitaloustyönantajan maksut ja ennakonpidätys vuonna 2011).

** Ennakonpidätystä puun myyntituloista ei toimiteta, ellei kokonaiskauppahinta ylitä 100 euroa. Puolisoiden ollessa kyseessä, sovelletaan 100 euron rajaa molempiin puolisoihin erikseen. Ennakonpidätystä ei myöskään toimiteta, jos puun metsänomistajana ovat yhteisö tai yhteisetuus tai jos kaupan kohteena ovat jalostetut puutuotteet. (Verohallinnon julkaisu 2011, 31.11.)

Edellä mainittujen ilmoitusten pitää olla ilmoitettuna Verohallintoon oheisen taulukon 3 mukaisesti.

Verolaji	Paperisena	Sähköisenä
Kohdekuukautta seuraavan kuukauden		
Työnantajasuoritukset	7. päivänä	12. päivänä
Muut ennakonpidätykset		
Lähdeverot		
Vakuutusmaksuverot		
Kohdekuukautta seuraavana toisena kuukautena		
Arvonlisävero	7. päivänä	12. päivänä
Arpajaisvero		
Merityönantajasuoritukset		

Taulukko 3. Ilmoitusten jättöpäivät viimeistään verohallintoon.

Jos ilmoitusten jättöpäivä on lauantai, sunnuntai tai muu pyhäpäivä, on ilmoitusten jättöpäivä seuraava arkipäivä (Verohallinto 2011, Milloin kausiveroilmoitus annetaan).

3.4.2 Kausiveroilmoituksen korjaaminen

Jos kausiveroilmoitus on lähtenyt verohallintoon virheellisenä, on korjaus tehtävä viipymättä, kun se havaitaan. Vaikka veron määrä ei muuttuisikaan, on virheellinen tieto korjattava. Verohallinnon www-sivuilla on erilaisissa tapausvaihtoehdoissa annettu ohjeet, kuinka eri tilanteissa tulee toimia virheen korjatakseen. (Verohallinto, Miten kausiveroilmoituksia korjataan.)

Verohallinnon vero.fi – sivuilla on myös esimerkein tehty taulukko, joka selventää korjausten tekoa (Verohallinto, Esimerkkejä kausiveroilmoituksen korjaamisesta).

3.5 Maksaminen

3.5.1 Eräpäivä ja viitenumero

Verotilille maksettavien verojen (velvoitteiden) yhteinen eräpäivä on kuukauden 12. päivä. Jos kyseinen päivä ei ole pankkipäivä, on seuraava pankkipäivä eräpäivä. Poikkeuksen tästä muodostavat ne arvonlisäverolliset, jotka ovat vuosimenettelyssä. He sekä ilmoittavat että maksavat 28.2. Verotilille suoritetaan maksut käyttäen asiakaskohtaista viitenumeroa (verotiliviitenumeroa). Näin kaikki maksut ohjautuvat ko. asiakkaan verotilille. Verovelvollinen ei voi valita, minkä veron maksuun suoritus kohdistetaan. Verohallinto käyttää maksetut maksut kohdistaan ne eri verojen maksuun velvoitteiden suorittamisjärjestyksen mukaisesti (Verotililaki 604/2009, 20 §). Ensinnäkin suorittamisjärjestys noudattaa vanhentumispäivän mukaista järjestystä. Jos saman eräpäivän mukaisia maksettavia on useampia, noudatetaan maksujen mukaista suorittamisjärjestystä. Tällöin suorittamisjärjestys on seuraavanlainen:

- ennakonpidätykset sekä näihin kohdistuvat veronkorotukset ja myöhästymismaksut
- sosiaaliturvamaksut sekä näihin kohdistuvat veronkorotukset ja myöhästymismaksut
- arvonlisäverot ja muut valtiolle tulevat verot sekä veronkorotukset ja myöhästymismaksut
- laiminlyöntimaksut
- takaisin perittävät virheelliset hyvitykset. (Alhola 2009; Verotililaki 604/2009, 20§.)

Asiakaskohtainen viitenumero sekä maksuohjeet lähetetään arvonlisäverovelvollisiksi ja ennakonperintärekisteriin ilmoittautuville rekisteröinnin yhteydessä. Viitenumeron saa myös Verotili- tai Palkka.fi- palvelusta sekä Verohallinnon asiakaspalvelunumerosta soittamalla. Jos maksua ei voida puutteellisten tietojen vuoksi kohdistaa tietylle verotilille, eikä maksua pystytä palauttamaan maksajalle, tuloutetaan maksu valtiolle. Jos verohallinto myöhemmin saa tiedot, maksu palautetaan, joko verotilille

tai verotilin puuttuessa maksajalle. (Verohallinto 2010, Verojen palauttaminen; Verohallinto 2010, Verojen ja korkojen palauttaminen.)

3.5.2 Maksujen suorittaminen, hyvityskorko ja viivästyskorko sekä maksun määrä

Verotilille voi maksaa vain verotilimenettelyyn kuuluvia maksuja. Verotilille suoritetaan maksut käyttäen verohallinnon nimenomaisia verotilimaksujen pankkitilejä, jotka ovat mainittu verotiliohjeissa (Verohallinnon [www-sivut/Verotiliohjeet](http://www.sivut/Verotiliohjeet)). Muissa verojen maksuissa tulee käyttää niitä tilinnumeroita, jotka ovat kyseisen maksuunpanopäätöksen liitteenä. Verojen maksut suoritetaan yllä mainitun eräpäivän mukaisesti. (Verohallinto 2010, Milloin vero maksetaan.)

Jos maksun suorittaa ennen kyseistä eräpäivää, maksuille maksetaan hyvityskorkoa. Vuonna 2010 hyvityskoron määrä oli 0,5 %, samoin vuonna 2011. (Verohallinto 2010, Peruskorko ja viitekorko pysyivät ennallaan.)

Verotilin viivästyskorko on viitekorko plus 7 %. Vuodelle 2010 on kuitenkin tehty päätös, jonka mukaan viivästyskoron määrää on alennettu väliaikaisesti, koskien vuotta 2010 (HE 133/2009 vp.; VaVM 39/2009vp; Verohallinto 2010, Peruskorko ja viitekorko pysyivät ennallaan). Vuodeksi 2010 viivästyskorko oli siis viitekorko plus 6 %. Vuodelle 2011 on verohallinto tiedottanut viivekoron ja veronlisäyksen sekä verotilin viivästyskoron korkoprosentiksi 8. (Verohallinto 2010, Viivästysseuraamukset 1.1.2011 alkaen.)

Maksettavan veloitteen määrän laskemisessa auttaa esimerkiksi verotiliohjeet/maksettavan määrän laskeminen (Verohallinto 2010, Kuinka verojen maksettava määrä lasketaan ja maksetaan). Hyvityksiä vähennettäessä velvoitteista kannattaa olla tarkkana, että hyvitykset käytetään oikea-aikaisesti, näin välttytään turhilta viivästyskoroilta. Tästä voi lukea enemmän kohdassa ”hyvitysten käyttäminen veloitteiden kuittaamiseen”.

Maksu näkyy verotilillä viiveellä, 2-3 päivän kuluttua maksusta. Vaikka maksu ei näykään verotilillä välittömästi, sen arvopäiväksi luetaan kuitenkin maksupäivä. (Verohallinto 2010, Milloin vero maksetaan).

Jos maksamisessa on tapahtunut virhe, on otettava yhteyttä verohallinnon palvelunumeroon ja pyydettyä korjausta. Jos verotilille on maksanut virheellisesti jonkun muun, sinne kuulumattoman maksun, voi verohallinto pyynnöstä palauttaa maksun määrän. (Verohallinto 2010, Milloin vero maksetaan.)

3.5.3 Hyvitysten käyttäminen velvoitteiden kuittaamiseen

Hyvitys on maksettu maksu, veronpalautus tai muu sellainen summa, jolla verohallinto hyvittää verovelvollisen verotiliä. Verohallinnon tekemät hyvitykset näkyvät verotiliotteella.

Tiliotteella näkyvät tehdyt suoritukset ja tililtä veloitetut maksut sekä verotilin saldo. Verotilin saldon ollessa plussalla, voi kyseistä summaa käyttää tuleviin, erääntyviin maksuihin. Verohallinnon ohjeissa on myös verotiliotteesta kuva, jota voi hyödyntää selkeyttämään käsitystään verotiliotteesta. (Verohallinto 2009, Verotiliote.)

Negatiivisella arvonlisäverolla voi kuitata maksettavaksi erääntyviä verotilille ilmoitettavia oma-aloitteisia veroja. Kuitenkin niin, että negatiivinen arvonlisävero on ilmoitettu yleiseen eräpäivään mennessä, yleisesti 1.-12. päivinä kuluva kuuta. Maksettavat verot, joihin haluaa hyödyntää tuon negatiivisen arvonlisäveron, esimerkiksi ennakonpidätykset, on ilmoitettava viimeistään samaan aikaan kuin negatiivinen arvonlisävero. Esimerkkinä kesäkuun negatiivinen arvonlisävero halutaan käyttää heinäkuussa erääntyviin työnantajasuorituksiin. Tällöin kesäkuun negatiivinen arvonlisävero ilmoitetaan 1.-12. heinäkuuta, jolloin se käytetään 12. heinäkuuta erääntyviin maksuihin. Jos negatiivista arvonlisäveroa on enemmän kuin maksettavia veroja, erotus palautetaan verovelvolliselle. Jos negatiivinen arvonlisävero ilmoitetaan loppukuusta ja veroja ei ole ilmoittamatta sekä maksamatta, palautetaan kyseinen summa verotilin kautta verovelvolliselle.

Ellei negatiivista arvonlisäveroa halua palautettavan, vaan haluaa käyttää sen myöhemmin maksettavaksi tuleviin veroihin, voi verotilille asettaa palautusrajan. Näin ainoastaan palautusrajan ylittävän määrän verohallinto palauttaa verovelvolliselle. (Verouutiset 8/2010.)

3.5.4 Palautusraja

Palautusrajan voi asettaa verotililleen välttääkseen turhaa maksuliikenteen edestakaisuutta. Tällöin verohallinto palauttaa verotilille kertyneet varat, jotka ylittävät asetetun palautusrajan. Ilman palautusrajan asettamista verohallinto viivytyksettä palauttaa verovelvollisen tilille veronpalautukset, jotka yhteensä ylittävät 20 euroa. Kun verotilin saldo on positiivinen, verotilille lasketaan hyvityskorkoa. Sekä palautuskorko että hyvityskorko on viitekorko miinus kaksi prosenttiyksikköä. Vuonna 2011 korkon määrä on 0,5 %. (Verohallinto 2010, Verojen ja korkojen palauttaminen; Verohallinto 2010, Viivästysseuraamukset 1.1.2011 alkaen.)

Verohallinnon sivuilla on hyvät ohjeet palautusrajan asettamiseksi. Palautusrajan saattoi tehdä aiemmin ainoastaan puhelimitse verohallinnon palvelunumeroon, mutta nyt sen voi tehdä myös verotilipalvelussa, sillä palvelua on täydennetty kyseisellä ominaisuudella.

Ohjeet palautusrajasta ovat saatavissa Verohallinnon www-sivuilla Verotiliohjeet/Verojen ja korkojen palauttaminen. (Verohallinto 2010, Verojen ja korkojen palauttaminen; Verohallinto 2010, Uutta verotilipalvelussa.)

3.5.5 Tilapäiset maksuvaikeudet

Tilapäisissä maksuvaikeuksissa voi ottaa yhteyttä verohallinnon maksujärjestelyjen ja lykkäysten palvelunumeroon.

Maksuaikaa verohallinnolta voi hakea vapaamuotoisella hakemuksella. Veronmaksun lykkäyksen hakemiseen on lomake (Veronmaksun lykkäyshakemus VEROH 7320/w1 1.2010), mikä on saatavissa Verohallinnon www-sivuilta. Verohallinto ei

voi tietyissä tapauksissa sopia asiakkaan kanssa maksujärjestelyistä. Tällaisia tapauksia ovat esimerkiksi:

- ulosotossa on jo asiakkaan veroja perinnässä
- kaikkia lakisääteisiä ilmoituksia veroista ei ole tehty Verohallinnolle
- erääntynyttä veron ennakkoa on maksamatta
- aikaisemmin Verohallinnon kanssa tehtyjen maksujärjestelyjen veroja on vielä maksamatta.

Viivästysseuraamukset kertyvät tällöin normaalisti. Veronpalautukset voi käyttää maksujärjestelyssä oleviin maksuihin. Jos maksujärjestelyn ehtoja ei noudata, siirretään maksujärjestelyyn kuuluvat maksut ulosoton perintään. Asiakkaalle ilmoitetaan asiasta kirjallisesti. Uudet kertyvät verot on maksettava normaalisti verotilille. (Verohallinto 2011, Maksunlykkäys ja maksujärjestely; Verohallinnon julkaisu 332.10/1.1.2011; Verohallinnon julkaisu 334.10/1.6.2010.)

Myönnettyltä maksuajalta peritään viivekorko. Lykkäyskorko on viivästyskoron viitekorko plus 7 %. Vuonna 2010 lykkäyskorko oli 7 %. Vuodelle 2011 korko on 8 %.

Verotilimenettelyn verojen maksamattomista maksuista ei erikseen lähetetä huomautuskirjeitä. Verotiliotteelle tulee huomautus kaksi kertaa maksamattomasta saldosta, jonka jälkeen verot siirretään pois verotililtä ulosoton perittäväksi.

Velvoitteen, joka on jo poistettu verotililtä, maksamiseen ei saa käyttää enää verotilimaksujen pankkitilejä eikä verotiliviitettä. Jos vero on poistettu verotililtä, ohjeet sen maksamiseen saa verohallinnon perinnän neuvontanumerosta ja jos maksamaton vero on jo ehtinyt ulosottoon, maksetaan kyseinen vero ulosottotoimistoon. Ulosotto-toimi perii omat maksunsa vielä kyseisen veron ja viivästysseuraamusten lisäksi. Nämä viivästysseuraamukset eivät ole verotuksessa vähennyskelpoisia.

Viivästysseuraamuksia koskien, on hyvä ottaa huomioon, että verojen viivästyskorot ja muut viivästysseuraamukset, kuten eivät myöskään ulosoton perimät maksut, ole tuloverotuksessa vähennyskelpoisia. Tällöin niiden todellinen vaikutus on mainittua

viivästyskorkoa korkeampi. (Verohallinto 2011, Maksunlykkäys ja maksujärjestely; Verohallinnon julkaisu 334.10/1.6.2010; Verohallinnon julkaisu 332.10/1.1.2011.)

3.6 Verotilin seuranta käytännössä

Verotiliä on hyvä seurata ja tarkistaa verotiliotteensa. Verotiliote on tullut vuoden 2010 paperisena verovelvollisille, mutta verohallinto lopettaa paperisen verotiliotteen automaattisen toimittamisen huhtikuun lopussa 2011, tämän jälkeen paperisen version saa ainoastaan pyynnöstä (Verohallinnon tiedote 18.1.2011). Verotiliote näkyy verotili-palvelussa, jossa verovelvollinen voi käydä tarkistamassa tilanteen saamilaan katso-tunnisteilla.

Seurantaan liittyen on hyvä tarkistaa, että verotilille maksetut omat maksut sekä saadut veronpalautukset ovat tulleet verotilille, kuten pitääkin ja verotilin hyvitykset ovat riittäneet ilmoitettuihin maksuihin. Mahdolliset positiiviset saldot voi käyttää seuraavan maksettavan veron maksamisen yhteydessä. Verotilillä voi myös asettaa mahdollisen palautusrajan ja tehdä siihen tarpeen mukaan muutoksia. Verotilillä näkyy myös, kun verohallinto on käsitellyt esimerkiksi negatiivisen arvonlisäveron tai muun mahdollisen verovelvollisen oma-aloitteisia veroja koskevan hyvityksen, ja tämän jälkeen sen näkyessä hyvityksenä, voi sillä vähentää tulevia maksettavia veroja.

Mahdolliset viivästysseuraamukset tulevat myös näkyviin verotiliotteelle. Viivästysseuraamusten yhteydessä on maininta, mistä viivästyksestä on milloinkin kyse ja näin voi itsekin tarkistaa, että viivästysseuraamuksen oikeellisuuden. Yrityksen kannalta viivästysseuraamukset voivat olla merkittäviäkin, joten oikea-aikainen ilmoittaminen ja maksaminen ovat tärkeitä. Kun näissä havaitaan puutteita, on asioiden hoitamisessa hyvä tehdä muutoksia. Verotiliotteelta selviää helposti viivästysseuraamukset, joten yritys voi laskea, minkä verran yritykselle on tullut turhia maksuja, jotka eivät ole siis tuloverotuksessakaan vähennyskelpoisia. (Verotiliote 2009.)

3.7 Toiminnan omaehtoisuus ja vastuullisuus

Aikaisempaan kappaleeseen viitaten, verotilin käyttö ja seuranta on verovelvollisen vastuulla.

Verohallinto avaa verotilin jokaiselle verotilipalvelun piiriin kuuluvalla ja merkitsee verotilille kausiveroilmoituksilla heille saapuneet tiedot sekä verotilipankkitileille tehdyt suoritukset. Verovelvollisen on huolehdittava maksujen oikea-aikaisuudesta ja mahdollisten viivästysseuraamusten suorittamisesta. Verohallinto lähettää maksujen maksamattomuudesta huomautuksen 2 kertaa, jonka jälkeen kyseessä oleva maksu siirretään pois verotililtä ulosottoimen perittäväksi. Huomautukset tulevat verotilille verotiliotteelle näkyviin, samoin merkintä siirrosta ulosottoon, muuta ilmoitusta verovelvolliselle ei tule, ennen yhteydenottoa ulosottomieheltä. Tästäkin syystä verotilin omaehtoinen seuranta on tärkeää. Lisäkustannuksia syntyy, kun maksu on lähtenyt ulosottoimen perittäväksi. Verohallinto ei enää automaattisesti lähetä vuonna 2011 alusta alkaen paperista verotiliotetta, jolloin tiedot verovelvollinen saa ainoastaan seuraamalla aktiivisesti verotiliään Internetissä verotilipalvelussa.

Tässä yhteydessä voisi huomioida seikan, että jo ennen verotilijärjestelmään siirtymistä, tarvittiin verovelvollisesta omaehtoista ja tutkivaa toimintaa. Verotilijärjestelmän ymmärtäminen ja toiminta käytännössä on sitä helpompaa, mitä enemmän asiaa seurasi julkisuudessa esiintyneissä uutisoinneista, artikkeleista jne. jo ennen järjestelmään siirtymistä. Aktiivinen median seuranta lisää myös mikroyritysten tietoutta, ellei heillä ole taustajoukoissaan asiantuntevaa ammattilaista tai muuta informaatiolähdettä.

4 VEROTILIJÄRJESTELMÄN HAASTEET JA ONGELMAT

Keskustelua verotilijärjestelmä ja sen toimivuus herättivät yrittäjissä, sekä negatiivista että positiivista. Verotilijärjestelmää on kritisoitu artikkeleissa ja keskustelupalstoilla, joista olen poiminut satunnaisesti muutaman (Frilander 2010; Yle.fi – keskustelupalsta; Ojala 2010; Tammelin 2010; Satakunnan Yrittäjä 2010, 4; Vahtera 2011). Positiivista palautetta verotilijärjestelmä on saanut tutkimuksen mukaan seuraavien asioiden uusissa menettelytavoissa:

- arvonlisäveronpalautuksia ei tarvitse erikseen enää hakea
- uusi palautusraja – menettely
- eri verojen kuittausmahdollisuus toisistaan
- verojen palautuksen nopeutuminen
- parempi kokonaiskuva verojen maksutilanteesta
- ja osittain myös yhtenäiseen eräpäivään ollaan tyytyväisiä.

Käyn läpi omassa tutkielmassani niitä seikkoja, joissa eniten on todettu haastetta tai suoranaisia ongelmia. Yksilöllisesti haasteet ja ongelmat voivat olla moninaisia joutuessa eri syistä, mutta se, että jokin ongelma on esiintynyt usealla verotilijärjestelmän käyttäjällä kuvastaa tarvetta muutokseen. Verotilijärjestelmän alkuaika toi monille erilaisia vaikeuksia, jotka käytännössä on vuoden aikana jo osin ylitetty. Tarkoitukseni on kuitenkin käydä läpi myös niitä haasteita, joista on nyt selvitty, jotta asia voidaan ottaa huomioon järjestelmää laajennettaessa uusille käyttäjille ja useampaan verolajiin.

Haasteiden ja ongelmien kartoittamiseen olen käyttänyt tutkimuksessa esiin tulleita lähteitä. Olen koostanut luetteloa asioista, joissa eniten olen havainnut haasteita ja ongelmia verotilijärjestelmän käytössä.

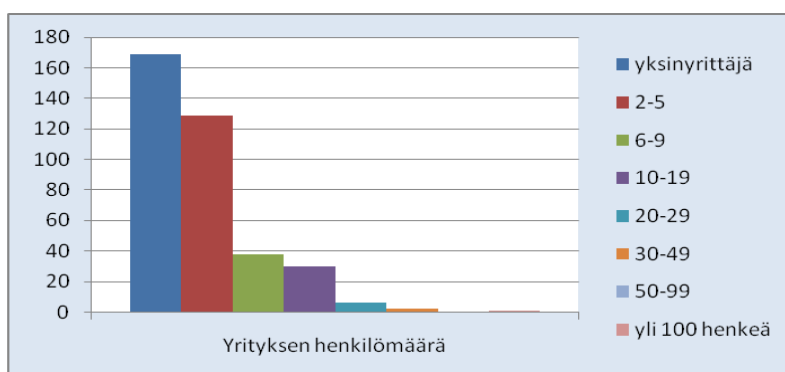
4.1 Kyselytutkimuksen (Varsinais-Suomen Yrittäjät 2010) analysointi

Kyselytutkimusta on esitelty tässä yhteydessä sekä olen tehnyt vastauksista kaavioita, jotta lukijoille muodostuu kuva tehdystä kyselytutkimuksesta sekä kyselytutkimukseen vastanneista yrityksistä; henkilöstömäärästä, toimialasta jne.

Kyselytutkimus suoritettiin Varsinais-Suomen Yrittäjien jäsenyrityksille Varsinais-Suomen alueella. Kyselytutkimus tehtiin 400 jäsenyritykselle, joista kyselyyn vastasi 375. Kysymykset ja niihin saadut vastaukset on esitelty hieman eri järjestyksessä siitä syystä, että kysymys 7. oli vapaat vastaukset, joten palautekin on ollut laajempi. Järjestys on muutoin normaali numerojärjestys, ainoastaan numero 7. on esitelty viimeisenä. Omassa kyselytutkimuksen analysoinnissa olen jättänyt tarkemmin huomiotta kysymyksen 3, joka käsitteli yrityksen sijoittumista Varsinais-Suomen alueella. Tämä siitä syystä, että oman tutkimukseni kannalta kyseisellä seikalla ei ole merkitystä.

Kysymys 1. Yrityksen henkilöstömäärä.

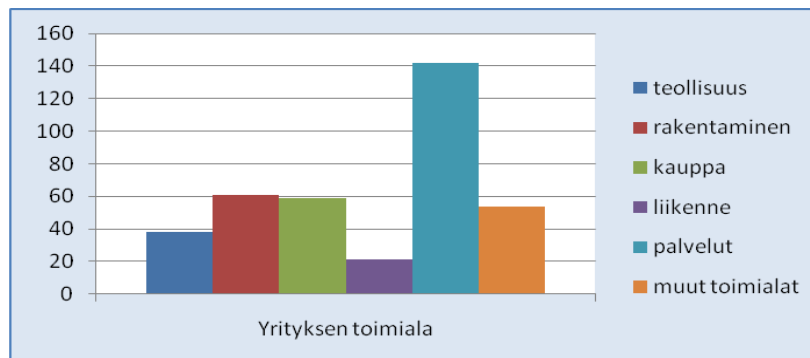
Alla olevasta kuvioista 2 käy ilmi kyselyyn vastanneiden yritysten henkilöstömäärä. Suurin osa yrityksistä, jotka tutkimukseen ovat vastanneet, ovat olleet yksinyrittäjiä tai muita mikroyrityksiä, joihin tutkimus oli tarkoitus kohdistaa.

Kuvio 2. Yrityksen henkilöstömäärä.

Kysymys 2. Yrityksen toimiala.

Suurin osa vastanneista on teollisuuden toimialalla, mutta myös muille toimialoille ovat vastaajat jakautuneet. Tutkimuksen kannalta on hyvä, että jakautumista eri toimialoille on, jotta tietoa saadaan eri toimialoilta, eikä tutkimus kohdistu vain tiettyihin toimialoihin. Seuraavassa kuviossa on nähtävissä vastaajien jakautuminen eri toimialojen kesken.

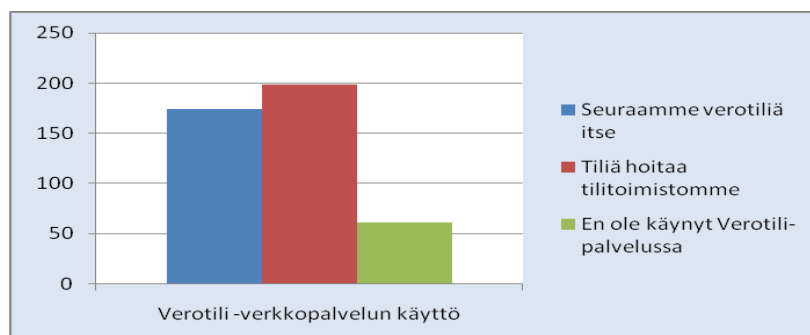

Kuvio 3. Yritysten sijoittuminen eri toimialoilla.

Kysymys 4. Verotili –verkkopalvelun käyttö yrityksessä.

Suurin osa kyselyyn vastanneiden verotiliä hoitaa tilitoimisto, kuten voidaan kuviosta 4 havaita. Vastausten lukumäärästä, kuinka moni seuraa verotiliä itse (kuvio 4), voidaan päätellä, että moni tilitoimistopalveluiden käyttäjä silti myös itse seuraa verotiliään.

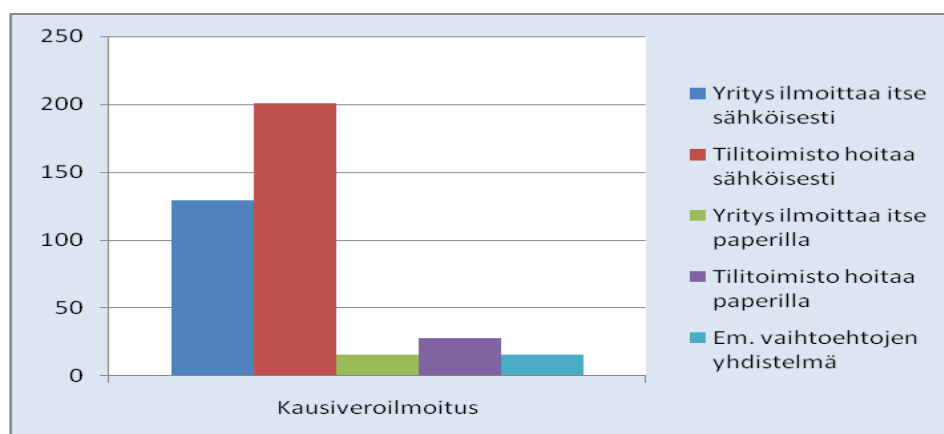
Verotili –verkkopalvelun käytöstä vain 174 (46,4%) seuraa tiliä itse. Tilitoimisto hoitaa 199 vastaajan (53,1%) puolesta tiliä. 16,3 % vastaajista ei ollut tutkimuksen tekohetkellä käynyt vielä verotili- palvelussa. Moni tilitoimistopalveluiden käyttäjä kuitenkin seuraa verotiliään myös itse.

Kuvio 4. Verotili –verkkopalvelun käyttö yrityksessä.

Kysymys 5. Kausiveroilmoituksen antaminen.

Kausiveroilmoituksen antaminen; miten yrityksen kausiveroilmoitus annetaan; paperisesti vai sähköisesti ja kenen toimesta. Ilmoittamistapa on useimmiten sähköinen ja ilmoittaja on tilitoimisto, kuten kuviossa 5 on nähtävissä. Moni yritys kuitenkin hoitaa ilmoittamisen itse. Suurin osa yritysten kausiveroilmoituksista annetaan sähköisesti, mutta paperi-ilmoittajiakin vielä on 44 vastaajista (11,7%). Osa vastaajista hoitaa ilmoittamisen itse, toiset käyttävät tilitoimistojen palveluita, jotka hoitavat ilmoittamisen asiakkaan puolesta. Oman ennakko-odotukseni vastaisesti, hyvin usea yritys hoitaa ilmoittamisen vielä itse.

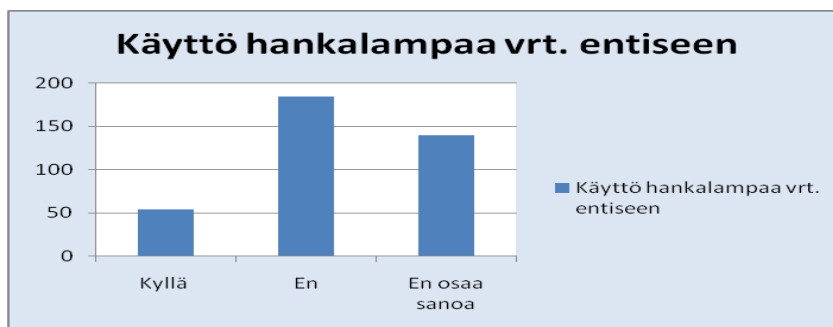

Kuvio 5. Kausiveroilmoitusten antamistapojen jakautuminen.

Kysymys 6. Koetteko verotilin käytön hankalaksi verrattuna entiseen?

Suurin osa vastaajista ei pidä uutta verotilin käyttöä hankalampana entiseen tapaan verrattuna (kuvio 6). Kuitenkin 14,4 % vastaajista pitää verotilin käyttöä entiseen verrattuna hankalampana ja 37,3 % ei osaa sanoa. Vastaajista 49,1 % ei miellä verotilin käyttöä hankalaksi verrattuna entiseen. 37,3 % vastaajista ei osaa sanoa, mieltävätkö he käytön entiseen verrattuna hankalaksi.

Mielestäni on erittäin suuri joukko (37,3 %) vastaajista, jotka eivät osaa sanoa mielipidettään. Tämä saattaa johtua siitä, että kysely suoritettiin vuoden 2010 alussa, jolloin verotili oli vielä aloitusvaiheessa ja käyttöönotto oli vasta aluillaan. Uusi tutkimus voisi tuoda jo muutosta tähän tietoon.

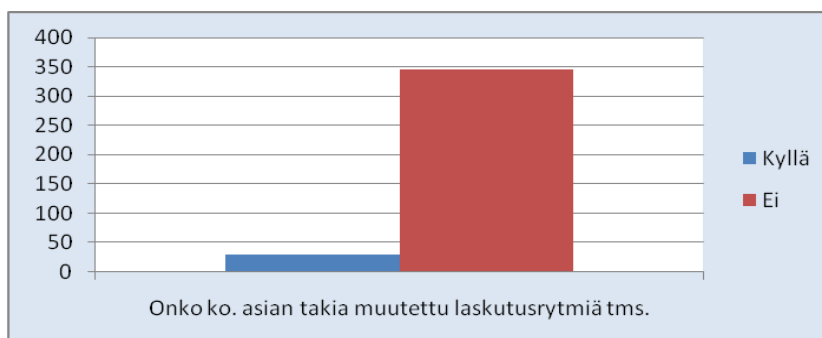

Kuvio 6. Onko vastaajien mielestä verotilin käyttö hankalampaa verrattuna entiseen tapaan.

Kysymys 8. Onko yrityksesi muuttanut laskutusrytmiä tai tehnyt muita järjestelyitä yhteen veroeräpäivään siirtymisen vuoksi?

Suurin osa vastanneista ei ole tehnyt laskutusrytmeihinsä minkäänlaisia muutoksia. Suurin osa yrityksistä (92 %) ei ole muuttanut laskutusrytmiä tai tehnyt muitakaan järjestelyitä yhteen veroeräpäivään siirtymisen vuoksi.

Tämä vastaus hämmästytti tuloksellaan minua. Oletin yritysten joutuvan tekemään runsaasti erilaisia järjestelyitä, koska veroeräpäivien yhtenäistäminen aiheuttaa yhtenä päivänä erääntyvän maksun huomattavan suurentumisen. Toisaalta tämä ehkä kuvastaa myös sitä seikkaa, että yritykset ovat jo suurelta osin osanneet varautua tulevaan järjestelyyn ja saaneet kassavirrat sen mukaisiksi.

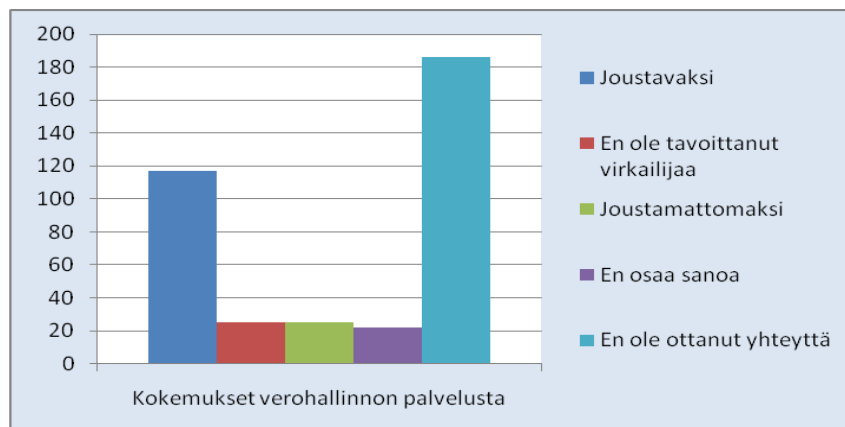

Kuvio 7. Laskutusrytmien muutoksia tehneet yritykset.

Kysymys 9. Jos olet joutunut ottamaan yhteyttä Verohallintoon, millaiseksi olet kokenut saamasi palvelun?

Suurin osa vastaajista ei ole ottanut yhteyttä Verohallintoon (kuvio 8). Niistä vastaajista, jotka yhteyttä ovat ottaneet, suurin osa pitää palvelua joustavana.

Yritysten saama palvelu verohallinnolta on pääosin (31,2%) mielletty joustavaksi niiden vastaajien osalta, jotka sinne on ottanut yhteyttä. 49,6 % vastaajista ei ole ottanut verohallintoon yhteyttä ja 5,9 % ei osaa sanoa mielipidettään. 6,7 % ei ole tavoittanut virkailijaa yhteyttä ottaessaan ja 6,7 % vastaajista on mieltänyt palvelun joustamattomaksi.

Kuvio 8. Kokemukset verohallinnon palvelusta.

Kysymys 7. Jos vastasit kyllä, mikä siinä on erityisen hankalaa?

Kysymykseen vastasi 66 vastaajista. Vastaukset olivat monisanaisia ja -lauseisia sekä yksilöllisiä. Kaikki saadut vastaukset olen huomionnut tutkimuksessani. Saaduista vastauksista olen pyrkinyt poimimaan sen olennaisimman tiedon; mikä on vastaajan mielestä ollut hankalaa tai ongelmallista. Vastauksista olen tehnyt excel –taulukon, jossa olen voinut suorittaa saatujen vastausten yhtenäistämistä oikeaan kategoriaan luokittelemalla ja laskemalla saadut tulokset. Olen kategoroinut ongelmat jakamalla ne luokkiin, osa-alueisiin, joihin ongelmat liittyvät parhaiten. Kun ongelmat on jaoteltu pienempiin luokkiin, ne saadaan kohdistettua tiettyihin kokonaisuuksiin.

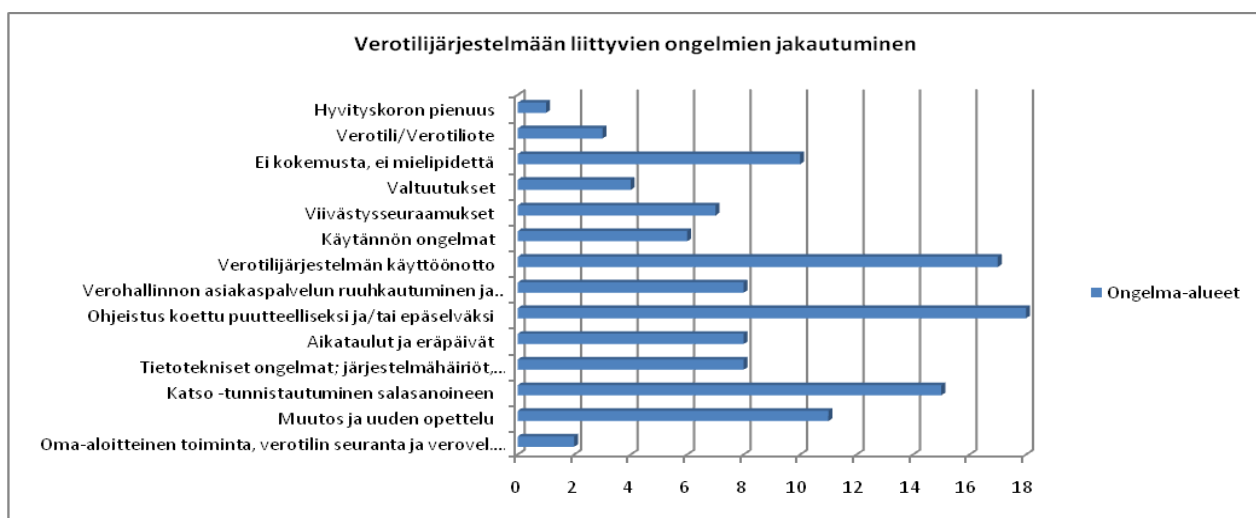
Näin toimimalla saadaan selville ne osa-alueet, joissa ongelmia on eniten esiintynyt. Esimerkiksi vastaajan vastaus ”ruotsinkieliset ohjeet eivät ole selkeät” olen kategoroinut luokkaan ”ohjeistus on koettu puutteelliseksi ja/tai epäselväksi”.

Yllä mainitun tyylin mukaisesti olen saanut kategoroitua ongelmat seuraavanlaisesti (taulukko 4):

Ongelmakohdat	
Oma-aloitteinen toiminta, verotilin seuranta ja verovel. vastuullisuus	2
Muutos ja uuden opettelu	11
Katso -tunnistautuminen salasanoineen	15
Tietotekniset ongelmat; järjestelmähäiriöt, nettikäyttöliittymä	8
Aikataulut ja eräpäivät	8
Ohjeistus koettu puutteelliseksi ja/tai epäselväksi	18
Verohallinnon asiakaspalvelun ruuhkautuminen ja tietämättömyys	8
Verotilijärjestelmän käyttöönotto	17
Käytännön ongelmat	6
Viivästysseuraamukset	7
Valtuutukset	4
Ei kokemusta, ei mielipidettä	10
Verotili/Verotiliote	3
Hyvityskoron pienuus	1

Taulukko 4. Ongelmakohdat.

Ongelmien jakautumista on esitelty alla olevassa kuviossa.

Kuvio 9. Ongelmien jakautuminen ongelma-alueittain.

Kyselytutkimuksen analysoinnin yhteenveto

Olen saanut käyttööni Varsinais-Suomen Yrittäjien tekemästä tutkimuksesta vastaustulokset, minkä voidaan luokitella sekundaariaineistoksi (Hirsjärvi ym. 2009, 186). Kyselytutkimus oli suoritettu yksityis- ja pk-yrityksille, oman tavoitteeni mukaisesti. Kyselytutkimukseen vastasi 93,75 %, mikä on erittäin hyvä vastausprosentti. Tutkimuksen vastaajat jakaantuvat usealle eri toimialalle, mikä on hyvä, jotta vastauksia voidaan pitää riippumattomina toimialasta.

Varsinais-Suomen Yrittäjiltä saamani kyselytutkimuksen vastausmateriaalin työstin selvittäen mahdolliset haasteet verotilijärjestelmässä ja analysoimalla saatuja tuloksia. Kyselytutkimukseen suurin osa vastanneista on mikroyrityksiä, joihin tutkimukseni on ollut tarkoituskin kohdistaa. Kyselytutkimuksessa esiin tulleet ongelmat saattoivat yllä hyvinkin yksilöllisesti selitettyjä, tai luonteeltaan yksilöllisiä. Olen poiminnut niistä parhaan kykyni mukaan, noudattaen tutkimuksellista otetta, tutkimukselle kuuluvaa reliabiliteettia tai validiteettia unohtamatta, sen olennaisen tiedon; mikä oli haastavaa tai ongelmallista.

Tehdyn tutkimuksen reliabiliteettia, luotettavuutta voidaan pitää hyvänä, sillä käytetty metodi on mahdollistanut tutkittavien vastata yksilöllisesti ja tutkimuksen tekijää he pitävät luotettavana, omien asioidensa ”puolestapuhujana”. Tehdyn tutkimuksen johdonmukaisuus myös samoihin aikoihin tehtyjen toisten tutkimusten kanssa puolustaa reliabiliteettiä. Kyselytutkimuksessa esille tulleet ongelmat ovat myös yhteneväisiä tämän tutkimuksen muiden eri lähteiden kanssa.

Tutkimuksen validiteettia kuvastaa se, että tehdyllä tutkimuksella on pystytty mittaamaan juuri sitä, mitä on ollut tarkoituskin; minkälaisia ongelmia verovelvollisilla on esiintynyt ja kuinka usein sama ilmiö/ongelma on esiintynyt eri verovelvollisilla.

Julkisuudessakin jo esiintyneiden mielipidepaljouksien perusteella voidaan sanoa, että haastetta verotilijärjestelmässä on ollut, niin yrityksillä kuin verottajallakin. Se, minkälaisia haasteita järjestelmä toi tullessaan ja kuinka paljon, oli tutkimuksen aiheena. Kohdistin tutkimukseni tarkoituksellisesti mikroyrityksiin, saadakseni vastauksia omaan työhypoteesiini; pärjääkö pienyrittäjä enää ilman ammattilaisen

apua? Omana mielipiteenäni asiasta, tehdyn tutkimuksen ja julkisen tiedon perusteella on, että pienyrittäjän on oltava ajan tasalla, omattava huomattavasti oma-aloitteellisuutta ja tietotaitoa pärjätäkseen ja toimiakseen itsenäisesti. Tilitoimistot ovat huomattava apu yrittäjän liiketoiminnassa. Tällöin olisi kuitenkin muistettava se, että tilitoimistojen tehtävä on avustaa ja neuvoa asiakasta, ei toimia kokonaan hänen puolestaan.

Ongelmia, joita tutkimuksen myötä kävi ilmi on käsitelty seuraavissa kappaleissa. Olen ”nostanut esille” ne ongelmakohdat, joissa eniten on esiintynyt ongelmia sekä tutkimukseen vastanneiden että muun lähdemateriaalin mukaan.

4.2 Siirtymäaikataulu

Ajallisesti jo siirtymäaikataulu toi isolle osalle yrityksistä ongelmia. Julkisuudessa esiintyi tietoa, että yrityksillä olisi jonkinlaista siirtymäaikaa verotilijärjestelmään siirryttäessä. Verohallinto informoi asiasta nettisivuillaan, että siirtymäaikaa ei ole, päinvastoin kuin julkisuudessa on annettu ymmärtää (Verohallinto, Uutinen 21.1.2010).

Vuoden 2010 siirtymävaiheessa oli verovelvollisille epäselvää, milloin ja minne mitään ilmoitetaan ja maksetaan. Tieto ei ollut tavoittanut kaikkia tai saatua tietoa ei ymmärretty. Niinpä kausiveroilmoituksella oli jo ilmoitettu vuoden 2009 tietoja ja verotilille oli tullut maksuja, jotka olisi kuulunut maksaa aiemman käytännön mukaisesti. Verotilin pankkitilinumerot oli otettu käyttöön liian aikaisin. Tästä on aiheutunut turhaa sekaannusta; on jouduttu tekemään turhia selvityspyyntöjä ja aiheettomia arvioverotuksia. (Verohallinto, Lehdistötiedote 8.1.2010.)

Siirtymän myötä verotilijärjestelmää sekoitti myös aiemmat, vanhat verovelat. Järjestelmä ei ollut mukautunut käsittelemään vanhoja verovelkoja. Verotilijärjestelmän mukaisesti verotililtä kuitataan ”vanhemmuusjärjestyksessä” maksamattomia veroja. Tämä on saattanut aiheuttaa sekaannuksia, kuten voidaan todeta esimerkiksi Jenni Frilanderin artikkelissa. (Frilander 2010). Verovelvollinen oli tehnyt verohallinnon kanssa maksusuunnitelman vanhoista verovelkoista. Verovelvollisen mielestä hän oli

maksanut saamallaan viitteillä oikeat summat, mutta ne oli käytetty vanhan verovelan kuittaamiseen. Näin ollen nämä uudet verot jäivät maksamatta, mikä johti siihen, että veroja siirtyi ulosottoviraston perittäväksi.

Samaan aikaan tapahtui useita muutoksia, mitkä vaativat yrityksissä sekä verohallinnossa toimenpiteitä. Esimerkiksi arvonlisäverodirektiivin (2006/112/EY) muutos toi palvelujen myyntimaasäntöihin muutoksia, muutoksista merkittävimmät tulivat voimaan 2010 vuoden alusta (Salomaa & Kontu 2009, 37–39). Arvonlisäverokantojen muutos tuli voimaan 1.7.2010. Uusi SEPA maksujen järjestelmä on aiheuttanut päänvaivaa yrityksille vuoden 2010 aikana. Tuohonkin muutokseen on valmistauduttava ja valmistautuminen aloitettava. SEPA on Euroopan Unionin hanke, joka yhteinäistää maksujen välitystä. 31.10.2011 tulisi olla yrityksillä valmiudet uuteen maksujärjestelmään. Rakennusalan käänteinen arvonlisävero on tulossa voimaan 1.4.2011. Yrityksillä riittää siis puuhaa eri tavoin muuttuvissa tilanteissa. Tämä vaatii aika-ajoista muutosvalmiutta sekä yrittäjiltä että ohjelmistotaloilta, kuten myös verohallinnolta. Usein yrityksessä on menossa erilaisia sisäisiä ja ulkoisia muutosvaiheita liiketoiminnassaan. Kun ne osuvat samaan aikaan näiden muutosten kanssa, voi moni yrittäjä tuskastua muutosten kourissa. Kuten arvata saattaa, haasteet eivät ole vähäiset myöskään ohjelmistotalojen ja verohallinnon piirissä. Monet muutokset tuovat ohjelmistojen tuottajille haastetta saada nopeasti uudet toimivat ohjelmistot. Pelkästään järjestelmän toimittaminen ei ole haasteena, henkilöt pitää myös kouluttaa käyttämään ohjelmaa.

4.3 Katso – tunnistautuminen ja valtuutukset

Katso – tunnisteiden hakeminen ja käyttö on tehdyn tutkimuksen mukaan käyttäjistä hankalaa. Pelkästään käyttäjätunnus ja salasana eivät riitä silloin, kun halutaan esimerkiksi hallinnoida organisaation tietoja ja valtuutuksia. Tällöin pitää käyttää erillistä tunnuslukusarjaa. Jos käyttäjätunnuksen ja salasanan on unohtanut, voi yrityksen nimenkirjoitusoikeudellinen henkilö ne saada kirjautumalla pankkitunnuksillaan järjestelmään. Tämäkin on koettu hankalaksi tavaksi, mutta toisaalta, tällöin varmen-

netaan se, että käyttäjätunnuksia ja salasanoja luovutetaan ainoastaan varmennetulle henkilölle.

Valtuutusten myöntäminen on koettu myös hankalaksi. Valtuutuksia voi myöntää organisaatiolle tai henkilölle. Valtuutuksissa määritellään roolit, joilla valtuutetut voivat hoitaa eri asioita yrityksen puolesta. Eri asiayhteyksiä tutkiessani, sain sen vaikutelman, että itse valtuutuksen tekemisen ei koeta niin hankalaksi kuin sen, millaisen roolin eri organisaatioille tai henkilöille pitäisi myöntää.

4.4 Muutos ja uuden opettelu sekä tietotekniikan ongelmat

Kyselytutkimuksen mukaan useat pitivät muutosta ja uuden oppimista vaikeana ja hankalana asiana. Muutostilanne koetaan yleisesti ottaen hankalaksi; se vaatii asennoitumista, aikaa, järjestelyjä, kouluttautumista, informaatiota jne., resursointia useaan asiaan.

Verotilijärjestelmä on vaatinut usealta taholta uusia ohjelmia ja tietotekniikan ratkaisuja. Aikataulu järjestelmän käyttöönottoon on ollut julkisuudessa esiintyneiden mielipiteiden mukaan liian kiireinen ja järjestelmiä ei ole ehditty testata riittävästi ennen käyttöönottoa. Varsinkin katso-tunnistautumisessa on ollut usein katkoksia, jolloin ilmoittamisista ei ole pystynyt tekemään.

Yritykset ovat päivittäneet ohjelmistokantojaan, verohallinto on päivittänyt omia tietokantojaan ja ohjelmistojaan. Tietoteknisiä ongelmia en ole oikea henkilö tutkimaan, voin vain todeta käyttäjien mielipiteen; järjestelmä ei ole toiminut halutulla tavalla.

4.5 Reaaliaikaisuus ja eräpäivät

Verovelvollisilla on ollut käsitys, että verotili on reaaliaikainen kuten pankkitili. Käsitys on ehkä tullut siitä, että verotiliä on monissa yhteyksissä verrattu pankkitiliin. Toiminnaltaan verotili muistuttaa pankkitiliä hyvityksineen ja veloituksineen, mutta tilitapahtumat näkyvät hieman isommalla viiveellä, noin 3 päivässä. Pankkitileillä

maksut lähtevät tililtä välittömästi, mutta eiväthän ne näy saajan tilillä välttämättä heti. Jos siirto on samasta pankista, tieto siirrosta menee heti, mutta eri pankkiryhmitymästä toiseen, siirto voi viedä kaksikin pankkipäivää. Verotilillä maksettu maksu näkyy siis noin 3 päivän päästä maksusta, se kuitenkin kirjataan saapuneeksi maksupäivänä.

Ainakin aluksi verovelvollisilla on ollut ongelmia maksamisessa siitä syystä, että luultuaan verotiliä reaaliaikaiseksi, he ovat olettaneet maksujen näkyvän verotilillä välittömästi. Eija Lönnrothin mukaan, tarkastettuaan asiaa, ja huomattuaan, että maksu ei verotilillä näy, ovat he luulleet, että maksu ei olekaan mennyt perille ja maksaneet maksun uudelleen. (Tammelin 2010.)

Ilmoittelun ja maksamisen eräpäivät eivät ole kaikkien mieleen. Jonkin verran on julkisuudessa keskustelua siitä, että on epäoikeudenmukaista se, että paperi-ilmoituksen pitää lähettää aiemmin kuin sähköisen ilmoituksen. Tämä tiukentaa paperi-ilmoittajan aikataulua. Uusi yhtenäistetty veromaksujen eräpäivä on tutkimuksen mukaan jakanut mielipiteet sekä puolesta että vastaan. Monet pitävät sitä selkeyttävänä asiana, että verot maksetaan samana eräpäivänä. Toiset taas pitävät yhden eräpäivän kohdalle osuvaa menoerää liian suurena. Tällöin yrityksen pitää muuttaa mahdollisesti laskutuskäytäntöjään saadakseen kassavirran toimivaksi, jotta yritys suoriutuu omista tulevista velvoitteistaan. Tämä aiheuttaa lisätoimia yrityksen omissa järjestelyissä sekä neuvotteluja asiakkaiden kanssa uusista laskutusjärjestelyistä.

4.6 Ohjeistus ja negatiivisen arvonlisäveron käyttäminen veron maksussa

Verotilijärjestelmään liittyvä ohjeistusta on pidetty sekavana ja epäselkeänä tutkimuksen mukaan. Ohjeistukseen halutaan selkeyttä. Neuvojen saamista on pidetty hankalana; verohallinnon neuvontanumeroihin pääsy on ollut vaikeaa ja puheluun vastannut henkilö ei välttämättä ole osannut antaa vastausta, ainakaan heti.

Jos pelkästään maksetaan maksut, jotka toiminnasta seuraavat (arvonlisäverot ja ennakonpidätykset sekä sosiaaliturvamaksut jne.), ei maksun määrän selvittäminen ole vaikeaa. Kun halutaan käyttää esimerkiksi negatiivista arvonlisäveroa hyväkseen vähentämällä sen määrä maksettavasta verosta, vaikkapa työnantajasuorituksista, mak-

saminen hankaloituu, koska on ollut epäselvää, miten pitää toimia. Tämän tapainen oli palaute verovelvollisilta useissa yhteyksissä.

4.7 Kausiveroilmoitusten korjaaminen sekä viivästysseuraamukset

Kausiveroilmoituksen korjaaminen on aluksi ainakin ymmärretty väärin, mikä on aiheuttanut ongelmia. Tieto uudesta korjaustavasta ei ollut saavuttanut kaikkia. Entisen tavan mukaan korjaaminen tehtiin lähettämällä uudelleen koko ilmoitus, nykyisen tavan mukaan ilmoitetaan vain ja ainoastaan muuttunut, korjattava tieto. Niinpä jotkut verovelvolliset ovat vahingossa ilmoittaneet tietoja kahteen kertaan ja näin myös maksettavat verot ovat kaksinkertaiset. Tietojen korjaaminen ja asian selvittäminen on ollut työlästä.

Viivästysseuraamuksia pidetään isoina, kohtuuttomina. Mielenpiteissä ilmenee myös ihmetystä siitä, että ilmoittamisen viivästyminen/ilmoittamatta jättäminen tuo suuremmat sanktiot kuin maksun myöhästyminen/maksamatta jättäminen.

4.8 Omaehtoinen toiminta ja vastuullisuus sekä käyttöönotto

Joidenkin kyselyyn vastanneiden sekä tutkimuksessa saatujen tietojen pohjalta, verotilijärjestelmän hankaluutena on omaehtoinen toiminta. Omaehtoinen toiminta siinä mielessä, että ”verottaja ei kontrolloi” siinä määrin kuin aiemmin. Verotilin seuranta on suurelta osin yrityksen omaehtoisella toiminnalla toimiva ratkaisu ja vastuut veromaksujen hoitamisesta ja seuraamisesta ovat yhä enemmän siirtyneet yrityksille.

Verotilijärjestelmän käyttöönotto yleisesti on mielletty hankalaksi. Käyttöönottoa on pidetty aikaa vievänä ja selkeiden ohjeiden puuttuessa ongelmallisena. Käyttöönoton aikataulua on pidetty liian kireänä.

5 OMAA POHDINTAA JA YHTEENVETO

Verotilijärjestelmä tuntui tulevan liian nopealla aikataululla, jotta siihen ehdittäisiin valmistautua. Tutkimuksen mukaan tämä piti vastaajien mielestä paikkansa. Vastaajien mielipiteeseen vaikuttaa se, etteivät he ehtineet saada omia järjestelmiään ajoissa kuntoon ja saada tarvittavaa informaatiota ajoissa ja oikeata määrää. Järjestelmän käyttööntulon ajankohtakin oli saanut palautetta. Pidettiin hankalana, että samoihin aikoihin oli tulossa useampi yritystoimintaa koskeva muutos.

Tähän liittyen tuntuu uskomattomalta, miksi verotilijärjestelmän lopullinen toteuttaminen piti tehdä niin nopealla aikataululla ja niin vähäisellä informaatiolla? Kun otetaan huomioon, että Mirjami Laitinen oli tehnyt selvitysraporttinsa jo vuonna 2001 (Laitinen 2001), tuntuu käyttöönoton viivästyminen pitkältä ajalta. Miksi jätettiin informointi niin vähäiselle ja niin myöhään, ettei verovelvolliset ehtineet valmistautua, etteivät ohjelmistotalot ehtineet rauhassa kehittää ohjelmistoja ja ettei verohallinto ehtinyt kouluttaa työntekijöitään? Tähän seikkaan on mielestäni vastaisuudessa kiinnitettävä enemmän huomiota.

Muutostilanne vaatii aina uuden opettelua ja kouluttautumista. Julkisuudessa on paljon puhuttu muutosvastaisuudesta ja muutosagenteista jne. Muutos vaatii aikaa ja järjestelyjä, uuden oppimista ja asennoitumista muutokseen. Liian nopea aikataulu voi aiheuttaa sen, että ei ole aikaa näihin edellä mainittuihin seikkoihin ja tämä lisää muutosvastaisuutta. Useissa yhteyksissä on toisaalta pidetty verotilijärjestelmää hyvänä ratkaisuna, kun ”siitä vain saisi toimivan” (Grekin 2009;Ojala 2010). Tämä lähinnä johtuu siitä, että uuden järjestelmän tullessa, väistämättä tulee esiin ongelmia, joita ei ennen käyttöönottoa ole osattu ottaa huomioon. Usein helpottaa selkeä ja riittävän pitkä aikataulu ja informaatiokulku eri projektien läpiviemiseen. Informaatiota olisi mielestäni tullut jakaa runsaasti verotilijärjestelmän eri vaiheissa ja jättää riittävästi aikaa valmistautumiselle.

Informaation saamiseen vaikuttaa oma-aloitteellisuus, asenne muutoksiin ja uusien asioiden omaksuminen, oppiminen. Näihin osa-alueisiin on verovelvollisen ollut

osaltaan mahdollisuus vaikuttaa. Osa kyselytutkimukseen vastanneista myönsi suoraan, että uuden oppiminen ja muutokset ovat haasteellisia. Eräs vastaajista sanoi, että verotilin käyttö oli hankalaa, johtuen laiskuudesta uuden opetteluun. Ehkä kyse on hieman asenteistakin, miten itse asioihin suhtautuu. (Riikka 2010). Tehdyn tutkimuksen mukaan suomalaiset eivät ole kärkijoukoissa, kun puhutaan yleensäkin sähköisestä liiketoiminnasta. (Berg 2004). Bergin tekemä tutkimus käsitteli sitä, miten julkishallinto voisi edesauttaa yritysten sähköisen liiketoiminnan lisäämiseksi. Sähköisen liiketoiminnan odotetaan lisäävän kilpailukykyä. Tästä syystä olisi yritysten etujen mukaista, että asenteet ja oma-aloitteisuus sähköiseen liiketoimintaan lisääntyisivät.

Verohallinto on puolestaan antanut informaatiota median ja verkkosivujen kautta, pitänyt koulutus – ja informaatiotilaisuuksia, opastanut toimistoissa ja puhelinpalvelussa ja lähettänyt postia asiasta niille verovelvollisille, joita asia koskee. Verohallinto ei kuitenkaan ole tavoittanut kaikkia niitä, jotka informaatiota olisivat tarvinneet tai saatua tietoa ei ole ymmärretty oikein. Verovelvollisten mahdollisuuksia osallistua ns. infotilaisuuksiin olisi lisättävä. Informaation määrää voidaan osittain pitää riittämättömänä ja osittain epäselvänä. Riittämättömänä siinä mielessä, että verovelvolliset eivät ole saaneet kaikkea sitä informaatiota, jota he olisivat tarvinneet voidakseen toimia oikein. Verohallinnon palvelunumerot ruuhkaantuivat alkuvuodesta ja verovelvolliset eivät saaneet kaipaamansa informaatiota, ainakaan viivytyksettä. Epäselvänä informaatiota on pidettävä osittain siitä syystä, että verovelvolliset eivät ole ymmärtäneet kaikkea saatua informaatiota. Informaation esittämistavoissa saattaa olla myös muokattavaa. Mielenpitoita on ollut siitä, että tekstit ovat vaikeaselkoista lakitekstiä. Informaatiota on myös jaettu eri määriä eri kanavia käyttäen, mikä on osaltaan aiheuttanut sen, että verohallinnon antama informaatio ei ole tavoittanut kaikkia verovelvollisia. Esimerkiksi vero.fi – sivustolla on asiaa liittyvää tietoa useassa eri paikassa, ei pelkästään verotili tai verotiliohjeet. Tiedon löytäminen saattaa olla hankalaa. Tiedot tulisi löytyä helposti ja päivitettyinä tietona verotiliohjeet –osiosta.

Informaatiota olisi tutkimuksen mukaan kaivattu hyvissä ajoin ennen käyttöönottoa, saman seikan oli havainnut Saviniemi tutkimuksessaan (Saviniemi 2010).

Tanja Saviniemen tekemän tutkimuksen (Saviniemi 2010) mukaan, myös verohallinnon virkailijoilla sekä tilitoimistojen työntekijöillä, on ollut riittämätöntä informaatiota. He olisivat kaivanneet lisää tietoa osatakseen neuvoa verovelvollisia/asiakkaita. Tästä herää kysymys: jos alan asiantuntijat eivät tiedä, eivätkä osaa toimia oikein, miten voi ”mattimeikäläinen” verovelvollinen pärjätä näiden asioiden keskellä? Asia on herättänyt keskustelua ja mielipiteitä. Myös Pauli Vahtera ilmaisee huolensa yrittäjän asemasta tämän kaiken keskellä (Vahtera 2011).

Verotilijärjestelmässä ja katso-tunnistautumisessa on ollut toimintahäiriöitä, jotka ovat vaikeuttaneet asiointia. Verohallinnon asiakaspalvelunumeroihin pääsy on ollut hankalaa ruuhkautumisen vuoksi. Verohallinto on tietoinen asiasta ja pyrkinyt korjaamaan järjestelmävirheitä. Katso-tunnistautuminen ja sitä kautta palveluun pääsy myös verotilipalveluun on ”takkuillut”. Kun esimerkiksi katso-tunnistautumiseen ei jostain toimintahäiriöstä johtuen ei pääse, saattaa ohjelma antaa ymmärtää, että käyttäjätunnukseksi ja salasanasiksi eivät täsmää tai niitä ei voida varmentaa asiaankuuluvalla tavalla. Käyttäjälle jää helposti tästä sellainen kuva, että on itse kirjoittanut käyttäjätunnus-salasana-yhdistelmän väärin, ja yrittää kirjautua uudelleen. Kun kirjautumista yrittää kolmannen kerran, lukkiutuu tuo käyttäjätunnus ja se on avattava yritystunnistus.fi –palvelun kautta. Parempi tapa olisi, että jos katso-palvelussa on toimintahäiriöitä, tulisi käyttäjille selkeä teksti ruudulle: Katso-tunnistautumisessa on ongelmia, yritä myöhemmin uudelleen. Asiasta voisi myös tiedottaa palveluntarjoajien, kuten esimerkiksi verohallinnon vero.fi –sivustolla sivuilla, reaaliaikaisesti. Tämän hetkinen ilmoittamistapa tulee käyttäjille kovin myöhään; seuraavana päivänä ei käyttäjiä auta tieto, että eilen ei katso-tunnistautuminen toiminut.

Katso –tunnistautuminen salasanoineen oli yllättävän paljon mielestäni saanut osakseen huomiota ja miellettiin hankalaksi. Tämä yllätti oman olettamukseni, sillä onhan sähköistä kanssakäymistä ollut jo kuitenkin useamman vuoden ja moniin palveluihin kirjaututaan erilaisin käyttäjätunnuksin ja salasanoin. Sähköposteihin, pankkeihin ja mitä erilaisimpiin palveluihin kirjaututaan antamalla henkilökohtaisia käyttäjätunnuksia ja salasanoja. Näiden käytön ei luulisi olevan enää erityisen hankalaa. Mietin asiaa ja niitä keskusteluja, joita olen esimerkiksi asiakkaiden ja muiden henkilöiden kanssa käynyt. Tekeekö asian hankalaksi ehkä se, että kyse on

ns. viranomaisasioinnista. Tällöin se mielletään tavallaan viralliseksi ja paineet virheettömyyden osalta kasvavat. Tietotekniikka ja sähköinen liiketoiminta tulee väistämättä lisääntymään entisestään. On hyvä totutella myös sähköiseen viranomaisasiointiin..

Verotilijärjestelmä vaatii verovelvollisilta oma-aloitteista toimintaa verotilin seurannassa. Tehdyn tutkimuksen mukaan vain vajaa puolet seuraa aktiivisesti verotiliään. Tämä on mielestäni asia, johon yrittäjien kannattaa tulevaisuudessa panostaa enemmän. Yrittäjä seuraa yrityksensä likviditeettiä, velkoja ja pääomia. Verotili kuuluu yrityksen taloushallintoon. Yrittäjän vastuulla on verotili ja verojen maksu, ulkoistamisestakin huolimatta. Jos verojen maksuissa tulee epäselvyyksiä, on siitä kuitenkin yrittäjä vastuussa. Yrityksen vaikeudet lisääntyvät, jos verojen maksamattomuus johtaa ulosottoperintään.

Veron maksujen eräpäivien yhtenäistämistä toisaalta kiiteltiin, toisaalta moitittiin. Ne, jotka pitivät uutta yhteistä eräpäivää hyvänä asiana, sanoivat sen selkeyttävän maksamista. Ne, joiden mielestä eräpäivien yhtenäistäminen ei ollut järkevää, perustelivat mielipidettään sillä, että se kasauttaa maksut yhdelle päivällä, vähentää ”pelivaraa” suoriutua maksuista. Useissa yhteyksissä verovelvollisia on muistutettu, että kannattaa muuttaa liiketoiminnan laskutusmenettelyä, että voi velvoitteistaan suoriutua. Tehdyssä kyselytutkimuksessa kuitenkin ainoastaan 8 % on tehnyt muutoksia laskutusrytmiin tai muita järjestelyitä. Tämä kuvastaa sitä, että yritykset kuitenkin pääsääntöisesti pystyvät suoriutumaan velvoitteistaan ilman mainittuja muutoksia. Ainoastaan yksi kyselytutkimuksen vastaajista oli maininnut hankalaksi sen, että maksupäivä on sama kuin ilmoittamispäivä. Julkisuudessa on ollut enemmänkin keskustelua siitä, että ilmoittamispäivän tulisi olla eri kuin maksupäivän.

Verotilijärjestelmän käyttöönotto ylipäättään oli kyselytutkimuksen vastaajista 4,5 % mielestä hankalaa. Käytännön ongelmia järjestelmän käytössä oli 1,6 %:lla. Käytännön ongelmilla kuvastan käyttöön liittyviä erilaisia ongelmia, joita tutkimukseen vastanneet ovat maininneet. Mainitut asiat olivat yleensä yksittäisiä mielipiteitä. Esimerkiksi se, että työnantajasuoritukset ja alv-suoritukset pitää ilmoittaa erikseen, olen luokitellut käyttöön liittyviin ongelmiin. Samoin se, että

vastaaja on ilmoittanut hankalaksi verotilin ja kirjanpidon yhteensovittamisen, pidän lähinnä käytännön ongelmana.

Se, mikä minut yllätti myös kyselytutkimuksen tuloksista, oli viivästysseuraamusten saama huomio. Ainoastaan 7 (1,9%) vastaajista oli maininnut viivästysseuraamuksista. Julkisuudessa on viivästysseuraamuksia ja sanktioita ylipäättään kritisoitu kyllä kyselytutkimusta enemmän. Se, että vastaajat eivät ole asiaa maininneet ongelmien joukossa, saattaa johtua siitä, että kyselytutkimukseen vastanneista ei kovinkaan moni ole asiaan kiinnittänyt huomiota, varsinkaan, jos sanktiot eivät ole osuneet omalle kohdalle. Myös se, että tutkimus oli tehty alkuvuodesta, vaikutti siihen, että tutkimukseen vastanneille ei mahdollisia viivästysseuraamuksia ole ehtinyt kertymään uuden järjetelmän myötä.

Valtuutuksia on yleisesti ottaen pidetty hankalina useissa yhteyksissä ja myös käytännön kokemukseni kautta, mutta tämän kyselytutkimuksen vastaajista, vain noin 1 % piti valtuutusten tekoa hankalana. Tämän voi selittää se, että useimmiten tilitoimistot neuvovat asiakkaitaan valtuutusten teossa. Ne, jotka eivät tilitoimistoja käytä, eivät valtuutusten tekoon yleensä törmääkään. Tämä saattaa olla syynä siihen, että asia ei ole sen suuremmin saanut huomiota osakseen.

Verotiliä ja verotiliotetta piti muutama kyselyyn vastanneista epäselvinä. Tästä voidaan päätellä, että suurin osa kuitenkin pitää verotiliä ja verotiliotetta selkeänä ja helposti luettavana.

Reaaliaikaisuus ei kuitenkaan toteutunut niin kuin asian monet ymmärsivät; verotilin tapahtumat näkyvät viiveellä, ei kuten pankkiliikenteen maksuissa, useimmiten välittömästi, pankkiyhteyksistä riippuen.

Yhteenvetona tekemäni tutkimuksen perusteella ja muiden verotilistä tehtyjen tutkimusten perusteella, tutkimuksissa saadut tiedot ovat hyvinkin yhtenäisiä ja antavat samansuuntaista informaatiota.

5.1 Lain tavoitteiden toteutuminen

Lain tavoitteet eivät ole kaikilta osin toteutuneet toivotulla tavalla. Käytäntö on tuonut ongelmia, joita ei edes osattu odottaa.

Ilmoittamisen piti helpottua, kuten myös asioiden selvittelyn. Ilmoittaminen on hankaloitunut Katso - ja Verotilipalvelussa esiintyneiden järjestelmähäiriöiden vuoksi. Yhä useammin kuulee mielipiteen, että vanha paperi-ilmoittaminen oli paljon parempi järjestelmä; tieto lähti perille varmasti ilman ongelmia, vaikka tiedonkulkuun pitikin varata enemmän aikaa.

Informaatiota eivät ole kaikki saaneet tarvittavaa määrää tai saatu informaatio on ymmärretty väärin. Tästä syystä on tietojen korjaamisessa ja verojen maksamisessa ollut ongelmia. Tämä taas on aiheuttanut lisätyötä niin Verohallinnossa kuin veronmaksajien kohdalla. Myös Mirjami Laitinen myöntää, että ”myös verohallinnossa olisi kaivattu osaamista huomattavasti enemmän” (Auramo 2011).

Maksuja ei ole kaikissa tapauksissa osattu maksaa oikeamääräisinä ja oikea-aikaisesti. Näistä seikoista johtuen, ilmoittelusta ja selvittelyistä johtuva työ ei toistaiseksi ole vielä vähentynyt olennaisesti. Kustannukset eivät välttämättä ole vielä vähentyneet, sillä vaikka maksettavien maksujen lukumäärä on vähentynyt, on lisäkustannuksia saattanut tulla yrityksille viivästysseuraamusten myötä.

Verotilijärjestelmän positiiviset palautteet käyttäjiltä ovat suuntautuneet kuittausmahdollisuuden eri verolajien välillä, erillisten palautushakemusten jääminen pois, veronpalautusten käsittelyiden nopeutuminen sekä mahdollisuus saada hyvityskorkea. Palautusrajan asettamista pidetään käytäntöä helpottavana ja uskon, että yhä useammat käyttäisivät palautusraja – menettelyä, jos sitä ”markkinoitaisiin” enemmän.

Vastaavasti verohallinnon työ ei ole oletettavasti toistaiseksi vähentynyt. Ongelmat, joita käyttöönnotossa on ilmennyt, päinvastoin ovat kuormittaneet verohallinnon asiakaspalvelua tarpeettomasti. Tarpeettomasti siinä mielessä, että jos informaatiota olisi

jaettu riittävästi ennen varsinaista käyttöönottoa, olisi verohallinnolta jäänyt aikaa enemmän muuhun neuvontaan ongelmatilanteissa. Verohallinnon työntekijät eivät myöskään olleet saaneet riittävästi informaatiota (Saviniemi 2010) ennen järjestelmään siirtymistä, joten tämä on taas hidastanut ja vaikeuttanut asiakaspalvelun toimintaa. Tosin Mirjami Laitisen mielestä, verohallinnon työmäärä on vähentynyt selvittelytyöstä, joka aiheutui väärille tileille maksamisesta. Tilejä oli aiemmin eri verolajien verojen maksua varten, vieläpä alueellisesti. (Auramo 2011.)

Ongelmat eivät kuitenkaan vaikuta mielestäni ylitsepääsemättömiltä, vaan ongelmien selvittyä, voi lain tavoitteet pienine muutoksineen hyvinkin saada toteutettua.

Käytännön kokemukset verotilijärjestelmästä ovat olleet puolesta ja vastaan. Pääosin verotilijärjestelmää pidetään hyvänä ratkaisuna ja tuovan helpotusta käytäntöön. Hyvin monet ovat sitä mieltä, että järjestelmä kokonaisuudessaan on hyvä, mutta kaipaa muutoksia ja parannuksia. Verotilijärjestelmän toimivuutta epäileviä on yhtä lailla. Verovelvolliset ovat pääosin samaa mieltä verohallinnon virkailijoiden ja tilitoimistojen työntekijöiden kanssa niistä ongelmakohdista, joihin muutoksia ja parannuksia tarvitaan. Verohallinnon pääjohtajan, verohallinnon edustajana, mielipiteistä saa sellaisen kuvan, että hän on positiivisen odottavaisella kannalla; verotilin ongelmien korjaaminen vaatii lakimuutoksia ja alkutaipaleen ongelmista huolimatta, verotilijärjestelmän laajennuksen myötä, voidaan saavuttaa se hyöty, mitä tavoiteltiin (Auramo 2011).

Mielestäni suurimmat ongelmat ovat tuoneet riittämätön ja sekava informaatio sekä tietojärjestelmien toimimattomuus.

Verotilijärjestelmää pidetään hyvänä, joskin vielä keskeneräisenä järjestelmänä. Se vaatii vielä työtä, mutta esiin tulleiden ongelmien selvittyä, järjestelmä tulee täyttämään sille asetetut odotukset.

5.2 Tutkimuksen merkitys

Mietittäväksi edelleen jää, onko mikroyrityksen edelleen mahdollisuus suoriutua kaikista velvoitteistaan, kuten verojen ilmoittamisesta ja maksamisesta oikealla tavalla, oikeaan aikaan, itse, vai olisiko jo tarpeen siirtyä käyttämään apuna tilitoimistoja?

Kuitenkin, ongelmakohtia tutkittaessa pystytään ehkä parantamaan käytännön ohjeita ja näin edesauttamaan yrityksiä selviytymään itse velvoitteistaan. Samalla, kun käytäntöä muokataan, ottaen huomioon myös muutostilanteet, voidaan nopeuttamaan erilaisia siirtymiä, niin verotiliasioissa kuin muissakin uudistuksissa.

Tässä tutkimuksessa havaitut verotilijärjestelmän ohjeistuksen ”löysyys” ja ongelmakohtat voidaan mahdollisesti parantaa ja tutkimuksen tuoma hyöty voidaan soveltaa eri uudistuksissa. Verotilijärjestelmän kohdalla tehty tutkimus antaa hyödyllistä tietoa verovelvollisille ja verohallinnolle siitä, miten järjestelmä on otettu vastaan ja mitä mahdollisia ongelmia on havaittu. Ongelmia tutkimalla voidaan selvittää, minkälaisia ne ovat ja mihin toimintoihin ne kohdistuvat. Ongelmista voidaan selvittää, vaatiiko toiminto isompia muutoksia vai pieniä, joskus voi riittää ohjeistuksen lisäys. Jos järjestelmä vaatii muutoksia, minkälaisiin asioihin on keskityttävä.

Tutkimukset ja asioiden selvittäminen on ajankohtainen asia, sillä verotiliä ollaan laajentamassa. Tämän hetkisten tietojen käyttäminen laajennuksen yhteydessä ja mahdollisten korjausten suorittaminen edesauttaa järjestelmän toimivuutta vastaisuudessa.

5.3 Mahdolliset muutostarpeet

Informaation lisäys on esityslistallani päällimmäisenä. Monissa verotiliin liittyvissä tutkimuksissa kuten omassanikin on käynyt ilmi, että informaatiota tarvitaan lisää. Varsinaisesti se ei ole muutos verotilijärjestelmään, mutta kylläkin muutos järjestelmästä tiedottamiseen käyttäjille. Informaatiota olisi lisättävä kaikille osapuolille, niin yrityksille kuin tilitoimistoille sekä verohallinnon työntekijöille.

Ohjeistusta verohallinnon sivuilla olisi selkeytettävä. Yhä edelleen ohjeistusta löytyy useamman otsikon alta. Tiedon etsiminen on vaikeaa ja ellei tiedä millä hakusanalla tietoa etsii, on etsintä vielä vaikeampaa. Tietoja voi löytyä esimerkiksi uutisarkistosta, mutta ajantasaista tietoa ei ole päivitetty ohjeistus – osioon.

Katso – tunnistautumiseen ja valtuuksien myöntämiseen kaivataan helpotusta; ohjeistuksissa tarvitaan lisäystä tältäkin osin. Katso – palvelu tarvitsee kehittämistä.

Verovelvollisten mielestä viivästysseuraamukset ovat liian suuria, jopa kohtuuttomia. Tähän tuskin on muutosta luvattavissa. Oletan, että syy suuriin viivästysseuraamuksiin ilmoittelun osalta löytyy verovelvollisten aiemmasta ilmoittelukäyttäytymisestä; aiemmin ilmoituksen myöhästyminen on ollut yleistä, vuonna 2006 keskimäärin 40 % arvonlisäveroilmoituksista ja 25 % työntajasuoritusten ilmoituksista ilmoitettiin myöhässä (HE 221/2008, 1.1).

Ilmoittamistapaa on pidetty monimutkaisena, koska esimerkiksi työnantajasuorituksia ja arvonlisäveroa ei voi ilmoittaa samalla lomakkeella verotilipalvelussa. Lomakkeiden muokkaukseen tulisi kiinnittää huomiota niin, että ne olisivat käyttäjäystävällisemmät.

Eräs tilitoimisto mainitsi tutkimuksen yhteydessä, kuinka hankalaa on verotilipalvelussa siirtyä yhden asiakkaan asioista hoitamaan toisen asiakkaan asioita. Toisaalta, jos tehtäisiin muutoksia tämän tapaisiin toimintoihin, onko se saatavissa helpommaksi niin, ettei vahingossa kirjaisi tapahtumia väärälle asiakkaalle. Mainitsemisen arvoinen asia kuitenkin, jos tämäntapaiset asiat saataisiin sellaiselle tasolle, että ilmoittaminen ja verotilipalvelun toiminta olisi yleensäkin helpompaa.

5.4 Laajennusmahdollisuudet

Verotilijärjestelmä on jo itsessään laajentamassa toimintaansa; tämän ykkösvaiheen jälkeen, toimintaa ollaan parantamassa/laajentamassa lisäämällä verolajeja verotilijärjestelmään. Sen lisäksi kolmosvaiheessa ollaan toimintoihin lisäämässä perintä.

Verotilijärjestelmän rinnalla toimii muitakin sähköisiä valtion palveluja. Esimerkiksi patenti- ja rekisterihallituksella on kaksi hanketta, joilla sähköistä asiointia parannetaan; Novus ja YTJ (Jokinen 2009). Verohallinto ja patenti- ja rekisterihallitus ovat tehneet yhteistyötä saadakseen aikaan yhteisen portaalin, ”yhden luukun periaatteen”. Verohallinnon katso.fi – järjestelmän toiminnot ovat erilaisia kuin patenti- ja rekisterihallituksen, mutta yhdistettynä ne tukisivat toisiaan ja antaisivat yrityksen tiedot hyvin kattavasti. Yhdellä tunnistautumisella olisi tällöin mahdollisuus saada tiedot useammasta eri lähteestä. Tämä kyllä lisää yrityksen työtä roolien jaossa, jotta tietyt tiedot ovat vain tiettyjen roolien, henkilöiden hallinnassa. Samalla se kuitenkin vähentää työtä yhden linkin järjestelmällä ja tehostaa yrityksen toimintoja. Tietojen ylläpito helpottuisi. Samalla kuitenkin pitäisi ottaa huomioon yritysten tapa toimia, jotta esimerkiksi tilitoimistojen olisi helppo toimia asiakkaan puolesta. (Taloushallintoliitto 2010c). Lainsäädäntö antaa erilaiset ohjeet julkistamisesta verotuksen ja kirjanpidon tilinpäätösten osalta. Tästä syystä näiden lakien osalta tarvitaan yhtenäistämistä. Tällä hetkellä verottajalle tiedot pitää antaa neljä kuukautta ja kaupparekisteriin kahdeksan kuukautta tilinpäätöksen jälkeen. Yritykset mielellään pitävät kiinni tuosta kahdeksasta kuukaudesta ja myöskään verottaja ei haluaisi myöhentää aikaa, jotta valtio pääsee keräämään verotulot.

Hallituksen esityksessä (HE 221/2008) oli myös maininta siitä, että verotilijärjestelmää olisi jatkossakin tarkoitus kehittää entistä vuorovaikutteisempaan suuntaan, kun alkuun on päästy. Tästä vuorovaikutteisesta verohallinnon ja verovelvollisen suhteesta oli mainittu maksujärjestelyt. Maksuhäiriötilanteissa voisi verovelvollinen pyytää ja sopia verkkopalvelussa maksujärjestelyistä.

Sähköiseen tiedonkulkuun voisi liittää useampia palveluja, kun vain tahtoa ja osaamista löytyy. Samalla saadaan helpotettua ja yhtenäistettyä toimintoja. Yhden kirjautumisen takaa löytyisi kullekin henkilölle rekisteröidyt roolit ja määrätyillä rooleilla voi hoitaa erilaisia yrityksen asioita. Työ kaikkien osalta keventyy ja selkiytyy, mutta miten pysyy perässä tietoturva-asiat?

5.5 Jatkotutkimus

Jatkotutkimuksena pitäisin tärkeänä sellaista, jossa selvitetään, miten verotilijärjestelmää on kehitetty ja muutettu vuosien 2010–2011 aikana tehtyjen selvitysten ja tutkimusten perusteella.

Olisi myös mielenkiintoista saada tietää verotilijärjestelmästä tehdyt arviot ensimmäisen laajennuksen jälkeen, ennen kuin järjestelmään siirretään kaavailtu perintäominaisuus.

LÄHTEET

Alhola, K. 2009. Taloushallinnon ajantasapäivä, Pori 10.12.2009. Pretax Yhtiöt. [Viitattu 18.9.2010].

Alarajahuojennus. Verohallinto. Verotiliohjeet. 22.10.2010. [Viitattu 13.2.2011].
Saatavissa: <http://portal.vero.fi/Public/default.aspx?nodeid=7964&culture=fi-FI&contentlan=1>.

Auramo, H. 2011. Verohallinnon pääjohtaja: Verotilin ongelmien korjaaminen vaatii myös lakimuutoksia. YrittäjäSanomat 2. 09. [Viitattu 22.3.2011].

Berg, V. 2004. Pk-yritysten sähköinen liiketoiminta – Tarpeet kehittää julkista palvelutarjontaa. Kauppa- ja teollisuusministeriö. KTM Julkaisuja 14/2004. [Viitattu 5.3.2011]. Saatavissa:
http://www.ework.fi/fi/document.cfm?doc=show&doc_id=153.

E-palvelut. Verohallinto. 19.8.2009. [Viitattu 6.2.2011]. Saatavissa:
http://www.vero.fi/?article=5686&domain=VERO_MAIN&path=5,733,699,751&language=FIN.

Ei toimintaa. Verohallinto. 12.1.2011. [Viitattu 6.2.2011]. Saatavissa:
<http://portal.vero.fi/Public/default.aspx?nodeid=7968&culture=fi-FI&contentlan=1>.

Erola. Porin verotoimisto. 2010. Henkilökohtainen tiedonanto. 25.3.2010. [Viitattu 15.5.2010].

Esimerkkejä kausiveroilmoituksen korjaamisesta. Verohallinto. Verotiliohjeet. 12.1.2011. [Viitattu 12.2.2011]. Saatavissa:
<http://portal.vero.fi/Public/default.aspx?contentid=7394&nodeid=7961>.

Finnvera. Finnvera.fi. Sähköinen asiointi. [Viitattu 19.3.2011]. Saatavissa:
<https://online.finnvera.fi/login.jsf>.

Frilander, J. Verotili aiheuttaa yrittäjille harmaita hiuksia. Yle.fi. 16.9.2010. [Viitattu 6.12.2010]. Saatavissa: http://www.yle.fi/alueet/keski-suomi/2010/09/verotili_aiheuttaa_yrittajille_harmaita_hiuksia_1984440.html.

Grekin, S. 2009. Lausunto Hallituksen esityksestä Eduskunnalle verotililaiksi sekä laeiksi eräiden verolakien muuttamisesta. 2.3.2009. Suomen Yrittäjät ry. [Viitattu 5.12.2010]. Saatavissa: <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/suomenyrittajat/lausunnot/lausunnot/?groupId=66d2143f-3220-4b10-9c3b-44621a2b523c&announcementId=3ecc88fb-1473-483f-a6e0-69128d03c44d>.

Hakemus oma-aloitteisten verojen ilmoitus- ja maksujaksojen muuttamiseksi. Verohallinto. 2009p. VEROH 4071/pdf2 10.2009. [Viitattu 6.2.2011]. Saatavissa: <http://www.vero.fi/nc/doc/download.asp?id=7319;16406>.

HE 221/2008. Hallituksen esitys Eduskunnalle verotililaiksi sekä laeiksi eräiden verolakien muuttamisesta. [Viitattu 18.9.2010]. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2008/20080221>.

HE 133/2009 vp. Hallituksen esitys Eduskunnalle vuoden 2010 tuloveroasteikkolaiksi sekä eräiksi tuloverotusta ja verotuksessa sovellettavia korkoja koskeviksi muutoksiksi. [Viitattu 7.2.2011]. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2009/20090133.pdf>.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uud. p. Hämeenlinna. Kariston Kirjapaino. 140. 158–159. 186. 195. 201.

Hämäläinen, R. Varsinais-Suomen Yrittäjät. Verotilikyselyn vastaukset. Lehdonheimo, E. 16.4.2010. [Viitattu 15.5.2010].

Jokinen, J. 2009. PRH sähköistää palvelujaan. Tilisanomat 6. 21–24.

Jylhäkangas, R. 2009. Valtiovarainministeriö. 26.5.2009. [Viitattu 19.3.2011]. Saatavissa: http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/03_muut_asiakirjat/20090514EsityksetJ/04_Jylhaenkangas_JulkIT_Saehkoeinen_asiointi_20090527.pdf.

Kallio, J. Sähköinen viranomaisasiointi yhä tuntematon yrityksille. It-viikko.

5.4.2002. [Viitattu 25.9.2010]. Saatavissa:

<http://www.itviikko.fi/internet/2002/04/05/sahkoinen-viranomaisasiointi-yha-yrityksille/20021338/7>.

Katso-palvelu. Verohallinto. [Viitattu 15.2.2011]. Saatavissa:

http://www.vero.fi/katso_etusivu/.

Katso-käyttäjän ohjeet. Verohallinto. [Viitattu 15.2.2011]. Saatavissa:

http://www.vero.fi/?article=4680&domain=VERO_MAIN&path=5,733,699&language=FIN.

Katso-ohje uudelle käyttäjälle. Verohallinto. [Viitattu 6.2.2011]. Saatavissa:

<http://www.vero.fi/nc/doc/download.asp?id=7521;222204>).

Katso-palvelun roolien nimeämiskäytäntö. Verohallinto. 4.3.2011. [Viitattu

13.3.2011]. Saatavissa: <http://www.vero.fi/nc/doc/download.asp?id=5647;83200>.

Katso-tunnisteen perustaminen. Verohallinto. 16.3.2009. [Viitattu 14.2.2011]. Saatavissa:

http://www.vero.fi/?path=5,733,699&article=4541&domain=VERO_MAIN&language=FIN&index=#.

Katso- tunnisteet tulevat korvaamaan tyvi-tunnukset. Verohallinto. 3.1.2011. [Viitattu 19.1.2011]. Saatavissa:

http://www.vero.fi/?path=5,733&article=5054&domain=VERO_MAIN&language=FIN&index=#.

Katso-palvelun tulevat piirteet ulkomaisille yrityksille ja henkilöille. Verohallinto.

24.9.2010. [Viitattu 14.12.2010]. Saatavissa:

http://www.vero.fi/?article=8521&domain=VERO_MAIN&path=5,733,699,803&language=FIN).

Katso-organisaatio. Verohallinto. 19.8.2009. Asiointipalveluiden kehittäjät. [Viitattu 17.2.2011]. Saatavissa:

http://www.vero.fi/?article=5686&domain=VERO_MAIN&path=5,733,699,751&language=FIN).

Katso-roolit. Verohallinto. 4.3.2011. [Viitattu 15.2.2011]. Saatavissa:

<http://www.skatt.fi/nc/doc/download.asp?id=6333;176648>.

Kausiveroilmoitus sähköisesti. Verohallinto. 16.2.2011. [Viitattu 18.2.2011]. Saatavissa:

http://www.skatt.fi/default.asp?path=5,733,426&article=9257&domain=VERO_MAIN.

Kirjanpitolaki. 1997. 30.12.1997/1336. Saatavissa:

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336>.

Koponen, S. 2010. Verotiliaika ja sanktiot. Tilisanomat 4. 24–27.

Kotitaloustyönantajan maksut ja ennakonpidätys vuonna 2011. Verohallinto. Verohjeet. 14.1.2011. [Viitattu 19.2.2011]. Saatavissa:

http://www.vero.fi/default.asp?path=5,40,90&article=9792&domain=VERO_MAIN.

Kuinka verojen maksettava määrä lasketaan ja maksetaan. Verohallinto. 22.10.2010.

[Viitattu 20.2.2011]. Saatavissa:

<http://portal.vero.fi/Public/default.aspx?contentid=6814>.

Kyllönen, M. Kirjallinen kysymys KK 482/2010 vp. Yrittäjien veroehdotuksen ja verotilin epäkohtien korjaaminen. [Viitattu 19.9.2010]. Saatavissa:

http://www.eduskunta.fi/faktatmp/utatmp/akxtmp/kk_482_2010_p.shtml.

Laitinen, M. 2001. Selvitys verotilistä ja pientyönantajien maksujärjestelmästä. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö & Valtiovarainministeriö. [Viitattu 18.9.2010]. Saatavissa: <http://pre20031103.stm.fi/suomi/vao/julkaisut/pientyonant/laitself.pdf>.

Lehdistötiedote 8.1.2010. Verohallinto. [Viitattu 26.2.2011]. Saatavissa:

http://www.vero.fi/?path=5,39,413&article=8768&domain=VERO_MAIN&language=FIN&index=_.

Lindfors, H. 2010. Verotilin ja alv-muutosten vaikutus yritysten kirjanpitoon. Helsingin seudun kauppakamari. 12.2.2010. [Viitattu 13.2.2011]. Saatavissa:

http://helsinki.chamber.fi/index.phtml?2238_m=2988&s=461.

Maksunlykkäys ja maksujärjestely. Verohallinto. [Viitattu 21.2.2011]. Saatavissa: http://www.vero.fi/?article=256&domain=VERO_MAIN&path=5,41&language=FIN.

Milloin kausiveroilmoitus annetaan. Verohallinto. 2011. Verotiliohjeet. 12.1.2011. [Viitattu 4.2.2011]. Saatavissa: <http://portal.vero.fi/Public/default.aspx?nodeid=7959&culture=fi-FI&contentlan=1>.

Milloin vero maksetaan. Verohallinto. 24.11.2010. [Viitattu 13.2.2011]. Saatavissa: <http://portal.vero.fi/Public/default.aspx?nodeid=7940&culture=fi-FI&contentlan=1>.

Miten kausiveroilmoituksia korjataan. Verohallinto. 17.6.2010. [Viitattu 12.2.2011]. Saatavissa: <http://portal.vero.fi/Public/default.aspx?nodeid=7961&culture=fi-FI&contentlan=1>.

Muiden oma-aloitteisesti maksettavien verojen tiedot. Verohallinto. Verotiliohjeet. Ilmoittaminen. 22.10.2010. [Viitattu 14.1.2011]. Saatavissa: <http://portal.vero.fi/Public/?contentid=7029&sitenodeid=7882>.

Myöhästymismaksu. Verohallinto. 31.8.2009. [Viitattu 13.2.2011]. Saatavissa: <http://portal.vero.fi/Public/default.aspx?nodeid=7977&culture=fi-FI&contentlan=1>.

Myöhästymismaksua myös kausiveroilmoituksen pienistä viivästyksistä. Verohallinto. 30.8.2010. [Viitattu 13.2.2011]. Saatavissa: http://www.vero.fi/?article=9469&domain=VERO_MAIN&path=5,39,482&language=FIN.

Ojala, M. Verotilin valuviat korjattava. Yritysmaailma. Kainuu-Koillismaa. Joulukuu 4/2010. [Viitattu 27.2.2011]. Saatavissa: <http://www.yritma.fi/nettilehti/1292937418.pdf>.

Pasi, T. 2009. Verotilin vaikutukset – case Tiliporkkana Oy. Kymenlaakson ammatikorkeakoulu. Opinnäytetyö. [Viitattu 15.9.2010]. Saatavissa: https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/4843/Pasi_Tuija.pdf?sequence=1.

Pellinen, I. Vuosi-ilmoitusmuutokset. Verohallinto. Ohjelmistotalotapaaminen 24.11.2010. [Viitattu 6.2.2011]. Saatavissa:

<http://www.vero.fi/nc/doc/download.asp?id=7967;65260>.

Perintätoimet. Verohallinto. 24.11.2010. [Viitattu 12.2.2011]. Saatavissa:

<http://portal.vero.fi/Public/default.aspx?nodeid=7974&culture=fi-FI&contentlan=1>.

Peruskorko ja viitekorko pysyivät ennallaan. Verohallinto. 9.7.2010. Verohallinnon ohje dnro 695/345/2010, 8.7.2010. [Viitattu 20.2.2011]. Saatavissa:

http://www.vero.fi/default.asp?path=5,40,87&article=9396&domain=VERO_MAIN.

Pidennetyt ilmoitus- ja maksujaksot. Verohallinto. 22.10.2010. [Viitattu 18.2.2011].

Saatavissa: <http://portal.vero.fi/Public/default.aspx?nodeid=7963&culture=fi-FI&contentlan=1>.

Pääkäyttäjyyden perustaminen. Verohallinto. [Viitattu 6.2.2011]. Saatavissa:

<http://www.vero.fi/nc/doc/download.asp?id=5752;192672>.

Rekola-Nieminen, L. 2009. Verotili ja kirjanpito. Tilisanomat 5. 48–49.

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006a. Avoin haastattelu. KvaliMOTV – Menetelmäopetuksen tietovaranto [verkkajulkaisu]. Tampere; Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto[ylläpitäjä ja tuottaja]. [Viitattu 4.12.2010]. Saatavissa:

http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_3_1.html.

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006. KvaliMOTV – Menetelmäopetuksen tietovaranto [verkkajulkaisu]. Tampere; Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto[ylläpitäjä ja tuottaja]. [Viitattu 4.12.2010]. Saatavissa:

<http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>.

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006b. Osallistuva havainnointi. KvaliMOTV – Menetelmäopetuksen tietovaranto [verkkajulkaisu]. Tampere; Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto[ylläpitäjä ja tuottaja]. [Viitattu 4.12.2010]. Saatavissa:

http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_4_2.html.

- Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006c. Triangulaatio. KvaliMOTV – Menetelmäopetuksen tietovaranto [verkkajulkaisu]. Tampere; Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto[ylläpitäjä ja tuottaja]. [Viitattu 4.12.2010]. Saatavissa: http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L2_3_2_4.html.
- Salomaa, P. & Kontu, J. 2009. Palvelujen myyntimaasäännöt muuttuvat. Tilisanomat 5. 37–39.
- Saviniemi, T. 2010. Verotilin seuraukset. Kyselytutkimus verotilin käyttöönoton seurauksista. Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. [Viitattu 22.1.2011]. Saatavissa: https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/22847/Tanja_Saviniemi.pdf?sequence=1.
- Sommers, S. 2000. Ylioppilaslehti 17. 1.12.2000. [Viitattu 11.12.2010]. Saatavissa: <http://ylioppilaslehti.fi/2000/12/ei-se-laatu-vaan-se-maara/>.
- Suominen, A. 2010. Verotilissä on ongelmansa. Satakunnan Kansa 19.6.2010.
- Taanila, A. 2011. Määrällisen aineiston kerääminen. [Viitattu 13.2.2011]. Saatavissa: <http://myy.haaga-helia.fi/~taaak/t/suunnittelu.pdf>.
- Taloushallintoa. Blogspot.com. Riikka. Kevään kiireiden keskellä vielä kerran – katsoa ja verotiliä. 10.5.2010. [Viitattu 5.3.2011]. Saatavissa: <http://taloushallintoa.blogspot.com/>.
- Taloushallintoliitto ry. 2010c. Sähköisiä asiointipalveluja ei kehitetä yritysten tarpeista. [Viitattu 30.9.2010]. Saatavissa: <http://www.taloushallintoliitto.fi/taloushallintoliitto/ajankohtaista/?x1734=534971>.
- Taloushallintoliitto ry. 2010a. Verotiliongelmien – seuraamusten perimättä jättäminen ja huojentaminen. Tiedote jäsenille 1.4.2010. [Viitattu 4.9.2010].
- Taloustutkimus. 2007. Kvalitatiivinen tutkimus. [verkkajulkaisu]. [Viitattu 4.12.2010]. Saatavissa: http://www.taloustutkimus.fi/tuotteet_ja_palvelut/tiedonkeruuratkaisut_ja_monitila/kvalitatiivinen_tutkimus/.

Tilitoimistoedustaja – rooli käytössä 30.6.2010 asti. Verohallinto. 1.6.2010. [Viitattu 17.2.2011]. Saatavissa:

http://www.vero.fi/default.asp?path=5,733,699,747&article=9312&domain=VERO_MAIN.

Tilitoimistossa työskennellään muutosten pyörteissä. Satakunnan Yrittäjä. 4/2010.

[Viitattu 27.2.2011]. Saatavissa:

<http://www.digipaper.fi/satakunnanyrittaja/43968/index.php?pgnumb=8>.

Uutinen 21.1.2010. Verohallinto. [Viitattu 26.2.2011]. Saatavissa:

http://www.vero.fi/default.asp?path=5,39,482,678&article=8846&domain=VERO_MAIN.

Uutinen 12.3.2010. Verohallinto. Arvonlisäveron palautukset tammikuulta 2010.

[Viitattu 30.9.2010]. Saatavissa:

http://www.vero.fi/?article=9075&domain=VERO_MAIN&path=5,39,482,678&language=FIN.

Uutinen 3.6.2009. Verohallinto. [Viitattu 20.9.2010]. Saatavissa:

http://www.vero.fi/?article=8218&domain=VERO_MAIN&path=5,39,482&language=FIN.

Uutta verotilipalvelussa: Peruuta turhan paperitiliotteen lähettäminen ja estä palautusrajalla edestakainen rahan siirtely. Verohallinto. 28.10.2010. [Viitattu 12.2.2011].

Saatavissa:

http://www.vero.fi/default.asp?path=5,39,482&article=9586&domain=VERO_MAIN.

Vahtera, P. 2011. Yrittäjien nujerruslinjalla. Tilisanomat 2. 18–19.

VaVM 39/2009vp – HE 133/2009 vp. Valtiovarainvaliokunnan mietintö 39/2009 vp.

[Viitattu 20.2.2011]. Saatavissa:

http://www.eduskunta.fi/faktatmp/utatmp/akxtmp/vavm_39_2009_p.shtml.

Valtiovarainministeriö. Säädosmuutosrekisteri. Verotililaki 7.8.2009/604. Säädosmuutoksia verotililakiin. [Viitattu 5.1.2011]. Saatavissa:

<http://www.edilex.fi/saadokset/smur/20090604>.

Varsinais-Suomen Yrittäjät. 2010a. Uusi verotilikäytäntö ottaa ensi askeleitaan. [Viitattu 15.5.2010]. Saatavissa: www.varsinaissuomenyrittajat.fi.

Verohallinnon julkaisu 38.09.1. Verohallinto. 2009. Verotiedote 1/2009. [Viitattu 18.9.2010]. Helsinki. Edita Prima

Verohallinnon julkaisu 334.10. Verohallinto. 1.6.2010. [Viitattu 21.2.2011]. Saatavissa: <http://www.vero.fi/nc/doc/download.asp?id=5479;35925>.

Verohallinnon julkaisu 31.11. 1.1.2011. Verohallinto. Puun ostajan ennakonpidätysvelvollisuus vuonna 2011. [Viitattu 19.2.2011]. Saatavissa: <http://www.vero.fi/download.asp?id=672;56400>.

Verojen ja korkojen palauttaminen. Verohallinto. 24.11.2010. [Viitattu 12.2.2011]. Saatavissa: <http://portal.vero.fi/Public/default.aspx?nodeid=7973&culture=fi-FI&contentlan=1>.

Verojen palauttaminen. Verohallinto. 2010. [Viitattu 5.1.2011]. Saatavissa: http://www.vero.fi/default.asp?path=5,41&article=251&domain=VERO_MAIN.

Veron lykkääminen. Verohallinto. Verohallinnon julkaisu 332.10/1.1.2011. [Viitattu 20.2.2011]. Saatavissa: <http://www.vero.fi/nc/doc/download.asp?id=2984;36517>.

Veronmaksun lykkäyshakemus. Verohallinto. VEROH 7320/w1 1.2010. [Viitattu 20.2.2011]. Saatavissa: www.vero.fi/nc/doc/download.asp?id=7496;102912.

Verotili käyttöön 1.1.2010. Verohallinto. 11.11.2009. [Viitattu 20.2.2011]. Saatavissa: <http://www.yrittajat.fi/File/4195ccac-bdb0-4e5f-abc8-0926738d922c/Verotili%20kayttoon.pdf>.

Verontilityslaki. 1998. 10.7.1998/532. [Viitattu 15.9.2010]. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980532>.

Verotililaki. 2009. 7.8.2009/604. [Viitattu 15.9.2010]. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20090604>.

Verohallinnon tiedote. 18.1.2011. Verotilin tiliotteiden automaattinen postitus loppuu. [Viitattu 25.2.2011]. Saatavissa:
http://www.vero.fi/default.asp?path=5,39,482&article=9797&domain=VERO_MAIN.

Verotilin vuosikalenteri 2011. Verohallinto. 23.11.2010. [Viitattu 4.2.2011]. Saatavissa: <http://portal.vero.fi/Public/default.aspx?nodeid=7943>.

Verotiliopas. Verohallinnon julkaisu 88.09. Verohallinto. 2009. Helsinki. Edita Prima. [Viitattu 9.10.2010].

Verotiliote. Verohallinto. 1.9.2009. [Viitattu 14.12.2010]. Saatavissa:
<http://portal.vero.fi/Public/default.aspx?contentid=7409&nodeid=7972>.

Verotili-palveludemo. Verohallinto. Verotiliohjeet. 16.11.2009. [Viitattu 14.12.2010]. Saatavissa:
<http://portal.vero.fi/public/default.aspx?contentid=8260&nodeid=7942>.

Verotili – palvelupuhelin 17.3.2010. [Viitattu 15.5.2010].

Verotilisanasto. Verohallinto. 24.11.2010. [Viitattu 15.12.2010]. Saatavissa:
<http://portal.vero.fi/Public/default.aspx?nodeid=7950&culture=fi-FI&contentlan=1>.

Verouutiset 8/2010. Verohallinto. Negatiivinen alv. 29.10.2010. [Viitattu 4.12.2010].

Viiivästysseuraamukset 1.1.2011 alkaen. Verohallinto. 9.12.2010. [Viitattu 20.2.2011]. Saatavissa:
http://www.vero.fi/?path=5,41&article=9664&domain=VERO_MAIN&language=FIN.

Vistbacka, R. 2010. Kirjallinen kysymys KK 431/2010 vp. Verohallinnon uuden verotili-palvelun yrityksille aiheuttamien ongelmien poistaminen. [Viitattu 2.9.2010]. Saatavissa: http://www.eduskunta.fi/faktatmp/utatmp/akxtmp/kk_431_2010_p.shtml.

Yle.fi – keskustelupalsta. [Viitattu 27.2.2011]. Saatavissa:
<http://atuubi.yle.fi/keskustelu/id-2006177>.

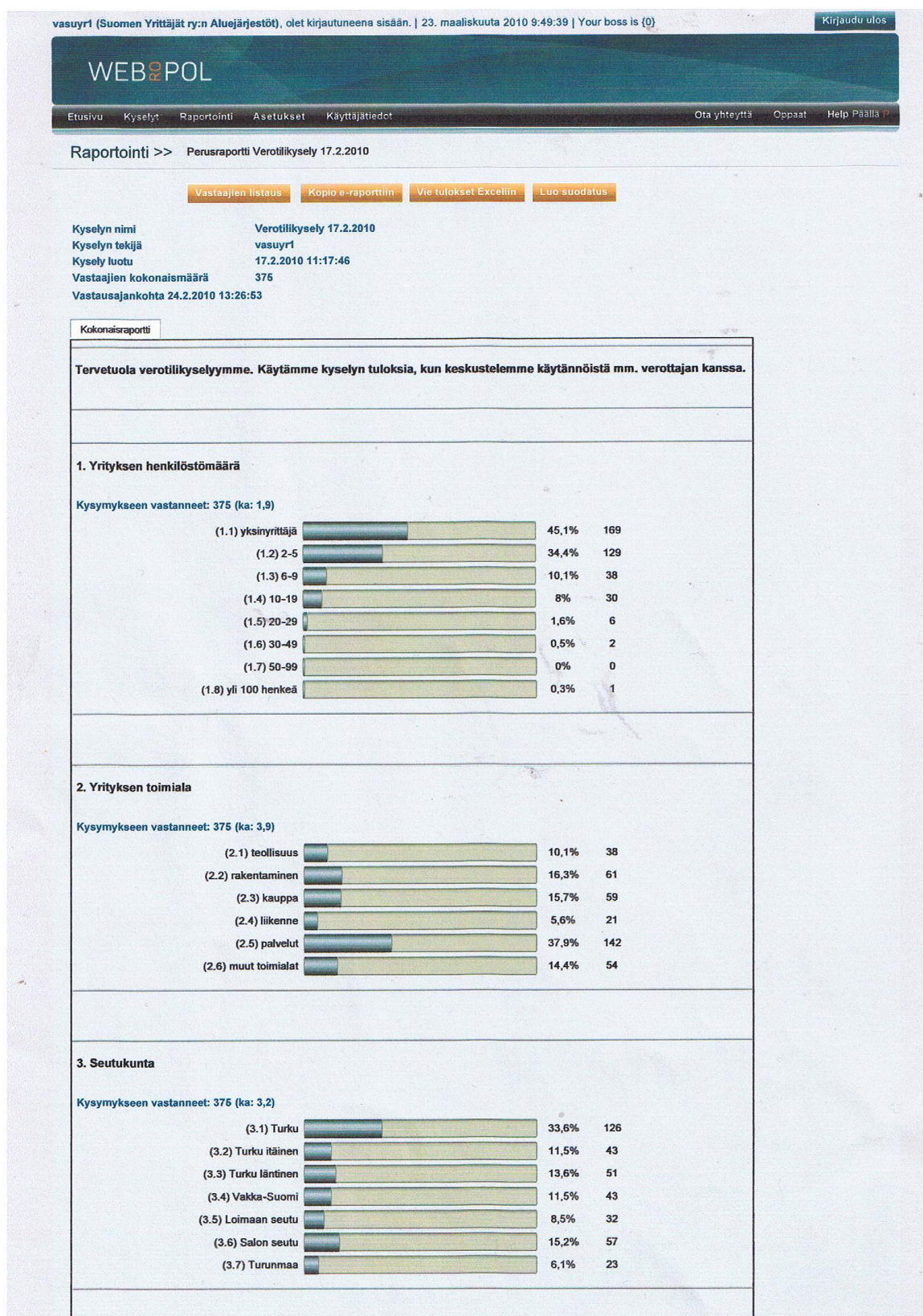
Yleistä kausiveroilmoituksesta/Kenen on annettava kausiveroilmoitus. Verohallinto. 22.10.2010. [Viitattu 14.1.2011]. Saatavissa:

<http://portal.vero.fi/Public/default.aspx?nodeid=7971&culture=fi-FI&contentlan=1>.

Yrittäjät.fi. Tammelin, L. Uutisarkisto. 31.3.2010. [Viitattu 27.2.2011]. Saatavissa:

<http://www.yrittajat.fi/fi-FI/uutisarkisto/a/uutisarkisto/voihan-verotili-2>.

LIITE 1

4. Verotilin-verkkopalvelun käyttö

Kysymykseen vastanneet: 375 (ka: 1,7)

(4.1) Seuraamme tiliiä itse		46,4%	174
(4.2) Tiliiä hoitaa tilitoimistomme		53,1%	199
(4.3) En ole käynyt Verotilin-verkkopalvelussa		16,3%	61

5. Kausiveroilmoituksen antaminen

Kysymykseen vastanneet: 375 (ka: 2)

(5.1) Sähköisesti, yrityksemme ilmoittaa itse		34,4%	129
(5.2) Sähköisesti, tilitoimisto hoitaa		53,6%	201
(5.3) Paperilla, yrityksemme ilmoittaa itse		4,3%	16
(5.4) Paperille, tilitoimisto hoitaa		7,5%	28
(5.5) em. vaihtoehtojen yhdistelmä		4,3%	16

6. Koetteko verotilin käytön hankalaksi verrattuna entiseen?

Kysymykseen vastanneet: 375 (ka: 2,2)

(6.1) Kyllä		14,4%	54
(6.2) En		49,1%	184
(6.3) En osaa sanoa		37,3%	140

7. Jos vastasit kyllä, mikä siinä on erityisen hankalaa?

1. Helpompaa oli kun verottaja "kontrolloi". (-27348001)
2. Verotilin käyttöönotto ja paperilomakkeiden allekirjoittaminen on hankalaa. Aikaisemmin riitti tilitoimiston allekirjoitus alv- ja ta- ilmoituksiin. (-27348283)
3. -alkuun oli vaikeata saada nämä kaikki tunnukset yms. eli saada järjestelmä toimivaksi (-27348952)
4. Tilistö oli ainakin sitä mieltä. (-27348724)
5. Asiaistahan ei ole vielä oikein kokemusta, joten en osaa sanoa. (-27349940)
6. Käyttöliittymä on DDR:n ajalta, eli verotilin käyttö tunnistamisineen, erilaisine salasana-salasana-tunnusluku -kengännumeryhdistelmineen tekee siitä vaikean muistaa ja käyttää niinkuin nettipohjaista toimintaa yleensä. Kun nettipohjainen toiminto yleensä on tarkoitettu mahdollisimman joustavasti käytettäväksi vaikkapa kesämökillä tai veneessä, ei tätä voi käyttää kuin siinä koneessa, jossa salasanalistat jne sijaitsevat. Ohjelmistovalmistajana voi vain todeta, että ainoastaan viranomaiset voivat tarjota käyttöön näin tökerön systeemin. (-27349966)
7. Minusta verotilin ohjeet ovat hyvin sekaisia. (-27350421)
8. Olemme tilitoimisto ja ilmoitamme useiden yritysten tiedot Alv ja työnantajasuoritukset pitää ilmoittaa erikseen ja lisäksi yrityksen vaihto on monen klikkauksen takana (-27350382)
9. Varsinkin käyttöönotto oli varsin hankalaa ja aikaa vievää. (-27350616)
10. Vain laiskuutta uuden opetteluun. (-27350631)
11. Noh, suojausysteemit ovat jotenkin vaikeammat kun edes pankilla - lienee uuden asian omaksumisen vaikeutta vaan :) - Tuohon yhdeksänteen kysymykseen lisäksi, että ko. virkailija ei tuntunut itsekään osaavan vastata kaikkiin kysymyksiini....Siis sain kyllä kiinni, mutta... (-27350899)
12. Eri kirjanpidon erien yhdistäminen samalle tilille on ylimääräinen työ, samoin seuraaminen ja se, että virheitä ei saa tehdä (-27351018)
13. Käyttöönotto tapahtui liian kiireellisellä aikataululla. Tilitoimistoni on jo kaksi kertaa hakenut valtuutukset ja kaikki on toiminut sähköisesti vuodesta 2005 alkaen. Nyt tilitoimistovaltuutus päättyy kesäkuussa ja heinäkuussa voimme joutua palaamaan paperi-ilmoittamiseen. Tuntuu typerältä. (-27350284)
14. Tunnuksien luomiseen meni monta tuntia ja aina kun luuli että onnistui niin taas yhteyspoikki ja kesti monta päivää ennenkuin verosto oli vahvistanut sen .Tunnuksia ei edes voinut tilata kaksi yritystä samalta koneelta vaikka kirjautumisessa käytettiin kumpikin omia pankkitunnuksia, vaan piti hommata toinen kone!!!!!! (-27351386)
15. Ioputon koodien näpyttely (-27352024)
16. Jos on valvutunut yrittäjä ja on selvittänyt asiat jo viime vuonna ei yllätyksiä voi tulla. Verottajan kohtuuton viivästyskorko ei ole mieleen koska tällä olevasta "ylimääräisestä"rahasta ei juuri saa korkoa. (-27352047)
17. Ruotsinkieliset ohjeet ovat niin huonot, ettei niitä ymmärrä ellai osaa myös hieman suomea. (-27352219)
18. En ole vielä pystynyt perehtymään asiaan riittävästi, mutta ainakin näin aluksi se tuntuu epäselvältä. (-27352492)
19. Ennen vaan tehtiin valvontailmoitus, ja laitettiin verot eräpäivän mukaan maksuun, mutta nyt jostain kumman syystä tämä asia on tehty niin vaikeaksi että oikeiden toimintatapojen selvittämiseen tarvitaan ammattilaisen apua ja kilometri rautalankaa. En voi ymmärtää, että aikaisempi todella helppo systeemi piti korvata tällaisella "tilijattellulla" jossa tällä pyöri erinäisiä maksuja jne jne. ja sitten tulee joku tilite. Mitä minä teen verotiloteella? Eikö mitenkään riitä että maksan laskun ja se lähtee firman tililtä? Merkintä siitä maksusta tulee tilioitteelle...en tarvitse mitään verotilejä! (-27352333)

20. Erittäin sekavaa tunnusten kanssa painimista. Samaan aikaan käyttöön tuli samoin erittäin paljon ohjaustietojen muuttamista aiheuttava EU-aly raportointi. (-27352500)
21. Verotilin käyttöön otto kesti 2 kk ohjeet ei ollu oikein ja yhteydet ei pelannu (-27353088)
22. Olemme tilitoimisto ja joudumme käsittelemään satoja ilmoituksia kuukausittain. Ilmoitusten määrä lisääntyi huomattavasti, koska alv ja til-ilmoitukset ilmoitetaan eri sivuilla, kun aikaisemmin ne menivät samalla lomakkeella. Koska asiakkaiden tiedot valmistuvat eri aikaan, tunnistautuminen palvelun vie myös kohtuuttomasti aikaa. Koska iso osa asiakkaista hoitaa palkanmaksun itse, vie verotilin saldon seuranta ja alvin ja työnantajasuoritusten yhteensovittaminen aikaa ja työ on suurta tarkkuutta vaativaa. (-27352307)
23. Liian aikaista sanaa. Varmaankin hyvä uudistus. Milloin yrittäjäjärjestö puuttuu luottokorttiprovisioihin!!! Koska yksittäinen kauppias ei yksinään voi vaikuttaa. (-27353603)
24. Verotilin käyttöönotto- käyttäjän vahvistus (-27354297)
25. tunnistautimen ja etenkin valtuutuksen saaminen. verottajalta ei saa kunnan ohjeita. eivät tiedä, linjat tukossa. tehty turhan vaikeaksi ja etenkin vaikeaselkoiseksi. ohjeet munkkilatinaa. kankea systeemi. (-27354071)
26. Yhdyin Pauli Vahteran vaatimuksiin: - jaksot 1 kk, 4 kk ja vuosi - tilinpäätösjakson ilmoituskausi vähintään 3 kk, pienillä 4kk - etenkin arvonlisäveron maksuajat pitemmät, ainakin 2 kk - maksupäivä vähintään 10 päivää ilmoituspäivää myöhempi - verohallinnon maksamisessa maksuissa viitenumero ja kirjausselitte - SEPA-tiliote ja verotilin maksut harmonisoidaan niin, että kirjanpito voidaan automatisoida - tilioitteelle viireillä olevat asiat ja asioiden historia selitteineen, lisäksi kerrotaan asian (esim. valituksen) tuleva käsittelyaika - VERONKOROTUKSET POIS! (jätetään vain selkeälle veronkierrolle) maksuvaikueksissa nykyistä alempi viivekorko on riittävä rangaistus yrittäjälle, teemmehän ilmaista veronkeruuta valtiolle! - MYÖHÄSTYMISMAKSU POISTETAAN! (enkä usko maksun poistavan veronkorotuksia) - merkitään lakiin olennaisuuden periaate, jottei lisäilmoituksia tehtäisi kuin merkittävien virheiden yhteydessä - arvonlisäveron laskennassa hyväksytään maksuperiaate - verohallinnon kehittämät lisämaksut (arvioidut verot, veronkorotukset, viivekorot; myöhästymismaksut) verkkolaskuina kuukausittain tai spostilaskuina ilmoitettuun spostosioitukseen - paperi-ilmoitusten tekijöiden kohtelu tasavertainen sähköisten ilmoittajien kanssa, verohallinnon tehtävänä on toimia tasapuolisesti ja tasa-arvoisesti eritasoisten verovelvollisten suhteen. (-27353635)
27. Paperilähtettämisen tiukentunut aikataulu. Katsotunnisteet eivät toimi, palvelunumerossa ruuhkaa, vastauksena lopulta että yritä uudelleen jotakin meni vikaan. (-27354745)
28. Tilitoimiston reksteröinti käyttö omaan yrityksen verotiliin ja kun yrittää verohallinnon ohjeita seurata niin ne eivät anna selkeää ohjetta miten tilitoimiston saa rekisteröityä. Verohallinnon puhelin palveluun soittaessa ei saa vastausta (-27354925)
29. Saada palvelu käyttöön ja opastusta siihen, miten homma hoidetaan. Nyt vain sellaisia epämääräisiä ohjeita, joita sitten joutuu pähkäilemään, kun tekee ilmoitusta. (-27355152)
30. olette aikaisessa kyselyne kanssa, eihän koko asia ole kokonaisuudessaan käytössä, eli kokemukset tulee vastasitten. Eihän vielä ole verotilille tilitetty kuin tammikuun TA-verot. Käyttö ja kokemukset mahdollisia kokonaisuudessaan vasta 12.03.2010 jälkeen (-27355892)
31. Tämä asia ei liity edelliseen, mutta tiedoksi: Verotilin valtakunnallisessa asiakaspalvelussa on asiantuntematonta palvelua: 1. Jouduin ottamaan yhteyttä satunnaisesti palkkaa maksavan maanviljelijäasiakkaani asiassa ja vastannut henkilö kysyi asiaani kaksi kertaa multa ja sen jälkeen tuli asiasta tietävä (eri henkilö) vasta puhelimeen. 2. Vanhojen Katso-tunnisteiden muuttamisasiassa kävi melkein samalla tavalla kuin edellisessä. (-27356400)
32. Käyttö ei hankalaa, jos yhteydet sonera tyvissä toimisivat kunnolla!!! (-27357251)
33. Kysyyköä loppuvuodesta, koska ei ole vielä kokemusta. Tuo paperilla toiminen on saatettu ainakin verrattoman hankalaksi! 7. päivä on paperiversion oltava verottajalla, mitä sitten, jos posti menee lakkoon tai muuten töppää? Ans' kattoo! (-27357699)
34. miksi piti muuttaa vanha ja toimiva käytäntö... kaikki toiminut hyvät nyt koko systeemi sekava ja ei oikein tiedä ja ymmärrä ja kukaan osaa neuvoa miten toimii jne... sekava sekava sekava. (-27358595)
35. Käyttö ei ole hankalaa, mutta ohjeistus siitä, miten homma toimii on ollut ala-arvoista. Minäkin joka olen todella tietotekniikan jatkuva käyttäjä, sain ihan tosissani etsiä kunnollista ja selkeää ohjetta miten pitää toimia. KUN lopulta sai selville, miten ilmoittaminen tapahtuu ja että tilitoimistolle voi antaa valtuutuksen, tunnusten luominen oli helppoa. (-27359816)
36. Liian aikaisin sanaa. Olen vain ilmoittanut tammikuun palkat tähän saakka, ja tietysti oli kaikenlaisia uusi koodia piti hankkia ja oppia, ja kirjanpitoohjelmamme on myöskin uusiutunut tämän takia, mutta kyllä uskon että olemme menossa oikeaan suuntaan. (-27360146)
37. uusi juttu, en ole vielä perehtynyt käyttöön (-27360344)
38. kaikki muutokset tuottavat lisää ongelmia; entä jos tietotekniikka ei toimi, tilitoimisto sairastuu...uhkasakat tuntuvat pahalta...yrittäminen tuntuu rikolliselta, jos itsestä riippumattomista syistä rangaistaan koroilla ja viivästysmaksuilla. (-27360511)
39. Se on vasta alkanut, ei voi tietää miten se jatkossa toimii, ohjeet vero.fi -sivuilla ovat karneaa luettavaa, ei ikinä uskoi että se on suomenkieltä, tosi koukeroista, vaikeaselkoista kieltä, verrattaka omaa selitystänne nyt tiven ledissä vero.fi.n selityksiin, mikä ero teidän hyväksi. (-27360602)
40. Kun juuri vanhan oppi niin taas tulee uusi (-27360867)
41. jos rahat ei ole verotilillä määrätynä päivänä, hirveät uhkaukset ja seuraamukset odottavat, paljon on peloteltu.. (-27361693)
42. Turha kai näitä on vielä kysellä, kun ei ole kokemusta. Tiedän asioista paremmin vasta ensimmäisen tilityksen jälkeen. (-27361862)
43. En ole ehtinyt perehtyä aiheeseen yhtiään. Alkuvaihe lisää työtä, koska pitää perehtyä ihan uuteen asiaan. (-27362132)
44. vähän tietoa vielä, sekavaa (-27362380)
45. Päivämäärä on sama, kun maksetaan kaikki maksut. ennen oli helpompi seurata, kun oli 10 pv. tilitys ja alvit 15 pv. Tämä on varmasti alkukankeutta. Verotili on aivan hyvä siihen, ettei tarvitse hakea palautusta, joka tuli aina tosi hitaasti. (-27362934)
46. verohallinnon linkit epäselvät (-27363195)
47. eihän sitä ole vielä otettu käyttöön, muutaman kuukauden käytön jälkeen asiaa voi arvostella. (-27363907)
48. Katso-organisaatiotunnistautuminen on byrokraattisin ja vaikein järjestelmä, mitä olla voi. Se on syvältä. Kuka sen on suunnitellut? Kuinka paljon suunnitteluun on laitettu veronmaksajien rahoja. Verotilistä ei ole mitään hyötyä. Aiheuttaa vain lisää paineita ja kustannuksia sanktioineen yrittäjälle. Minkä vuoksi Suomen Yrittäjät kannattavat tällaista! (-27367552)
49. Asioiden muuttuminen, kyllä siihen tottuu kun oppii. (-27368940)
50. aikaisempi jättö aika (pakolla yritetään tehdä yksinyrittäjien toimintä vaikeammaksi) Taas uusi sanktioilla ryyditetty asia opeteltavaksi Työ tehtä ilmaiseksi verottajan puolesta. (-27369896)
51. Verottajan pitäisi selkeästi kertoa että palkka.fi ohjelma lähettää automaattisesti työnantajamaksujen ilmoituksen verotili järjestelmään, muuten tulee turhaan ilmoitettua kaksi kertaa kuukausilmoitus. Verotili päivittyy todella hitaasti, maksusuoritukset eivät näy edes kolmen arkipäivän jälkeen..... (-27383888)
52. Verotilin käyttö on helppoa ja uudistus hyvä, mutta ohjeet www.vero.fi:ssa huonot ja neuvontanumerossa täysin asiantuntematonta väkeä. Vielä parempi olisi jos tilioitteen tieto olisi ajantasaista. (-27389549)
53. Olen käyttänyt verotiliä vasta työnantajasuoritusten kirjaamiseen. En pidä sinä nyt varsinaisesti hankalana, mutta hitaampi se on verrattuna entiseen ilmoitustapaan, jonka voi lähettää tyvitiedostona suoraan ohjelmasta, nyt piti näpytellä uudelleen. (-27389574)
54. PAPERILLA ILMOITTAMISEN AIKA JÄÄ LIIAN LYHYEKSI (-27398578)
55. aloitushommat täysin toivotomat ja vaikeaselkoiset, ei myöskään päässyt ohjeistukseen (-27400028)
56. Tiliä katsomaan on vaikea päästä (-27400789)
57. Puutteellinen/huono ohjeistus... (-27402065)
58. Katso-tunnusten saaminen hidasta (-27411893)
59. Muutosvaihe, todennäköisesti helpottuu kun jatkamme. Nyt oli hankalaa kun helmikuussa piti ilmeisesti maksaa ALVit vanhalla tavalla ja työnantajamaksut uudella verotilillä. EN tiedä osaaiko palkka.fi ohjata rahat oikein? (-27417944)
60. Vielä ei ole ollut hankaluuksia, sillä ensimmäinen neljännesvuositain annettava ilmoitus on ajankohtainen vasta toukokuussa. Tunnusten hankkiminen ei ollut kovin vaikeaa, kun vain luki ohjeet kunnolla vero.fi:stä. Hankalinta tulee varmaan olemaan se, että muistaa varautua neljännesvuositain tuleviin maksuihin eikä törsää joulukuussa tilille tulleita alveja ennen toukokuuta! (-27447615)
61. Katso-palvelun eri tunnukset ja käyttäjyydet ovat hirveä sekasotku. En tiedä vielääkään onko minulla oikeasti yritykseni pääkäyttäjäyttä, ainakaan en voi mitään verotiliin liittyvää itse hallinnoida vaikka sain kuitenkin hyväksytyä tilitoimiston valtakirjapyyntö. Verkkopalvelun käyttäjäyhtymä on järkyttävän antiikkinen ja epäselvä. (-27450330)
62. Kirjautuminen ja ohjeet. Verotoimistossakaan ei aina pystytä ainakaan heti vastaamaan asiaa koskeviin kysymyksiin. (-27456658)

63. Suuria muutoksia, mutta ei ylivoimainen, kun saadaan historiaa taakse niin eiköhän se saada toimimaan. (-2745668)
 64. Alku ainakin, voi tähän tottuakin. Ja aikataulu tuli tiukemmaksi. (-27490145)
 65. Ohjeet netissä ovat riittämättömät, toki kerrotaan että heillä on ruuhkaa..... Toiset firmat ovat kertoneet että odotusjat netissä ilmoittamiseen ovat pitkät, joten mennään paperisena vielä, se ainakin toimii.... (-27508549)
 66. Korot ja "sakot" ovat liian tiukat. Verohallinnon nettipalvelu on mennyt aika sekavaksi - toivoisi selkeytystä. Palvelua ei voi sanoa yksin joustamattomaksi - välillä saa hyvää opastusta ja välillä byrokratian helmiä. (-27533228)

8. Onko yrityksesi muuttanut laskutusryhtiä tai tehnyt muita järjestelyitä yhteen veroeräpäivään siirtymisen vuoksi?

Kysymykseen vastanneet: 375 (ka: 1,9)

9. Jos olet joutunut ottamaan yhteyttä Verohallintoon, millaiseksi olet kokenut saamasi palvelun?

Kysymykseen vastanneet: 375 (ka: 3,4)

